

အလုပ်အကိုင်အတွက် အလုပ်အကိုင်အတွက်

**พลอากาศเอก พรวิณ หงสกุล
มอบให้ห้องสมุดรัฐสภา**

เนื่องในการฉาปนกิจ

นายอนุวัติ (ตึก) ฉายาพกูร

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม

๔ มีนาคม ๒๕๑๑

กล่าวนำ

ในกาารณานกัศพ อนุวัตต์ ฉายางกูร บุตรชายของข้าพเจ้า
วันนี้ ครอบครัวยุ่ข้าพเจ้าได้รับความเมตตา เอาใจใส่จากท่านผู้ใหญ่
ญาติ มิตร ทั้งของข้าพเจ้าและของลูกอย่างมากมาย ซึ่งควรแก่การ
แสดงความกตัญญูไว้ในที่นี้

ขอหม้ถการขอพระคุณ ท่านเจ้าประคุณ สมเด็จพระพุทธ-
โฆษาจารย์ (วาสน), พระศิริวัฒน์เจติ, พระสถาพรพิริยคุณ,
พระครูวิจารย์ธรรมาภิก, พระครูวิจิตรธรรมคุณ พระครูธาทรรรรมานวัตร,
แห่งวัดราชบพิธ ที่ได้อนเคราะห์ในคราวต่งศพ และท่านเจ้าประคุณ
สมเด็จพระ อนุญาติให้บรรจุอัฐิอนุวัตต์ไว้ในอารามแห่งนี้

เมื่อคราวต่งศพ ได้คณสมชายและแพทย์หญิงธัญพงศ์ ศิริจันทร์
ในการติดต่อกับวัด อยู่ช่วช่วยเป็นธุระให้ทุกคีนจนเสร็จการ เฉพาะ
แพทย์หญิงธัญพงศ์ ได้เป็นผู้ดูแลรักษาอนุวัตต์ตลอดเวลาที่อยู่ใน
โรงพยาบาลเลิดสิน ร่วมกับนายแพทย์ชัชวาล ศิริวัฒน์ นายแพทย์
พันธ์พิศณั ศาครพันธ์ ยิ่งกว่านั้นยังถูกข้าพเจ้าขอรับรองให้เขียนเรื่อง
เกี่ยวกับโรคหัวใจ เพื่อพิมพ์เป็นบรรณการแก่ท่านผู้ให้เกียรติมาใน
วันนี้อีก จึงขอขอบคุณคณสมชายและคณหม้อทั้ง ๓ ไว้เป็นอย่างมาก

ขอขอบพระคุณพันเอก อุดมศษ สุขโชติ ที่อนุญาติให้พิมพ์
หนังสือตำราต่งข้อเด็กและการปลูกบ้าน ปลูกต้นไม้ ของคณพระ
ญาณเวท (ศษ สุขโชติ) ไว้ ณ ที่นี้

(๒)

เมื่อคราวตั้งศพอีกเหมือนกัน ข้าพเจ้าตั้งใจจะทำอย่างเรียบง่าย แต่เพื่อนฝูงหลายคนทั้งของข้าพเจ้าและของลูกไม่เห็นด้วย จึงเป็นเรื่องข้อถกเถียง ทางหนังสือพิมพ์ต้องขอขอบคุณ คุณประยูร จรรยาวงษ์ และ น.ส.พ. สยามรัฐ, คุณเมตตา ศาตะมาน และ น.ส.พ. พิมพ์ไทย, คุณสมพงษ์ ชัยเจริญ, คุณจำนง คู่วิรัตน์ และ น.ส.พ. เติตินิวส์, ทางวิทยุขอขอบคุณ ร้อยเอกอุทรา สนิทวงศ์ฯ และคณะแห่งวิทยุ ยานเกราะ, ทั้งนวมทงคุณเสนาวัฒน์ วีระปูลดี แห่งสวิตเซอร์

เมื่อคราวตั้งศพอีกนะแหละ ท่านผู้ใหญ่ ญาติ มิตรของข้าพเจ้า และของลูก ต่างแสดงความห่วงใยส่ง “บัจฉัย” มาร่วมในการจัดงานศพ ข้าพเจ้าได้รวบรวม “น้ำใจ” ที่ไหลหลั่งมา โดยมีได้นำไปใช้จ่าย ทั้งในคราวสดและในการจาปนกิจวันนี้ มิใช่อื่นไกลเลย “น้ำใจ” ของท่านทั้งหลาย (ซึ่งข้าพเจ้าไม่สามารถจะกล่าวนามได้หมด) นั้น ก็อันหนึ่งจะส่งไปโดยเสด็จพระราชกุศลแก่มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ที่เหลือทั้งหมดจะตั้งมูลนิธิ “อนุวัติ จาปางกูร” ขึ้น ณ วัดราชบพิธ เพื่อหาผลประโยชน์บำรุง จิกษุ ตามแนวในวัด คิดว่า จะเป็นกุศลถาวรไปชั่วนานาน “น้ำใจ” ของท่านจึงมิได้หมดไปเพียงงานจาปนกิจ การที่ “น้ำใจ” ของท่านมารวมอยู่ในที่แห่งเดียวกัน ก็เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่การระลึกถึงทั้งผู้จากไปและผู้ปรารภนาดีอยู่เป็นเนืองนิตย์ ท่านทั้งหลายก็คงจะพอใจ ข้าพเจ้าขออนุโมทนา และขอขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

(๓)

ก็เมื่อคราวดวงศพอีกเหมือนกัน ท่านผู้เกี่ยวข้องมากมายได้ให้
เกียรติให้ความเมตตาเข้าร่วมฟังสวดพระอภิธรรมอย่างน่าอัศจรรย์ และ
ท่านผู้สนิทสนมประจักษ์ญาติสนิท ได้มาอยู่เป็นเพื่อนทุกคืนได้แก่
คุณชิน ทวีวาริ, คุณประยูรและคุณสมชัยจิตวิ เกษมสุวรรณ, คุณเพ็ญ
จันทร์สุด, คุณเพ็ญ มณีรัตน์, คุณครูเทียน เหลียววิภังค์, พันโท
พิทักษ์ เจริญราช วรวิ ข้าราชการขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงอีกครั้งหนึ่ง

คุณครูศรีสอาด บุณนาค ที่ได้ดูแลอนุวัตต์มาแต่ ปี. ๑-๓ ครัง
อยู่ ร.ว. วัฒนาวชิรวิทยลัยก็กรุณามาในคืนสวดพระอภิธรรม ข้าราชการ
ขอเทอดทูนน้ำใจคุณครูศรีสอาด บุณนาค ไว้ในโอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระทัยหม่อมเจ้าประสพสุข สุขสวัสดิ์ แห่งสถานทูต
อังกฤษที่ได้กรุณาประทานจดหมายแสดงความเสียใจและเสด็จมาใน
คืนสวดพระอภิธรรม, ขอขอบพระคุณ คุณประสงค์ บุญเจิม
เอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศออสเตรเลียและคุณละไม บุญเจิม,
นางาเอกวิชุดและคุณบรรจง วรณวิไชย แห่งสถานทูตไทยประจำ
ประเทศฝรั่งเศส, คุณพรพนเพ็ญ เจริญราช จากญี่ปุ่น คุณบุญชวน
เจิมประไพ ผู้อำนวยการโรงเรียนพยาบาลแมคคอร์ดมิค เชียงใหม่,
คุณสุพจน์ พิทยมงคล จากนครศรีธรรมราช พันเอกจรรยา ขาดเทียมสังข์
จากหนงคาย ที่ได้ โทรเลขและจดหมายแสดงความเสียใจ
และท่านที่เคารพอีกหลายท่านได้ โทรศัพท์แสดงความเสียใจ

(๔)

นายบำรุงราชบทมาลัย, คุณประยูร เกษมสุวรรณ ผู้แทนคณะ
ญาติทั้งคณะ, พันตำรวจโท สีอาม ชาวเทียมสังข์, คุณเฉียงและ
คุณไพศาล ศรีนวลรัฐเลิศ ได้ซื้อเป็นเจ้าของภาพรายละเอียด ๑ ชิ้น

ในวันบรรจุกฎ ตั้งขอกราบขอบพระคุณคุณสุวิทย์ ศรีสมวงศ์,
คุณวิวัฒนา จรุงเจริญเวช, คุณศรี อุณหศิริ ที่ให้เกียรติมาฟังพระธรรม
เทศนา

อีกผู้หนึ่งที่จะเว้นขอบคุณเต็มใจได้คือ คุณสมโพธิ แสงเดือนฉาย
ที่ได้กรุณาถ่ายรูปให้ทุกคืน

อันความกรุณาปรานี จะมีใครบังคับก็หาไม่
มีจริงแท้ดังได้เรียนมาแล้ว

ถ้าอนุวัตต์ จะทราบได้ด้วยญาณวิถึใด ก็คงจะซาบซึ้งในความ
ปรารถนาดีของท่าน และกุศลเจตนาดีอันนี้ คงจะเป็นผลอภัยช่วย
นำดวงวิญญาณของเขาให้ประสบสุคติในสัมปรายภพ

เมื่อคราวตั้งศพ บรรจุ และในการฉาบปกิฉนวนนี้ ความ
บกพร่องต่าง ๆ คงจะต้องมีและบังเกิดขึ้น ข้าพเจ้าขอประทานอภัย
ไว้ด้วย ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ให้เกียรติมาในวันนี้ เป็นอย่างสูง
ไว้ ณ โอกาสนี้

อำพัน — พยุง ฉายาภุทร

อำพันนิเวศน์
นนทบุรี

ประวัติ

นายอนุวัตต์ ฉายาภกร เกิดเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๔๗๓ บุตร
นายอำพัน นางพยอม มีพี่น้องตามลำดับ คือ

๑. นางอรนุช (แตง) สุระชาติ
๒. นางอุษา (ต้อย) มกรมณี
๓. นายอนุวัตต์ (ตึก) ฉายาภกร
๔. นางสาวอรรณี (ตีม) ฉายาภกร

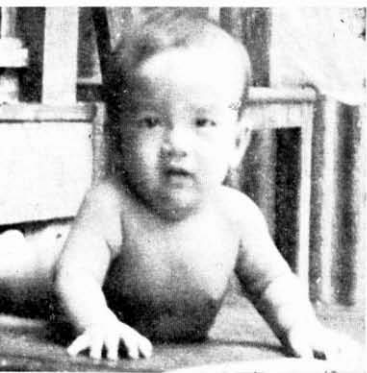
เริ่มศึกษาอนุบาลที่โรงเรียนพิทยศึกษา สังกัดพระยาศรี โดย
อาจารย์ระเบียบ โทณะวณิก เป็นอาจารย์ใหญ่

ป. ๑ - ๓ ที่โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ถนนหลวงต์ ระหว่าง
สงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อสงครามสงบ โรงเรียนได้ย้ายไปบางกระบือ
โดยอุษาพี่สาวเรียนกินนอนในโรงเรียน อนุวัตต์อยู่ในความดูแลของ
ควรีศรีฮาด ซึ่งอยู่ปากซอยวัฒนา จนจบ ป. ๓ อายุย่าง ๑๐ ขวบ
เรียนอยู่โรงเรียนวัฒนาไม่ได้ จึงเข้าเรียน ป. ๔ ที่โรงเรียนอัสสัมชัญ
ระหว่างเรียนอยู่มีชั้นปีที่ ๒ ได้ป่วยเป็นโรคหัวใจโต รับการรักษา
อยู่ประมาณ ๒ เดือน กลับเข้าเรียนต่อจนจบมีชั้นปีที่ ๖ แล้วเข้า
เรียนต่อที่อัสสัมชัญพาณิชย์ เรียนได้เพียงปีเดียวก็ต้องพักการเรียน
เนื่องจากโรคหัวใจ รักษาจนทุเลาดี ได้ช่วยบิดามารดาทำการค้าขาย
อยู่ที่โรงพิมพ์ไทยเชชมและแพ่งการช่างตลอดมา

(๖)

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้อุปสมบท ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม โดยท่านเจ้าประคุณ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (วาสน) สมัย เป็น พระอุบาล์คุณูปมาจารย์ เป็นพระอุปถัมภ์ ตลอดพรรษา ศึกษา พระธรรมวินัยจนสอบได้นักธรรมตรี เมื่อครบพรรษาแล้วยังไม่ยอม สึก ได้จำพรรษาต่อมาอีกประมาณ ๔ เดือน สึกออกมาช่วยบิดา มารดาทำการค้าขายอย่างเดิม ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการโรงพิมพ์ ไทยเชชม

ในระยะ ๓-๔ ปี หลังจากอุปสมบทแล้ว ได้มีการเข้าพักรักษา ตัวที่ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ๒ ครั้ง ที่ศิริราช ๒ ครั้ง ครั้งละ ประมาณ ๒ สัปดาห์บ้าง ๓ สัปดาห์บ้าง เกี่ยวกับโรคหัวใจเช่นเดิม ครั้งสุดท้ายเมื่อประมาณกลางเดือนสิงหาคม ๒๕๑๐ เริ่มป่วยอีก รักษา อยู่ที่บ้านประมาณ ๓ เดือน อาการไม่ดีขึ้นต้องเข้าโรงพยาบาลเป็น ครั้งที่ ๕ คือเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเลิดสิน เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๑๐ มีโรคแทรกขึ้นมาอีกคือตับอักเสบ แพทย์ได้เอาใจ ใส่ช่วยเหลือน้อยที่สุด ๒ สัปดาห์ต่อมาอาการทำท่าดีขึ้น จนเป็นที่ เบาใจ วันที่ ๕ ตุลาคม ซึ่งเป็นวันเกิด ก็ยังอาการดี มีการรับประทานอาหารได้มากขึ้น รุ่งขึ้นวันที่ ๕ เริ่มท้องเสีย วันที่ ๖ เริ่มมี ใช้ส่งข้อนเข้ามาอีก ตลอดวันที่ ๗-๘-๙ ใช้ไม่ลดลง และเริ่มไม่มีความรู้สึก วันอังคารที่ ๑๐ ตอนสายใช้ลดลงทำให้เบาใจ แต่คนไข้ ยังไม่รู้สึกตัวเช่นเดิม และโดยไม่มีใครคาดคิด เมื่อเวลา ๑๔.๓๐ น. ก็ถึงแก่กรรมด้วยอาการสงบ รวมอายุ ๒๘ ปี ๕ วัน ๖ ชั่วโมง

อายุ ๖ เดือน

อายุ ๑๐ เดือน

อายุ ๘ ปี
ขณะเรียนอยู่วัฒนาวิทยาลัย
ถนนสรวาสี ๒๔๘๕
ถ่ายกับพี่ (อุษา)

กับน้อง

อรนุช

อนวัตต์
อชน

อุษา

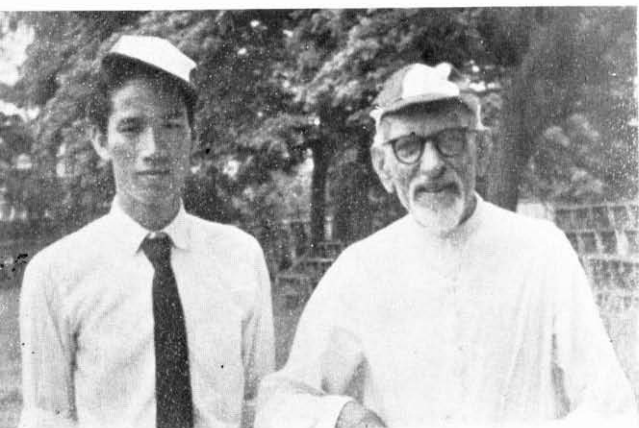
กบพ

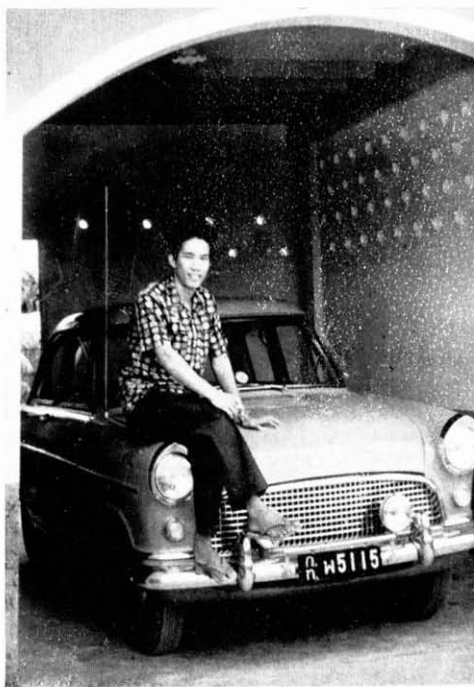
กับเพื่อน

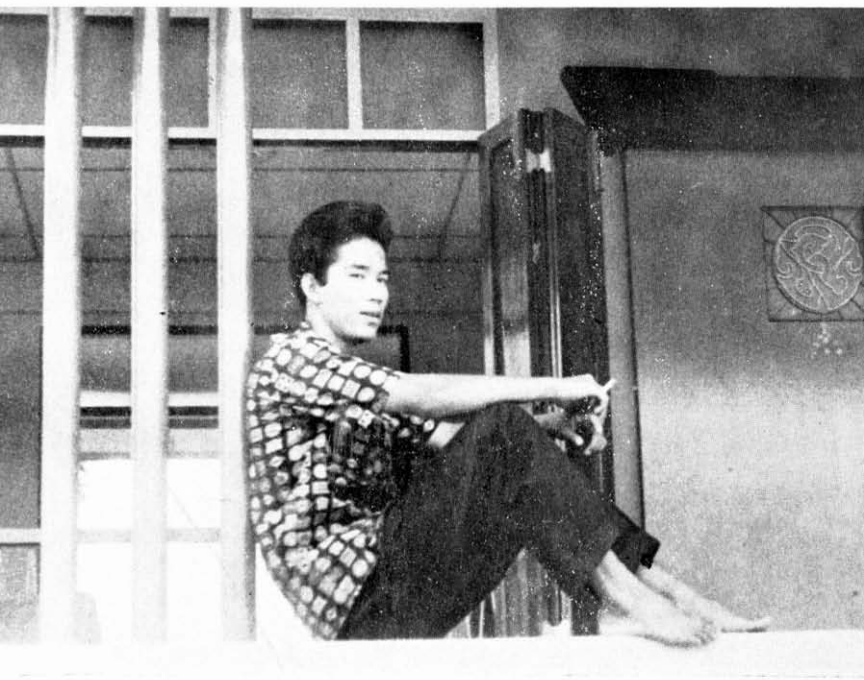
กับเพื่อน

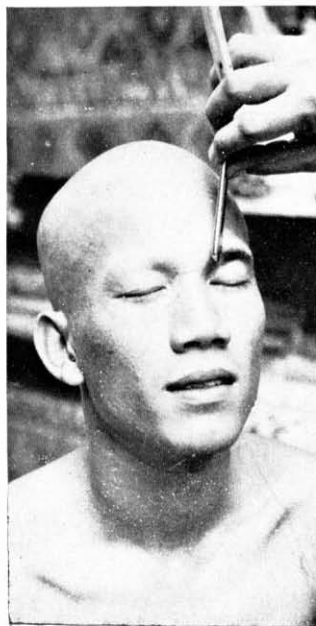
กับอาจารย์ท A.C.C.

๘๗
กับบ้าน

กับศาสนา

กับแม่
ที่ HONG KONG

ไปไม่กลับ

กลับไม่คืน

พินไม่มี

หนีไม่พ้น

๕ ตักเอ๋ย

พ่อ—แม่ เสียลูกไปครั้งนี่ เป็นการสูญเสียครั้งแรก และยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตครอบครัวของเราในระยะ ๓๓ ปี พ่อ—แม่เคยชื่นชมต่อพระราชนิพนธ์ ของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า เรื่องวิชาพระสมุทรที่ว่า

เมื่อแก่เฒ่าหมายเจ้าช่วยรับใช้
เมื่อยามไข้หมายเจ้าเฝ้ารักษา
เมื่อยามถึงวันตายวายชีวา
หวังลูกช่วยปลื้มตาเมื่อสิ้นใจ

แต่ความในพระราชนิพนธ์นี้ เต็มใจนำมาใช้กับลูกที่หนีพ่อไปก่อนอย่างลูกไม่ได้อีกแล้ว ทั้งๆที่ได้ฟังพระเทศน์มาแล้ว ได้อ่านหนังสือพระธรรมมากมายอย่างไร ในข้อที่ว่า สังขารไม่เที่ยง ไม่มีอะไรเป็นของจีรังยั่งยืน ทุกอย่างเป็นอนิจจังก็ตาม ก็เดชของบุญนั้นก็ไม่วางไปจากใจของ พ่อ—แม่ ได้ง่ายๆ ลูกเข้าโรงพยาบาลครั้งที่ ๕ นี้ พ่อ—แม่ พี่—น้อง ของลูกต่างไม่มีใครคิดเลยสักนิดเดียว ว่าจะเป็นการเข้าโรงพยาบาลเป็นครั้งสุดท้าย ทุกคนต่างหวังและแน่ใจว่า ลูกคงหายกลับบ้านเหมือนการเข้าโรงพยาบาลเมื่อ ๔ ครั้งก่อน แม้ว่าอาการครั้งนี้จะมากกว่าครั้งใดๆ เราก็หวังกันเช่นนั้น หวังว่าลูกจะกลับมาอยู่กับกันอย่างอบอุ่น ตามประสา พ่อ—แม่ ลูกๆ เช่นทุกคราวมา

(๘)

ตลอดเวลาที่อยู่ในโรงพยาบาล พ่อมีแต่ความขุ่นใจ เพราะแม่เขาอยู่กับลูก และใน ๒๗ วันที่อยู่ในโรงพยาบาล พ่อไม่ได้ไปเยี่ยมลูกเพียง ๒ วัน แต่พี่—น้อง ของลูกเขาไปเยี่ยมทุกวัน ทุกคนได้หุ้มเทความรัก ความเป็นที่ห่วงแก่ลูกมากกว่าครั้งใด

หนักใจนั้นมากเพียงไร แต่ ๓๐ กว่าวันแรกก็ทำให้ทุกคนที่หวังในตัวลูกมากขึ้น เพราะลูกได้ค่อยๆ เติบโตขึ้น จนทำให้เกิดความสบายใจระหว่างครอบครัวเรา วันที่ ๕ ตุลาคม อันเป็นวันเกิดของลูก พี่น้องทุกคนยังเตรียมของใส่บาตรไปให้ลูกจบตั้งแต่เย็นวันที่ ๓ เพื่อจะใส่บาตรให้ในวันรุ่งขึ้น เช้าวันเกิด คุณแม่เพ็ญ เจริญราช ยังนำกระเช้าดอกไม้ไปให้ ก่อนจะเดินทางไปญี่ปุ่น บรรยากาศดูแจ่มใส ครอบครัวเราคลายความเป็นห่วงลงไปเป็นอันมาก ลูกขยับมือเหมือนจะเรียกพ่อ พ่อเดินเข้าไปจับมือ ลูกดึงพ่อไปกอด แล้วบอกพ่อว่า ผมห่วงพ่อเหลือเกิน พ่อก็ปลอบว่า ลูกค่อยยังชั่วมากแล้ว ทำใจให้สบาย อย่าคิดอะไร พักผ่อนให้มากๆ มันเป็นการกอดกันหลังจากที่ไม่ได้กอดกันมา ๒๐ ปี พ่อก็ไม่ได้คิดว่าจะเป็นการกอดกันเป็นครั้งสุดท้าย

วันที่ ๕ ตอนเย็นพ่อไปเยี่ยม ได้ข่าวว่ามีกาบที่ต้งเสีย ก็คิดว่ามันเป็นเรื่องธรรมดาๆ วันที่ ๖ เริ่มมีไข้ขึ้นเข้ามาอีก พวกเราก็ไม่ได้คิดว่าจะหนักหนาอะไร วันที่ ๗ ไข้ยังสูงไม่ยอมลดลง วันที่ ๘ ซึ่งเป็นวันอาทิตย์ พ่อคิดว่าจะไม่ไปเยี่ยมลูก เพราะเขาจะไปทำที่บ้าน

(๘)

และมายังเราจะไปส่งคุณย่าเพ็ญ ที่ลูกได้ช่วยทำพาสปอร์ตให้ ที่คอนเมือง เพื่อเดินทางไปประเทศญี่ปุ่น ในตอนเช้าพ่อขับรถพาพี่ของลูกไปจ่ายกับข้าวที่ตลาดนนทบุรี ขณะที่รอพี่ของลูกจ่ายของอยู่ เป็นเวลาเกือบ ๘.๐๐ น. เด็กที่บ้านเฮากระต๊าก จ.ม. แผ่นหนึ่งมายืนให้พ่อเป็นลายมือของคุณอาจิเขียว ซึ่งอยู่บ้านตรงข้ามกับบ้านเรา โน้ตมาบอกว่า มีโทรศัพท์มาจากโรงพยาบาล ให้พ่อไปโรงพยาบาลเดี๋ยวนี้ และให้ตามหมอบไปด้วย (หมายถึงแพทย์หญิงฉัพงค์ ซึ่งบ้านอยู่ใกล้สามแยกวงศ์สว่าง) พ่อส่งเด็กให้เขารอไปรับหมอบไปก่อน แล้วจะตามไป กลับมาถึงบ้าน พ่อรีบโน้ตนามบัตรไปให้คุณย่าหมัย (คุณสมัยจิตร) ว่าพ่อไปส่งคุณย่าเพ็ญไม่ได้แล้ว ต้องรีบไปโรงพยาบาลเดี๋ยวนี้ เกรงจะกลับไม่ทันไปคอนเมือง ให้ขอโทษคุณพรพนเพ็ญให้ด้วย ไปถึงโรงพยาบาล อากาศลูกเปลี่ยนจนพ่อตกใจมาก หมอ ๒-๓ คนกำลังทำงานอยู่อย่างขุขมุน และส่งยาออกมา พ่อถือใบสั่งยาไปซื้อยาคด้วยตนเอง เพราะเส้นทางเดียวที่จะช่วยลูกได้ในเวลานั้น กลางวัน - หมอส่งยามาอีก พ่อก็ลงไปซื้ออีก คราวนร้านขายยาตรงข้ามโรงพยาบาลไม่มี พ่อก็บดมัน้องของลูก เดินหาซื้อตั้งแต่บางรัก จนถึงกรมไปรษณีย์ก็ไม่มี เรา ๒ คนนั่งแท็กซี่ และตามเรือยมาตามถนนสี่พระยา จนถึงสามย่านก็หาซื้อไม่ได้ เลยสั่งรถให้ตรงมาแถวเสาชิงช้า มีร้านรู้จักกัน เขาก็ไม่มี แต่แนะนำที่ร้านใกล้สะพานหัน มีแน่ เราไปได้ยาจากวันที่สะพานหัน ได้ยาแล้วรีบกลับโรงพยาบาล ซึ่งแพทย์กำลังผ่าตัดคนขาพับ เพื่อหาเส้นสอดสายยางเพื่อเดินยา

พวกเราต่างกระวนกระวายจนบอกไม่ถูก หลังจากให้ยาแล้ว พ่อเข้าไปดูลูกๆ ไม่รู้สึกตัว แต่พ่อก็ไม่ได้คิดอย่างอื่นเลย พ่อยังหวังของพ่ออยู่ว่าลูกต้องหาย หมอซิวพงศ์เรียกพ่อไปพบตัวต่อตัว บอกว่ายาที่ซื้อมานเป็นยาที่ดีที่สุด ฝรั่งรับรอง ๑๐๐% พ่อก็ดีใจ คิดว่ายาดีคงช่วยให้หายได้เร็วขึ้น แต่... ขณะนั้นลูกไม่รู้สึกตัว อยู่นิ่งๆ ความรู้สึกอันหนึ่งก็ผุดเข้ามาในความนึกคิด.... หมายความว่าถ้ายานี้ช่วยไม่ได้ ลูก.... พ่อเสียใจเข้าไปในอก..... ขออย่าให้เป็นอย่างพ่อคิดเลย กลับมาที่ห้องลูกอีกครั้ง หมอบอกว่ายาที่ให้อาจหมดประมาณที่ ๒ อาจจะต้องให้ต่อ พ่อต้องกลับไปซื้ออีกเดี๋ยวมาเตรียมไว้ และกลับจากโรงพยาบาลเมื่อเกือบ ๒๐.๐๐ น. นอนไม่ค่อยหลับ คิดว่า เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑ ต.ค. คือเมื่ออาทิตย์ที่แล้วนี้เอง พ่อเสียคนงานคนหนึ่ง ที่มีความจริงรักภักดีต่อพ่อมา ๒๐ ปี และเมื่อ ๒ ปีมานี้ทำงานไม่ได้ อันเนื่องมาจากโรคเส้นประสาทและอัมพาต พ่อให้พักงานอยู่เฉยๆ และอุปการะเรื่อยมาตลอด ๒ ปีเศษนี้ก็ตายไป พ่อจ่ายเงินค่าทำศพให้ครอบครัวเขาไปจัดการ แนะนำให้สวด ๓ คืนแล้วเผาเลย เขาตายไปแล้ว เมาไปแล้ว พ่อก็คิดว่า พ่อคงหมดเคราะห์แล้ว

รุ่งขึ้นวันจันทร์ที่ ๘ ลูกก็ยังไม่รู้สึกตัว ใช้ไม้ยมมลดลง กลับจากเยี่ยมลูกกลางคืน กลับมานั่งทำงานอยู่ที่โต๊ะ ได้ยินกริ่งโทรศัพท์ดังขึ้นครึ่งโถ มันทวดเราเข้าไปในชั่วหัวใจ เหมือนมีใครมาบีบ พอเป็นเรื่องธุระการงานก็ผ่อนคลายเป็นที่หนึ่ง กริ่งโทรศัพท์เลยเป็นเครื่อง

ทรมานพ่ออีกอย่างหนึ่ง อันเนื่องมาจากความเป็นห่วงลูกนั่นเอง คำ
 วจนะ คุณบ่าววิศและคุณลุงจีน (คุณจีนและคุณวิศที่ วารี) ก็มา
 เยี่ยมลูก ทั้ง ๆ ที่ลุงจีนเขาจะต้องเดินทางไปญี่ปุ่น และบอกว่ายังไม่
 ได้จัดของเลย คุณเถอะ มีผู้เป็นห่วงลูกมิใช่แต่ครอบครัวเราเท่านั้น
 (เดี๋ยวนี้ลูกรู้แล้วคงชื่นใจ)

วันอังคารที่ ๓๐ ตอนเช้าไม่ได้เข้าจากโรงพยาบาล ทำให้พ่อ
 เบาลใจ แต่ไม่ขยาก็ยืนเสียงกริ่งโทรศัพท์เลย นั่งทำงานอยู่จนบ่าย
 โมงจึงออกไปทานข้าวกลางวัน เพียงครึ่งชั่วโมงก็กลับมา พอถึงมุม
 โรงพิมพ์ เด็กก็วิ่งออกไปตาม บอกว่า ให้อุ้มไป โรงพยาบาล เตยวน
 ใจหนึ่งก็เป็นห่วงลูก อีกใจหนึ่งก็คิดว่าเป็นการเป็นห่วงเกินกว่าเหตุ
 ของแม่เขา และขอภาวนาให้เป็นไปอย่างความนึกคิดประการหลัง
 เถอะ พ่อจะไปแท็กซี่ แต่คุณปรีชา ชัยเจริญ ซึ่งไปทานข้าวกลาง
 วนมาด้วยกัน รับอาสาขับรถไปให้ มีคุณสมพงษ์พี่ชายคุณปรีชาไป
 ด้วย เรา ๓ คนรีบเดินทางไปโรงพยาบาล รถติดตั้งแต่ S.A.B. จน
 ถึงโรงพยาบาล เมื่อ ๑๔.๑๕ น. พี่สาวคนโตของลูก ทั้ง ๆ ที่ออกรถ
 มาก่อนก็ยังไม่ถึง พอโผล่เข้าไป หมอและพยาบาล ๕-๖ คนกำลัง
 รุมล้อมเตียงของลูก คนหนึ่งกำลังบีบลูกข้างเขาลมเข้าปาก หมอ
 ชัยพงศ์กำลังนวดหัวใจ พยาบาลอีกคนกำลังจับชีพจรอยู่ พ่อมอง
 หน้าหมอ หมอบอกว่าสันลมไปเมื่อครู่เอง ขณะนี้กำลังบีบลมช่วย
 พ่อยืนเกาะปลายเตียงอยู่เงียบ ๆ พุดอะไรไม่ออก รอคอยที่จะได้ฟัง

หมอบอกว่า ลูกหายใจได้อย่างเต็มที่แล้ว จาก ๑๔.๑๕ น. จน ๑๔.๒๕ น. คนงานชาย ๒ คนถูกเรียกมาช่วยนวดหัวใจ พ่อโผล่มาดู พี่สาวของลูกซึ่งกำลังจะมาถึง กัดัวเขาตกใจ เมื่อยังไม่เห็นมา พ่อก็ เข้ามายืนเกาะเตียงต่อไป อีกประมาณ ๕ นาที พ่อโผล่ออกมาจากห้อง มองดูทางบรรไดชั้น หันพี่คนโตของลูกเขาเดินมาแล้ว ห่างกันอีก ๑๐ กว่าก้าวก็จะถึง พ่อยืนขวางประตูไว้บอกเข้ามาเหนื่อยๆ นั่งพักเสี้ยก่อน นั่งข้างแม่เขา หมอและพยาบาลกำลังทำงานอยู่หลายคน แต่ หูของเขาได้ยินเสียงบีบลม เท่านั้นแหละ เขาลมพัดหน้าห้องนั่นเอง เพราะที่ศีรษะล้มเซพัดลงไปนั้น ศีรษะพัดไปที่ตักแม่ซึ่งนั่งอยู่บนม้า ยาวหน้าห้อง เดือดร้อนพยาบาลต้องหายาตามอีก คุณลุงนุ่นวายไปหมด หมอบอกว่าช่วยไม่ได้แล้วละค่ะคุณพ่อ พ่อไม่อยากเชื่อว่าพ่อ ได้ยินคำนั้น รวยไม่เชื่อ พันไม่เชื่อ ว่าลูกได้จากพ่อไปแล้ว พ่อ—ไม่—เชื่อ

แต่ พ่อ OXIGEN ถูกเข็นออกมา เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ถูกระบายออกไป พ่อเดินออกมาตาดำโดยไม่รู้ว่ามีใครต่อใครนั่งอยู่ที่ไหน เดินเรื่อยออกมาจนจะถึงทางลง ตรงม้าเชิงบรรได รู้สึกว่ามีคนนั่งอยู่ ๒ คน พ่อกำลังจะผ่านไป แต่ก็ได้ยินเสียงทักขึ้นว่า ตกเป็นอย่างไรบ้าง พี่พัน พ่อจึงได้เงยหน้าขึ้นมา ปรากฏว่าผู้ถาม คือคุณสมัชจิตร ช่าง ๆ มีคุณประคอง ณ ถลาง นั่งอยู่ด้วย พ่อทรุดตัวลงนั่งตรงนั้นเอง บอกเพียงสั้น ๆ ว่าเขาไปเสียแล้ว คุณสมัชจิตร

จับแขนพ่อเขยาร้องว่า อะไร พี่พัน พ่อพูดอะไรไม่ออก เงยหน้าขึ้น
ก็มองอะไรไม่เห็น เพราะน้ำในเบ้าตาของพ่อเป็นม่านบังอะไรๆ หมด
ทั้งคุณสมบัติจิตรและคุณประคองปลอบอะไรพ่อบ้าง พ่อไม่ได้ยินเลย
อีกครู่ใหญ่พ่อจึงเดินกลับมากัท้อง พยายามเข้มแข็งแต่เสียงระงมของ
การร้องไห้ของพี่ - น้องของลูกมันปวดเข้าไปในหัวใจ ใครใครเข้ามา
หาพ่อบ้างพ่อจำไม่ได้ พ่อปลอบทุกคนสั้น ๆ ว่า เรายังมีงานที่จะต้อง
ทำให้เขามาก ทำสติให้ดี ทำใจให้เข้มแข็ง เข้าพันความทรมาณ
ไปแล้ว เขาสบายแล้วเราต่างช่วยเขาจนสุดความสามารถแล้ว ฉะนั้น
จงหักใจเสีย ใคร ๆ ก็คงรู้ว่าพ่อสิ้นใจเพียงไรในถาวรกล่าวคำเหล่านี้
ออกมา

หมอธรรพ์พงศ์บอกจ้าวนนกเขนแล้วตัดสินใจบวชสึกไม่ได้ทนเก็บ
ห้องเขนไว้คืนหนึ่ง พวุงษ์นายมารับไปรดน้ำหัววัด ฉะนั้นเขนนี้ไปพบ
กันที่วัดเพื่อตกลงกับทางวัดให้แน่นอนเสียก่อน พ่อคงได้แต่พยักหน้า
หมอส่งคนงานให้เขาเตยงเขนมาพื่อนำลูกไปไว้ในห้องเขน เมื่อเตยง
เคลื่อนจากห้อง พ่อก็เดินตามไป ลงลิฟไปชั้นล่าง เขาพาลูกเข้าห้อง
พ่อก็ตามเข้าไปเพื่อจะรู้ว่าลูกอยู่ตรงไหน พ่อยังไม่เชื่อว่าลูกจากไป
แล้ว คิดว่าเพียงแต่ไม่มีแรงและสลบไป ยังหวังอีกว่า พวุงษ์ ที่ใคร ๆ
คิดว่าจะมารับลูกไปวัด พ่อกลับคิดว่า เมื่อพ่อมาถึงคงเห็นลูกนอนซึม
ตาปริบ ๆ คอยพ่ออยู่ เมื่อจากลูกมาแล้วพวกเรา ก็ไปพบคุณ
สมชายและหมอธรรพ์พงศ์ที่วัดมิ่งกุฎว โดยคุณสมชายจัดกาไว้ และ

ได้ศาลาพิมพวดี เมื่อตกลงกับทางวัดเรียบร้อยแล้ว จึงออกไปทาน
ข้าวคนที่ร้านสี่แยกวิสุทธิกษัตริย์แถววัดกลับบ้าน พอนอนไม่ค่อยหลับ
เลยอยากให้อถึงพรุ่งนี้เร็ว ๆ หลับ ๆ ตื่น ๆ อยู่ตลอดเวลา ตื่นขึ้นมา
ที่ไรก็คิดว่าถ้าลูกจากไปจริงก็จงมาให้พ่อเห็น มายืนข้างเตียงก็ได้...
แต่ พ่อก็ไม่เห็น

รุ่งเช้ามาที่ทำงาน พ่อทำอะไรไม่ถูก ดูว่าวันสัปดาห์ไปหมด
งานก็ยังอยู่แล้วเพราะใกล้สิ้นปี แต่พ่อก็ทำเท่าที่จะทำได้ พ่อโทรศัพท์
ไปบอกคุณคิระ จงรักษ ที่ฉายาเฉลิมภรรยาให้ฮัตรีปลูก เขายังไม่เชื่อ
ว่าเป็นลูกให้พ่อไปตักกระดูกเขาเอง เมื่อพ่อขอร้องกระดูกเขาจับแขน
พ่อตกใจตาโต บอกว่าแขนพ่อขาดไปข้างหนึ่งแล้ว และแสดงความ
เสียใจกับพ่อและเมื่อรู้ว่าจะต้องไขว้รูปไปประดับดอกไม้ตอนเที่ยง คุณ
คิระก็รีบจัดการให้ ซึ่งเสร็จออกมาเพียงเวลา ๑ ชั่วโมงเศษ เขาไปตัก
กระดูกและให้ทำดอกไม้ เมื่อบ่ายโมงขณะไปรับลูก

เมื่อถึงโรงพยาบาล พวกที่ตวงหน้าไปก่อนก็นอนกันอยู่หน้า
ห้องเพราะเขารอพ่อ พ่อไปถึงไม่ได้พบกับใครเลยตรงไปที่ห้องที่ลูก
นอนในห้องที่ ๒ เปิดเข้าถึงที่ ๆ เขาเข้านเตียงลูกเขาไปได้เมื่องาน
พ่อพบแต่ห้อง เตียงเข็นไม่มี ลูกไม่มี พ่อกลับออกมามองหน้า
คนงานที่เขายืนหน้าห้อง เขาคงจะเดาอาการพ่อออก บอกว่ารอ
ประเดี๋ยวครับ กำลังจัดห้องให้ญาติพี่น้องมาอยู่แล้ว พ่อเริ่มแน่ใจด้วย
ตัวเองว่าลูกจากพ่อไปจริง ๆ

พ่อจงใจที่จะกล่าวว่า มัจจุราช (ถ้ามีหลายตัวก็ต้องเรียกว่าทั้งกลุ่ม) นั้นขับไล่ตาขาว (คือไม่สู้หน้ากับความจริง) ที่จะมาเอาใครไปจากโลกมนุษย์นั้น ไม่พิจารณาโดยยุติธรรม พวกที่มีความเลวทรามอีกตั้งมากมายก่ายกอง ทำไมไม่มาจิกหัวคร่าตัวไป และไม่แสดงตัวให้ปรากฏ เพราะถ้าปรากฏตัวออกมาและจะนำเอาลูกไป พวกเราก็คงต้องป้องกันและต่อสู้จนสุดฤทธิ์ สุดกำลัง ความเคียดแค้นที่ปกครองหมุ้มมัจจุราชของตัว ด้วยอำนาจบาทใหญ่ ดื้ออำนาจเป็นธรรม ปกครองให้อยู่เพียงในกะลาครอบ นี้ก็จะทำอะไรก็ทำ ไม่มีความละอายใจ ถ้าพูดกันตามภาษามนุษย์ในโลกก็ต้องเรียกว่า ลัทธิเผด็จการ ไม่มีประชาธิปไตยสักเท่าปีกลั้น พ่อจึงต้องเสียลูกไปเพราะเหตุนี้

พ่อจะไม่กล่าวถึงตอนรดน้ำลูกในหมู่ญาติของเราที่โรงพยาบาล ตลอดจนนำเอาลูกลงไปได้ในที่แคบ ๆ แล้วนำไปวัด เพราะจะเป็นการเล่าเรื่องความเศร้าโศกของครอบครัวเรา ลูกก็คงจะรู้เรื่องดีอยู่แล้ว ก่อน ๑๗.๐๐ น. เกือบชั่วโมงที่จะเป็นเวลารดน้ำที่วัด เพื่อนของลูกกลุ่มหนึ่งยืนสงบอยู่ พ่อเข้าไปคุยด้วยอยากจะฟังว่าขณะลูกมีชีวิตเขาเคยมาสนุกรื่นเรริงกัน แต่ขณะลูกจากไปเขาแสดงออกอย่างไรบ้าง คุย

กันคู่วิ่งเขาขอเข้าไปดูลูก พ่อก็พาเข้าไปหลังฉากนั้นจะเป็นใครบ้าง พ่อก็ไม่ค่อยรู้จักชื่อ เพราะเรียกกันแต่ชื่อเล่น ๆ เมื่อเข้าไปถึงพ่อก็ ได้เห็นหน้าตาของทุกคน เขาต่างจับแขนขาของลูก แล้วบอกพ่อว่าอยู่ โรงเรียนไม่มีใครเกลียดเขาเลย เพราะเป็นคนร่าเริง สนุกสนาน คุย ตลก อยู่ตรงไหนก็ซำกั้นที่นั่น และบอกต่อไปว่า เสียตายเหลือเกินที่ เพื่อน ๆ สมัยที่อีก ๑๐ กว่าคนไปอยู่เมืองนอกหมด พ่อเห็นว่าเวลายังมีอีกมากเลยปล่อยให้พวกเขาอยู่กับลูก พ่อออกมาข้างนอก

จน ๑๗.๐๐ น. เศษ มีแขกหิ้วมา เพื่อนลูกจึงออกมา ท่าน ผู้ใหญ่หลายท่านที่พ่อเคยใช้ลูกให้ไปติดต่องานต่าง ๆ ได้แสดงความ เสียใจและบอกว่าเสียตายเหลือเกินเขาเป็นเด็กสุภาพน่ารัก ท่านก็ เพียงพอสำหรับพ่อเก็บเอามาชื่นใจ

พ่อหวนนึกไปถึงเมื่อลูกเข้าเรียนอัสสัมชัญใหม่ ๆ พ่อเป็นห่วง ว่าเพื่อน ๆ ของลูกหลายคน หลายศาสนา พ่อได้ส่งนักสังฆา เล่นกัน แต่ตัวเรื่องศาสนาอย่าเอามาดัดกัน พระของใคร ๆ ก็เคารพรัก แล้ว พ่อก็สบายใจเมื่อเห็นเพื่อนของลูกมีทั้งพุทธ, คริสต์และอิสลาม

ทุกคืนมีท่านผู้ใหญ่ เพื่อนของพ่อ ของลูก ๆ มาฟังสวดพระ อภิธรรมอย่างอุ้นหนาผาดัง ท่านเจ้าคุณหลายองค์ในวัดวาขบพิทที่ลูก บวชอยู่กับท่าน ได้ขอเป็นเจ้าภาพสวดให้ ๑ คืน ท่านรองผู้บัญชาการ

(๑๗)

ทหารบก (พลเอกถนอม สี่จระบา) กรุณาส่งหรีดมาให้ ท่านอธิบดี
กรมประชาสัมพันธ์ (คุณสุวรรณ วีนัยค) ท่านเจ้ากรมยุทธศึกษา
(พลโท ไชติ หิรัณยชัยวุฒิ) ได้มาในคืนเดียวกัน คณะกรรมการของ
มูลนิธิราชประชานุเคราะห์บางท่านมีคุณเจริญ มโนพัฒนะและคณะ
ของท่านก็ไปด้วย เฉพาะอย่างยิ่งคุณลุงยูร, คุณบัวห่มย (คุณประยูร
คุณสมัชชิตร เกษมสุวรรณ) คุณบัวเพลิน (คุณเพลิน จันทนะสุด)
คุณลุงเพี้ยน (คุณเพี้ยน มณีรัตน์) และใครต่อใครอีกหลายคนได้มา
อยู่เป็นเพื่อนพ่อทุกคืนที่พระสวด คุณอาวิเชียร คุณอา - อาวี
(คุณวิเชียรและคุณอาวี กุลตันท์) ได้ช่วยเหลือและเอาใจใส่อย่าง
ดียิ่ง คุณอามณี คุณอานอม (คุณมณีและคุณประนอม อิศรางกูรฯ)
ก็ได้ช่วยเหลือและได้ถามอยู่เสมอ และยังมีอีกหลายท่านที่พ่อไม่
สามารถจะกล่าวนามได้หมด ลูกคงจะรู้ได้เองหมดแล้ว และคงจะขึ้น
ใจต่อความปรารถนาดีของทุก ๆ ท่านที่มีต่อพ่อและต่อลูก

ขอขอบคุณอีกอย่างหนึ่ง (ซึ่งลูกก็คงจะรู้แล้วอีกนะแหละ) ว่า
ลูกได้มีเกียรติได้บรรจุนิเวศน์ไว้ในอารามสำคัญ คือวัดราชบพิธ โดยความ
กรุณาปราณีของท่านเจ้าประคุณ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ท่าน
อุปัชฌาย์ของลูกนั่นเอง

(๑๘)

บัตรเชิญที่ดี หนังสือที่พิมพ์เป็นบรรณาการในวันนั้นก็ พ่อได้
ใช้ความเป็น "ศิลปินขี้ประติ๋ว" ของพ่อ ออกแบบ จัดรูป แบบปก
รวบรวม จัดทำ ด้วยตัวของพ่อเอง เพื่อได้มีโอกาส ทำพ่อลูก
ในครั้งสุดท้ายนี้ และขอได้รับรู้ไว้อีกด้วยว่า พ่อเขียนถึงลูก
ต้องใช้เงินถึง ๒ ชนิด คือ ยี่ น้าหมัก และ น้าตา.

พ่อ - แม่ คิดถึงลูกเหลือเกิน
สักวันหนึ่งเราคงได้พบกัน

โรงพิมพ์ไทยเซรม ถนนเทืองนคร
โรงพิมพ์แพร่การช่าง ถนนเทืองนคร

๖๕ อालยตก

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสไว้ว่า

“สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นแล้ว ตั้งนั้นย่อมมีการดับไปเป็น
ธรรมดา การเศร้าโศกกว่าความสูญ ย่อมไม่อาจหน่วงเหนี่ยวสิ่งซึ่งจะ
ต้องแตกดับมิให้แตกดับได้ บุคคลย่อมต้องพลัดพรากจากสิ่งทั้งปวง ที่พึง
ใจเป็นธรรมดาหลีกเลี่ยงไม่ได้ ชีวิตนี้มีความพลัดพรากเป็นที่สุด สิ่ง
ทั้งหลายมีความแตกไป ดับไป สลายไป เป็นธรรมดา จะปรารถนา
มิให้เป็นอย่างที่มีไม่ควรเป็นนั้น เป็นฐานะที่ไม่พึงหวังได้ ทุกสิ่งทุก
อย่างดำเนินไปสู่จุดสลายตัวอยู่ทุกขณะ”

ทั้ง ๆ ที่พยายามนึกถึงพระพุทธคำไว้ข้างต้นนี้ มาเป็น
เครื่องหักห้ามใจแล้วก็ตาม พักยังอดที่จะร้องไห้ไม่ได้ เพราะตั้งแต่
เกิดมาเราไม่เคยพลัดพรากจากกันเลย จะทุกข์หรือสุขเราก็ก้อยูกัน
พร้อมหน้า แต่เดี๋ยวนี้ไม่มีตกอยู่ซีกแล้ว จึงเป็นเรื่องเศร้าที่ไม่มีวันจะ
ลืมได้ เพราะตกจากพวกพี่น้องไปเมื่ออายุยังน้อยเหลือเกิน

ที่ได้ย้อนวนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายอยู่ทุกวันนี้ ขอผลานิสงส์
จากการทำบุญทั้งหลายทั้งปวงของพ่อแม่ พี่น้อง ตลอดจนญาติสนิท
มิตรสหาย จึงเป็นผลพวงปัจจัยให้ตกได้ไปสู่สุคติในภพที่อุปถัมภ์ด้วย

จาก พัดม พัดแก้ว

(อุคม - อรณฺข สุชะชาติ)

หน้าว่าง

อาลัยน้อง

เมื่อบ่ายวันที่ ๓๐ ต.ค. พี่ได้รับข่าวทางโทรศัพท์จากโรงพยาบาล ว่าตึกอากวหนัก บรรดาญาติพี่น้องใกล้ชิดหลายคนได้ทะยอยกันตรงไปที่โรงพยาบาล เวลานั้นพี่ยังไม่นึกเลยว่าเหตุการณ์อันร้ายแรงจะเกิดขึ้นแก่ครอบครัวของเรา เมื่อถึงโรงพยาบาลพี่ยังไม่ทันที่จะได้เข้าไปในห้องที่ตึกนอนป่วยอยู่ พี่ก็ได้เห็นญาติพี่น้องหลายคนมีอาการเศร้าสลดและร้องไห้สอ่กสอ้น ทำให้พี่รู้ได้ว่ามีอะไรเกิดขึ้น พี่รีบเข้าไปในห้องโดยไม่ฟังคำทัดทานของใคร ๆ ทั้งสิ้น พี่ได้เห็นตึกนอนนี้ด้วยอาการสงบ ความรู้สึกของพี่เวลานั้นสับสนจนคุมสติตัวเองไม่อยู่

เมื่อตึกยังมีชีวิตอยู่ เรามีความสุข ความสนุกสนานอยู่ด้วยกัน ตึกเป็นคนน่ารักหลายอย่าง มีอารมณ์ขันอยู่เป็นนิจ เอาใจได้ในงานของคนอื่นทุกคน ใจกว้างและเป็นคนขี้เกรงใจคน จึงทำให้พี่น้องเพื่อนฝูงรักใคร่มาก ดังนั้นเมื่อส่งข่าวการจากไปของตึกไปยังญาติมิตรและเพื่อนฝูง ทุกคนจึงตกใจและไม่ยอมเชื่อว่าตึกได้จากไปแล้ว

พี่น้องน้อยที่ได้อยู่ร่วมเป็นพี่น้องกับตึกเพียงระยะเวลาอันสั้น ความอาลัยที่พี่ในครั้งนั้นสุดที่จะกล่าวไว้ ณ ที่นี้ได้ พี่ขอตั้งจิตอธิษฐานให้กรรมดีทั้งหลายที่ตึกได้สร้างสมไว้ในภพนี้ ตลอดจนบุญกุศลที่บรรดาญาติมิตรได้บำเพ็ญให้น้อง จงคุณมันดาลให้วิญญาณของตึกน้องรัก ได้ประสบสุขในสัมปรายภพด้วยเถิด.

จาก พี่เล็ก — พตอช

(ร.อ. ยุทธพันธ์ — อุษา มกรมณี)

หน้าว่าง

๑๕๕ คิดถึงพटक

เชื่อว่าคนตายแล้วแคล้วคลาดทุกข์
อยู่เป็นสุขเหลือแสนแดนสวรรค์
น้องก็คิดเช่นเขาว่าอยู่เหมือนกัน
แต่อดทวาดหวนใจหายไม่ได้เลย

พทไช้เฮียเคยเห็นอยู่หัดหัด
พี่มาพลัดพรากจากไปเสียเฉยเฉย
ใครที่เก่งไม้โคกคร่ำไม่มีเลย
เพราะเราเคยเห็นกันทุกวันมา

๑๕๕
ยศบเก็บบพटकพटक
ร่วมพี่น้องเนื่องนิจจิตทรรษา
คอยช่วยเหลือกิจการงานนานา
ทั้งพี่บ้าน้ำอาสาบายใจ

ตั้งแต่นั้นต่อไปไม่มีแล้ว
เพราะพี่แก้วหมดทุกข์สุขสดใส
เป็นสุขเถิดอย่าห่วงจนถึงผู้ใด
ของงไปสู่วรรค์นิรันดร

จาก คัม
(อักษนี ฉายางกูร)

หน้าว่าง

ศรัทธาของคนไข้

อมร (นางสาวกร) สุขะชาติ

ก่อนที่ดิฉันจะเริ่มเรื่องนี้ ดิฉันต้องขอประทานโทษ ถ้าเรื่อง
จะต้องพาดพิงไปถึงโรงพยาบาลเลิศสิน ดิฉันไม่ได้เขียนเรื่องนี้เพื่อ
มุ่งหวังลบหลู่ดหมิ่นสถานที่ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด ดิฉันเขียนเรื่อง
นี้ขึ้น เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้รู้อถึงเหตุการณ์อันอาจเกิดขึ้นกับตัวท่าน
เอง หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดในครอบครัวของท่าน ท่านจะได้เดินถก
ทาง เพราะเหตุการณ์อันนี้ได้เกิดขึ้นมากับชีวิตของดิฉันแล้ว ดิฉัน
จึงเขียนเรื่องนี้ขึ้นมาด้วยเจตนาอันบริสุทธิ์ใจเพียงอย่างนี้ อย่าง
เดียวจริงๆ

น้องชายดิฉัน คือ ตึก ตึกเคยไม่สบายอยู่บ่อยๆ โรคประจำ
ตัวของตึก คือหัวใจโต ต่อมาเป็นโรคกระเพาะอาหารด้วย ทุกครั้ง
ถ้าป่วยด้วยโรคอะไรตึกจะไปหาหมอที่รักษาประจำด้วยโรคนั้น เช่น
ถ้าป่วยเพราะหัวใจ ก็ไปหาหมอที่ชำนาญด้วยโรคหัวใจโดยเฉพาะ
บางครั้งถ้าปวดท้อง ก็ไปหาหมอที่ชำนาญโรคกระเพาะโดยเฉพาะเช่น
เดียวกัน แต่บจะกล่าวได้ว่า คุณหมอทั้ง ๒ ท่านนี้ เป็นหมอประจำ
ตัวตึกตลอดมา

ตึกเคยเข้าไปรักษาตัว ทั้งที่โรงพยาบาลศิริราช และโรง-
พยาบาลจุฬาฯ มาหลายครั้งแล้ว ครั้งหนึ่งคุณหมอที่รักษาโรคหัวใจ
ของตึก แนะนำให้ตึกอยู่โรงพยาบาลจุฬาฯ เพราะท่านทำงานประจำ

อยู่ที่นั่น อยู่ได้ประมาณ ๑ อาทิตย์ คุณหม่อีกท่านหนึ่งในโรง
พยาบาลเดียวกันนี้ แนะนำให้ตัดผมหัวใจ ท่านจะเป็นคนมาให้เอง
ปรากฏว่าตัดไม่ยอมผ่า และพ่อแม่พี่น้องเองก็ไม่ยอมให้ตัดรับการผ่า
ตัดด้วย เพราะเห็นว่ากำลังใจตกไม่ตี เมื่อคุณหมอไม่พอใจในข้อเสนอ
พวกเราก็ต้องออกจากโรงพยาบาล ให้ตัดผมรักษาอยู่กับบ้าน และ
รักษากับคุณหมอประจำตัวอีกเรื่อยมา

อีกครั้งที่โรงพยาบาลศิริราช ตีกับป่วยด้วยโรคกระเพาะอาหาร
คุณหมอที่รักษาประจำอยู่ แนะนำให้เข้าโรงพยาบาลศิริราช นอน
ป่วยอยู่หลายวัน คุณหม่อีกท่านหนึ่งในโรงพยาบาลเดียวกัน จะให้
ตัดผมตัดกระเพาะอีก คุณหมอนแนะนำว่า ถ้าไม่ผ่าก็ต้องทรมานอยู่
อย่างนี้ ตีทรมานอย่างนั้นก็คอยเรียนถามคุณหมอที่รักษาประจำอยู่
ซึ่งรักษาทางยา คุณหมอให้ความเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องผ่า รักษาทาง
ยาได้ ตีกลัดเป็นทุนอยู่แล้ว ได้ยินอย่างนี้ ตีสบายใจขึ้นมาก ใน
ที่สุดก็ไม่ผ่า ตีอยู่ที่โรงพยาบาลนี้อีกประมาณ ๒ อาทิตย์ จึงได้กลับบ้าน
ดังนั้น คุณหมอทั้ง ๒ ท่านจึงเป็นหมอประจำตัวตีมาตลอด
ทุกครั้งที่ตีไม่สบาย และเป็นคุณหมอตัดกระเพาะที่ตีที่สุด ทั้ง ๒ ท่านนี้
เป็นหมอตีท่านทั้งหลายรู้จักชื่อเสียงของท่านดีด้วย

วันหนึ่งตีไม่สบายปวดท้องมาก จึงไปหาหมอที่ ใกล้โรงพิมพ์
ที่สุดเท่าที่จะใกล้ได้ รักษาอยู่พักหนึ่ง รู้สึกว่าตีกลัดและมีความ
ต่อคุณหมอนี้มาก ท่านตรวจว่าตีทับโต รักษาประมาณ ๑
อาทิตย์ ท่านบอกว่าถ้าไม่คอยยังชัว ท่านจะให้ตีเข้าโรงพยาบาล

ท่านอยู่โรงพยาบาล และบอกว่าท่านมีเพื่อนเก่งด้วยโรคหัวใจ
 ในเวลาเดียวกัน ดิฉันเห็นตึกซัดลง ซัดลง แล้วเหล็องด้วย ขณะนั้น
 ดิฉันไม่ทราบว่า “ต๊อบโต” นี้มันมีพิษสงอย่างไร เมื่อได้ยินตึกบอกว่า
 คุณหมอจะให้เข้าโรงพยาบาลรักษาหัวใจด้วย ดิฉันก็บอกตึกว่าไปหา
 หมอประจำที่รักษาหัวใจอยู่เก่าเถอะ เพราะรักษาดีมาเป็นปี ๆ ตลอด
 เวลา ตึกก็เช่เปลี่ยนหมอมานหาหมอเก่าทันที หลังจากตรวจแล้ว
 ให้ไปเอกซเรย์ ไปวัดหัวใจด้วยไฟฟ้าแล้ว หมอบอกตึกว่า “ไม่เป็น
 อะไรหรอก ในตัวคุณ ไม่มีใครรู้ดีเท่าผม” แล้วคุณหมอก็ให้ยา
 กลับมาทานที่บ้าน ในระหว่างทานยา ได้ไปพบหมออีก ๒ ครั้ง เป็น
 ระยะเวลา ๑ อาทิตย์พอดี ดิฉันไม่เห็นว่าคุณจะดีขึ้น ตึกไม่มีแรง
 หายใจหอบ ทำทางเหนื่อยอ่อน ดิฉันคิดไปอีกว่า ถ้าทั้งนี้จะไม่ได้
 แน่ จึงตัดสินใจออกจากบ้านที่เมืองนนท์ ไปหาเพื่อนนักเรียนรุ่น
 เดียวกัน ขณะนี้เป็นหมอยู่ที่โรงพยาบาลเลิดสิน ดิฉันไปหาหมอที่
 บ้าน ขณะนั้นเป็นเวลา ๓ หุ่มาแล้ว ทั้ง ๆ ที่เป็นเพื่อนสนิทกัน ก็ยัง
 รู้สึกเกรงใจหมอเหลือเกิน แต่อีกใจหนึ่งก็รู้สึกเป็นห่วงน้องขึ้นมา
 อย่างสุดหัวใจ เมื่อพบหมอก็เล่าเหตุการณ์ที่เป็นมาทั้งหมดให้หมอฟัง
 หมอถามว่า ทำไมไม่ให้เข้าโรงพยาบาล ดิฉันตอบว่า ตึกกลัวโรง-
 พยาบาลจริง ๆ กลัวผ่าตัด เพราะตลอดเวลามา ตึกพูดอยู่เสมอว่า
 เป็นตายยังไงก็ไม่ยอมผ่า เหตุนี้จึงรักษาตามคตินิยมเรื่อยมา ในที่สุด
 ก็พาหมอมาดูตรวจตึก ตรวจเสร็จ หมอบอกกับดิฉันว่า “ต๊อบโตมาก
 นะเธอ ถ้าเธอรักน้อง เธออย่าตามใจเขานะ เธอต้องให้เขาเข้า

โรงพยาบาล “ไม่อย่างนั้นเธอจะเสียใจ” เมื่อได้ยินอย่างนั้น ดิฉัน
 ไม่คิดอะไรทั้งนั้น ตบตกลงทันที โดยที่ยังไม่ได้เรียนถามคุณพ่อ
 คุณแม่เลย หมอโทร. ไปที่โรงพยาบาลเลิดสินทันที คืนวันนั้นเป็น
 วันอังคารที่ ๑๒ กันยายน ๓๐ เวลา ๔ ทุ่ม ทางโรงพยาบาลตอบมา
 ว่าเตียงไม่ว่าง เป็นอันว่าคืนนี้ยังไม่ไปไม่ได้ หมอวางหูโทรศัพท์ได้เร็ว
 บอกดิฉันว่า “พรุ่งนี้เธอพาเด็กไปพบฉันที่โรงพยาบาลก่อน ๓ โมงเช้า
 ฉันจะพยายามหาเตียงให้ได้” พรุ่งขึ้นวันพุธที่ ๑๓ ก.ย. ๓๐ ดิฉัน
 พาน้องนั่งรถแท็กซี่จากโรงพิมพ์ไป ตลอดเวลาเป็นห่วงน้องมาก กลัว
 แท็กซี่จะขับเร็ว น้องจะกระเด็น รถเบรคแรงที่ ก็คอยหันไปดูที่
 กระจกหน้ารถตัวเองก็ไม่สบายขับรถไม่ได้ ระหว่างทางดิฉันคอยเหลือยวมา
 ดูกเด็กหลายครั้ง กว่าจะถึงโรงพยาบาล เมื่อถึงแล้วก็พยายามให้เด็ก
 เดินเข้าๆ รู้สึกว่าเด็กไม่มีแรง ครั้นจะไปตามรถเข็นของโรงพยาบาล
 ก็เกรงใจเพื่อน กลัวจะว่าดูน่าอาย ในที่สุดเดินไปจนถึงเก้าอี้ของ
 โรงพยาบาล นั่งพักได้สักครู่ หมอก็ออกมาพบ บอกว่ายังหาเตียงไม่
 ได้ แต่จะไปฝากไว้ที่ห้องทำงานของห้องเลิดสินชั่วคราว เมื่อเด็กได้ยิน
 อย่างนี้ เด็กพูดกับเพื่อนดิฉันว่า “พี่หมอ เขาพาไปให้ผมทานข้าวกับ
 บ้านดีกว่า ผมไม่อยากอยู่โรงพยาบาล” เวลานั้นดิฉันไม่ได้เสีย
 ใจเลยจนคิดเดี่ยวว่า ที่เด็กไม่อยากอยู่โรงพยาบาลนี้เพราะอะไร
 หมอไม่พูดอะไรมาก บอกว่าอยู่เถอะเด็ก แล้วหมอก็พาขึ้นไปบนห้อง
 ชั่วคราว เมื่อนั่งขึ้นเตียงเรียบร้อยแล้ว ดิฉันก็ปล่อยเด็กอยู่กับหมอ
 กลับไปทำงานต่อ บ่ายหมอโทรมาบอกว่าได้เตียงสามัญแล้ว ให้อยู่

ไปก่อนเถอะ อีก ๒-๓ วันจะหาห้องพิเศษให้ แต่ว่าหายากเหลือเกิน พอตกลงกันเสร็จงานกันแล้ว พ่อแม่ พี่น้อง ก็เต็มกันอยู่หน้าระเบียบห้องที่ติดกันนอนบ๊วยอยู่ เพราะหัวหน้าพยาบาลบอกว่า เขาเยี่ยมได้ทีละคน มองเข้าไปเห็นตึกใช้ออกซิเจนช่วยในการหายใจอยู่ ก็นึกไปตามคนธรรมดาสามัญว่า ยากทรงหนักมาก ถึงก็ต้องให้ออกซิเจนช่วยหายใจ พวกเราได้แต่จะเง้อคอตึกกันให้สลด ระหว่างที่อยู่เตียงสามัญนี้ คิดนได้ให้เพื่อนช่วยหาพยาบาลเผ่าน้อง กลางวัน ๑ คน กลางคืน ๑ คน เพราะญาติอยู่ด้วยไม่ได้ ระยะเวลาเอง ตึกได้บ่นว่า “ถ้าให้ผมอยู่ที่นี้ผมต้องตายแน่ๆ บอกให้เขาย้ายผมไปอยู่ที่ศิริราชเถอะ” คิดนได้ยินอย่างนี้ ก็เริ่มไม่สบายใจตั้งแต่วันนั้น เป็นต้นมา เป็นความผิดของคิดนเอง ที่ไม่ได้ถามน้องเสียก่อน เพราะขณะนั้นไม่ได้ทันนึกอะไรทั้งสิ้น หรือจะเป็นเพราะสมัยนี้ ไม่ว่าจะอย่างก้าวไปไหน ถ้าไม่มีพรหมมีพวกจะคิดซัดไปเสียทุกอย่าง เมื่อมีพวกที่โหดใส่ตูดทันทัน นี่เป็นเรื่องธรรมดา ที่เราๆ ท่านๆ ทราบกันดี เพราะเหตุนี้กระมัง คิดนจึงต้องพาน้องมาอยู่โรงพยาบาลนี้ เมื่อพูดถึงการมีพรหมมีพวก คิดนก็จะขอเล่าเรื่องจริง ที่คิดนได้ประสบมากับตัวเองอีกเรื่องหนึ่ง

เมื่อปลายเดือนธันวาคม ๒๕๐๐ อยู่ดี ๆ คุณแม่ก็ปวดท้องขึ้นมาอย่างมากมาย มากจนกระทั่งทนไม่ไหว คิดนก็พาคุณแม่ไปหาหมอที่มีชื่อเสียงท่านหนึ่งซึ่งคิดน ซึ่งเป็นคุณหมอคนเดียวกับที่รักษา

โรคกระเพาะของตักอยู่ เมื่อคุณหมอดตรวจเสร็จ แนะนำให้ไปหาคุณหมอที่เป็นศิษย์แพทย์อีกท่านหนึ่ง ภายหลังจากตรวจแล้ว คุณหมอบอกกับคุณแม่ว่าเป็นไส้ติ่งอักเสบ ต้องผ่าตัดนี้ ให้ไปโรงพยาบาลที่คุณหมอบริจาคอยู่ พร้อมกับเขียนนามบัตรไปให้ด้วย ๓ แผ่น หลังจากนั้นก็เดินทางไป ถึงที่นั่นประมาณ ๓ ชั่วโมง ปรากฏว่าคืนนี้จะมึนงานที่นี้ ผู้คนต่างตัวกันสวยๆเดินไปเดินมา ขณะนั้น ทั้งคุณแม่และดิฉันกำลังวิตกกังวลกันอย่างไม่ถูก คำแล้ว เป็นวันเสาร์ด้วย เมื่อเดินไปพบคุณหมอเวร พร้อมกับส่งนามบัตรที่ได้มาให้ไปด้วย คุณหมอร่านจบ บอกว่า “คุณเดินไปถามพยาบาลตักนี้” พร้อมกับทำไม้ทำมือประกอบ “ถามว่ามีเตียงว่างไหม?” ดิฉันกับคุณแม่เดินไปด้วยกัน ส่งสารคุณแม่เหลือเกิน เดินกุ่มท้องไปเรื่อย ดิฉันก็บอกว่าให้หนึ่งคอยก็ได้ ดิฉันจะไปถามเอง คุณแม่ก็ไม่ยอม บอกว่าคำๆ มีดๆ อย่างนี้จะเดินไปยังใครคนเดียว อุตส่าห์กุ่มท้องเดินตัวงอไปด้วยไปถึงตักข้างพระบรมศพพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ หันหน้าไปทางพระรูปอยู่ทางขวามือ ดิฉันเข้าไปถามพยาบาลที่นั่น บอกว่าคุณหมอเวรให้มาถามว่า ที่นี้มีเตียงว่างไหม? พยาบาลบอกว่า ที่นี้ไม่ว่าง หมอเวรก็รู้อยู่แล้ว ทำไมยังสั่งให้มาดูอีก เมื่อทราบอย่างนั้น ดิฉันก็ถามพยาบาลคนนั้นต่อไปอีกว่า ถ้าอย่างนั้นดิฉันจะติดต่อกับใครได้อีก พยาบาลบอกว่า คุณกลับไปถามหมอเวรเถอะ ดิฉันกับคุณแม่ออกไปพบคุณหมอเวรอีกครั้ง แล้วเล่าเรื่องให้ฟัง คุณหมอเวรเป็นคุณหมอหนุ่ม สงสัยจะเพิ่งสำเร็จใหม่ๆ แกบบอกว่า แล้วจะให้ผมทำอย่างไร?

ดิฉันก็บอกว่า คุณหมอช่วยกรุณาโทรไปตามตามตึกให้ด้วย หวังพิเศษราคาเท่าไรก็ได้ เพราะคุณหมอมที่ตรวจไว้ บอกว่าจะผ่าตัด ๒ ทุ่มคืนนี้ แต่สีหน้าและท่าทางของคุณหมอคคนนี้ดูขี้เกียจ ไม่เสบาย ที่ดิฉันเข้าซีแกมซอริง ในที่สุดดิฉันก็ไม่ทราบจะพูดอะไรต่อไป ออกมายืนกับคุณแม่ที่ถนนในบริเวณโรงพยาบาล หากที่โทรศัพท์จะไปเรียนให้คุณพ่อทราบ เพราะคุณพ่อเองก็คงจะรออยู่ที่โรงพิมพ์ เพื่อฟังข่าวว่าเราสองคนแม่ลูกทำไมไปหาหมอแล้วจึงรีบไป คุณพ่อยังไม่ทราบถึงความยุ่งยากลำบากที่เราสองคนแม่ลูกกำลังประสบอยู่ เมื่อโทรไปที่โรงพิมพ์ เล่าเรื่องทั้งหมดให้คุณพ่อฟัง เล่าไปร้องไห้ไป แล้วก็บอกคุณพ่อว่า ให้คุณพ่อลงไปหาคุณหมอใหญ่ ๆ หลายท่านที่คุณพ่อรู้จัก แล้วใหญ่จริง ๆ ในวงการแพทย์ด้วย แต่คุณพ่อยังไม่ยอมเชื่อในเรื่องที่ดิฉันเล่าให้ฟัง คุณพ่อบอกแต่เพียงว่า ให้รออยู่ที่นั่นใจเย็น ๆ เดี่ยวจะไปพบ สักครูใหญ่ ๆ คุณพ่อก็มาพบดิฉันกับคุณแม่ นั่งคุยอยู่ เมื่อทราบเรื่องทั้งหมดจากคุณแม่อีกครั้ง คุณพ่อเองก็งงเหมือนกัน แต่ก็ยังไม่ยอมมอบถอนท่านผู้ใหญ่ที่รู้จักอีกตามเคย เพราะเป็นวันเสาร์ท่านอาจจะพักผ่อนกัน ดิฉันก็พูดขึ้นว่า ที่ไหน ๆ เขาก็ต้องมีพวกกันทั้งนั้น ในขณะที่เรา พ่อ แม่ พี่น้องยืนกัน ๆ กันอยู่หน้าตึกคนไข้นอก ก็มีคุณหมอชั้นผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง ท่านผ่านมาเห็นคุณพ่อเข้า ท่านก็ว่า "คุณอำเภอมาทำอะไรอยู่ที่นี่" เมื่อคุณพ่อทำความเคารพท่านเสร็จแล้ว ก็เรียนเรื่องราวทั้งหมดให้ท่าน

ฟัง ท่านก็เดินไปหาคนหมอเวรคนเดิมนั่นเอง สักครู่ท่านกลับออกมา
พร้อมทั้งบอกว่า ได้ห้องพิเศษตึกกษณาการไทยพาณิชย์ชั้น ๓ แล้ว
ท่านก็ลาพวกเขา บอกว่าที่นี้เขามีนางนัคนีนี่ ท่านกำลังจะมานางนั
เหมือนกัน เมื่อกราบขอพระคุณท่านแล้ว พวกเราก็ไปห้องที่ได้
ด้วยความโล่งอก ประมาณ ๓ ทุ่ม คุณแม่เข้าห้องมาตัด กว่าจะได้
กลับชั้นห้องก็เกือบตี ๓ ดิฉันเฝ้าใช้คุณแม่ตลอดคืนไม่ได้หลับ พร้อม
กับพยาบาลที่เฝ้าพิเศษอีกคนหนึ่ง เมื่อจัดแจงเรื่องคุณแม่เรียบร้อยแล้ว
เราก็นั่งคุยกัน ดิฉันถามพยาบาลคนนั้นว่า ตึกนี้ยังมีห้องว่างอีก ๒-๓
ห้อง เท่าที่ดิฉันเห็นอยู่เดี๋ยวนี้ ทางโรงพยาบาลเก็บไว้พิเศษเพื่ออะไร
หรือเผื่อไว้ให้ใคร ยังไง คงจะต้องมีเหตุผลสักอย่าง แล้วทำไมคุณ
หมอเวรคนนั้นถึงบอกว่าเตียงไม่ว่างเลย แม้แต่ห้องพิเศษ พยาบาลคน
นั้นตอบว่า “ไม่ทราบค่ะ” พร้อมกับหัวเราะทีๆ เมื่อไม่ทราบ ดิฉัน
ก็ไม่ต่อความยาวสาวความยืด เพราะไหนๆ คืนนี้ เดี่ยวนี้ คุณแม่ก็
ผ่าตัดไปแล้ว นอนได้สบายแล้วก็แล้วกัน

ที่กลับมาเรื่องตึก พอวันจันทร์ ๑๗ ก.ย. ๖๐ ตึกได้ย้ายไป
อยู่ห้องพิเศษ ซึ่งเพื่อนอีกนั้นแหละจัดการให้ ระหว่างที่ตึกอยู่ตามัญ
กิติ พิเศษกิติ คุณหมอและพยาบาลทุกท่านให้ความเป็นกันเอง ให้
ความสะดวกอยู่ตลอดเวลา และยังมีพยาบาลเฝ้ากลางวัน ๓ คน
กลางคืน ๓ คนอยู่อย่างเดิม ได้ห้องพิเศษ คุณแม่ก็มีโอกาสเฝ้าตัด
ชยได้ตลอดเวลาอย่างใกล้ชิด เมื่อธรมมาอยู่ห้องพิเศษได้ประมาณ ๓
อาทิตย์ ตึกก็ขอย้ายโรงพยาบาลอีก ตึกบอกว่า “หมอทุกคนว่าดี

พี่น้องเขรถูกคนที่ขี้ รวมหงตัวเธอด้วย ว่าเวลาเข้าไปเยี่ยมตัก ต้อง
 ยิ้มแย้มแจ่มใสหน่อย เพราะคนไข้ไม่รู้หรอกว่าตัวเองมีอาการหนัก-
 เบาแค่ไหน แต่คนไข้จะรู้ได้จากการสังเกตสีหน้าของพวกพี่น้องของ
 เธอทุกคนแหละ” ตั้งแต่ขึ้นมากต้องทำกันอย่างที่เรียกว่า แตะยิ้ม
 มากกว่า อาการตักมีแต่ทรงกับทรุดเรื่อยมา จนกระทั่งถึงวันของคารพ
 ๓ ตุลาคม ๒๕๓๐ อาการของตักดีขึ้นมาก จิตใจตักแจ่มใสขึ้น เพราะ
 ว่ารุ่งขึ้นวันพุธที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๐ เป็นวันคล้ายวันเกิดของตักครบ
 ๒๘ ปีเต็ม ตักยิ้มออกบ้าง พูดได้บ้าง ตาที่เคยลอยๆ อยู่แต่แจ่มใส
 แฉว พ่อแม่พี่น้องทุกคนเริ่มหัวเราะออกกันบ้างแล้ว พี่น้องทุกคนไป
 เยี่ยมทุกคนไม่เคยขาด พอวันเกิดตักตอนเช้า ดิฉันไปโรงพยาบาล
 กับคุณพ่อแต่เช้า ต่างคนต่างมีของขวัญไป เท่านั้นยังไม่พอ คุณพ่อ
 ข้ามไปซื้อกระเช้าดอกไม้สดตรงข้ามกับโรงพยาบาลไปให้ตักด้วย พอ
 ก้าวเข้าไปในห้อง ดูตักสดใสมากในวันเกิดของตักวันนี้ ตักได้ทำบุญ
 ปลดขันธ์ปล่อยเต่า ใจของให้คนไปใต้บาดรแทน อย่างได้เคยได้
 เองมาทุกปี คุณพ่อจกค้ำกรวดน้ำให้อ่าน แล้วกรวดน้ำด้วย ตักครู่
 ใหญ่ๆ คุณแม่จึงรายงานให้คุณพ่อฟังว่า เมื่อเข้าพยาบาลสระผมให้
 แต่เช้า โคนหนวด ตัดเล็บ ตูหน้าตาสะอาดหมดจด แล้วลงท้ายราย
 งานของคุณแม่ว่า “เมื่อคืนนี้ตักตกเตียง” ดิฉันใจหายวาบ หันหน้า
 ไปมองคุณพ่อ แล้วหันไปดูน้อง ตักหัวเราะคล้ายๆ กับจะปลอบขวัญ
 ดิฉันว่า ตกจริงแต่ไม่เป็นอะไรหรอก ทั้งๆ ที่น้องยิ้มอย่างนั้น ดิฉัน

ก็เริ่มวิตกกังวลอีก ตึกตกเตี้ยลงมา หมายความว่าอะไรกัน เรื่องที่
 ดิฉันพटकัมหมอบขอย้ายโรงพยาบาล ทยอยยังไม่อนุญาต แล้วเหตุการณ์
 อันนั้นมันยิ่งกว่าการย้ายโรงพยาบาลอีกเท่า ดิฉันหนีไปตามคุณแม่ว่า
 ทำไมถึงตกมาได้ละ คุณแม่ก็บอกว่า ก็ดูเดาเราอยู่อย่างนี้ อากาศก็
 ไม่หนักหนาอะไรวัน ๒ วันนี่ แม่เลยให้พยาบาลแกลงหัดฝึกผ่อนไป
 บ้าง แม่จะอยู่เป็นเพื่อนตัวเอง เพราะตึกยังไม่ยอมหลับ นอนลืม
 ตาแจ้ว แต่ไม่ได้พูดอะไร เมื่อเห็นตึกหลับแล้วประมาณตี ๓ คุณแม่
 ก็เลยนอนบ้าง ประมาณตี ๓ มีเสียงดังซนข้างเตียง ทั้งพยาบาลและ
 คุณแม่ลุกขึ้น ปรากฏว่าตึกลงไปนั่งอยู่กับพื้นข้างล่าง พร้อมทั้งมี
 อัจฉริยะอยู่ด้วย คุณแม่ถามว่า ทำไมล่ะลูก ตึกตอบว่า มันว่าจะไป
 ถ่าย จะเดินไปเข้าห้องน้ำ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ ดิฉันไม่ตำหนิใคร
 หนึ่ง แต่ดิฉันรู้สึกเสียใจในดวงชะตาของน้องเหลือเกิน ทำไมต้อง
 มีอันเป็นไปดังอย่างนี้ เมื่ออวยพรวันเกิดกันอยู่พักใหญ่ ดิฉันกับคุณ
 พ่อก็กลับ เพราะต้องไปทำงานก่อน เย็นนี้จึงจะมาพร้อมหน้ากันใหม่
 ก่อนกลับติดบิได้จับน้อง และน้องก็ดึงตัวดิฉันไปกอด และจับตอบ
 ดิฉันสวดมนต์ภาวนาทักคืน ขอให้น้องหายและกลับบ้านได้เร็ว ๆ
 ก่อนจะออกจากห้อง ดิฉันได้ขอให้พยาบาลเอาข้าวมากินขอบเตียงไว้
 เผื่อคืนตึกอีก เข้าทำนองจิวหายล้มคอก นี่เป็นบทเรียนอีกบทหนึ่ง
 ของผู้เฒ่าใช้ว่า อย่าได้ตัดสินใจว่าคนไข้ของเราไม่มีแรงลุกไปไหนมา
 ไหนได้ คงจะนอนแต่บนเตียงเฉย ๆ ที่ไหนได้ เหตุการณ์ที่มีนิกไม่
 ผ่อนก็เกิดขึ้นเป็นตัวอย่างแล้ว พอเย็นในวันเกิดนี้ พี่น้องก็พร้อมหน้า

กันอีกครึ่งหนึ่ง เมื่อเขี่ยมกันเรียบร้อยแล้ว พวกเราก็ก็นำอาหาร
 กัน ซากลับ คุณแม่ต้องมานอนกับตึกที่โรงพยาบาลตามเคย ตามตึก
 ว่าอยากทานอะไรไหม? ข้าวต้มนกกกระทาดีไหม? ตึกข้มพยักหน้า
 ตกลง ตอนกลางวันหมอบอกว่า วันเกิดจะทานอะไรไหม? ทานได้
 สวรรพดี ตึกจะทานหลดลามา คุณแม่ก็ให้คนไปซื้อมาให้ทาน รุ่งขึ้น
 วันที่ ๕ ตุลาคม อากาศเริ่มทยลงไปในคืนหนึ่ง พอวันที่ ๖-๗ ทรุดมากไป
 อีก ลันไม่ทำงาน ตาลอย พุดชื่อ ๆ อ่า ๆ อย่างน่าสงสารจับใจ
 เพราะไม่มีใครจะเข้าใจในคำพูดหรือความต้องการของตึกได้ ถ้าเป็น
 ไปได้ อยากจะรับความทรมานอันนี้เสียเอง รุ่งขึ้นวันอาทิตย์ที่ ๗
 ตุลาคม ๒๕๓๐ คุณแม่โทรศัพท์จากโรงพยาบาลไปที่บ้านคุณฮั่ว
 วิเชียร กุลตันท์ ซึ่งอยู่ตรงข้ามกันที่เมืองนนท์ ขอให้ทางบ้านรีบออก
 ไปโรงพยาบาลเร็ว ๆ พร้อมทั้งให้รับหมอนเพื่อนดิฉันอยู่ที่บางซื่อออก
 ไปด้วย พี่อีกคนขับรถไปรับหมอน หมอนไปรับคุณหมอนพันธ์พิณแต่เช้า
 เป็นเรื่องที่ต้องรีบควนกันต่อ ๆ นื่องสาวไปแล้ว ๓ คน ดิฉันไปกับ
 คุณพ่อ ตลอดทางจากบ้านเมืองนนท์ถึงโรงพยาบาลไม่มีใครในรถ
 ปรีปากพูดเลยจนคำเดียว ดิฉันเองสวดมนต์ไม่ทราบว่าจะจับตักจับ
 นึกแต่ว่าขอให้หมอนอย่าต้องจากไปเร็วขนาดนี้เลย เมื่อถึงโรงพยาบาล
 ปรากฏว่าหมอนเข้าคั้นโคมาเสียแล้ว เพื่อนดิฉันสอดสายยางเข้าจุกไป
 ถึงกระเพาะเพื่อให้อาหาร สายระโยงระยางต่าง ๆ และสภาพที่เห็น
 หมอนหลายคนช่วยกันอย่างเต็มที่ ดิฉันหมดกำลังใจแล้ว ความหวังที่
 จะเห็นหมอนมีชีวิตอยู่ เหลือเปอ์เวนคั้น้อยเต็มที่ พี่น้องได้แต่มอง

หน้ากันแล้วทิ้งไว้ให้ พูดยังไม่ออก คล้ายๆ จะรู้สึกอยู่แก่ใจ ตึกพูดยังไม่ได้เสียแล้ว เป็นภาพที่ทรมานจิตใจอย่างแสนสาหัส จนกระทั่งวันจันทร์ที่ ๘ ตลา และอังคารที่ ๑๐ ตลา ก็ยังอยู่ในลักษณะโคม่า เข้าวินิจฉัยไปเยี่ยมน้องก่อนเที่ยงอย่างเคย จับตัวดูบแขนอยู่พักก็กลับไปทำงานในตอนบ่ายโมง ก่อนจะกลับได้จูบน้องอย่างทกครั้ง ในใจก็คิดว่า เดี่ยวเย็นๆ พี่จะรีบมาใหม่ เมื่อจูบน้องก็ไม่ได้เด็ดขียวใจสักนิดว่า จะเป็นครั้งสุดท้าย ในความเป็นพี่เป็นน้องกันในชาตินี้ บ่ายโมงกว่าจะกลับมาถึงโรงพิมพ์ นั่งลงยังไม่ถึง ๑๐ นาที มีเสียงโทรศัพท์บอกว่า ตึกแยแล้ว ให้ไปเดี๋ยวนี้ ดิฉันพยายามอดกลั้นความตื่นเต้นตกใจเดินไปหาคุณพ่อที่ไทยเซรม อุตส่าห์ทำใจเป็นปกติ คุณพ่อไม่อยู่ไปทานอาหารกลางวันยังไม่กลับ ดิฉันเดินไปห้วมุ่มที่สี่แยก เห็นคุณพ่อเดินกลับมาพอดี ไม่รอบอกเอง ให้เด็กเดินไปใกล้ๆ แล้วบอก เพราะใจไม่เข้มแข็งพอ ตัวดิฉันเองไปตามน้องอีก ๒ คน บอกพี่น้องกันทง ดิฉันเองนั่งไปกับพี่ตม พี่ตมก็พยายามปลอบดิฉันว่า เหตุการณ์อย่างนี้เราน่าจะเตรียมใจไว้แล้ว อย่าพยายามตื่นตกใจมาก เพราะตัวเองก็อ่อนแออยู่ ดิฉันไม่ฟังอะไรทั้งนั้น นั่งภาวนาขอชีวิตน้องไปตลอดทาง ดิฉันไปถึงโรงพยาบาลประมาณบ่าย ๒ โมงกว่า เดินขึ้นไปชั้น ๒ แทบไม่มีแรง พอเลี้ยวมุมตึก เห็นคุณพ่อคุณแม่อยู่ในอาคารสงบ คุณปวีชา คุณอาร์สมพงษ์ ชัยเจริญ เดินอยู่ไปมา สังเกตสีหน้าจากไกลๆ เดาว่าน้องต้องยังไม่เป็นอะไรมาก ดิฉันคิด

มากไปเอง จนกระทั่งเข้าไปถึงตัวคุณแม่ซึ่งนั่งอยู่หน้าห้อง ถามคุณแม่ว่านี่ไม่ใช่อะไรใช่ไหม? คุณแม่พยักหน้า คุณพ่อบอกว่าคุณหมอยุ่กันเต็มห้อง ก็คนๆ มาช่วยทีละคน อย่าเข้าไปเลย ขณะที่ฟังคุณพ่อพูด มีสิ่งหนึ่งสะดุดและสะดุดใจดิฉัน เสียงบีบหัวใจแบบที่เขาช่วยกับคนที่สนใจไปแล้ว คิดได้เท่านั้นเอง ดิฉันก็หมดสติในทันทีทันใด รู้สึกตัวอีกครั้งเมื่อพยาบาล ๒-๓ คนกำลังนำตัวดิฉันอยู่ คุณยาย คุณแม่ คุณพ่อ พี่ตม พูดยกกันแต่ว่า ทำใจดี ๆ ใจ ทำใจดี ๆ ใจ ดิฉันไม่สามารถบรรยายความรู้สึกในขณะนั้นได้ เพราะตั้งแต่เกิดมาและจำความได้ ดิฉันไม่เคยต้องพบกับภาวะจากด้วยการตายของพี่น้องที่ใกล้ชิดกันแบบนี้เลย

เวลานั้นตกได้จากไปแล้วอย่างไม่มีวันกลับ พี่น้องพ่อแม่ครัวโศกเสียใจกันทุกคน แต่สำหรับดิฉันได้บอกความเสียใจเข้าไปอีกร้อยเท่าพันทวี ในเรื่องที่คุณ้องเข้าโรงพยาบาล โดยที่ไม่ได้ตามน้องก่อน และเรื่องนี้จะเป็นหนามยอกอกที่ติดตัวดิฉันไปจนวันตาย

ดิฉันจะจบเรื่องนี้ด้วยการกราบขอประทานโทษอีกครั้ง ที่ว่าดิฉันไม่มีเจตนาอย่างอื่นจริง ๆ เกี่ยวกับโรงพยาบาลเลิดสิน และด้วยใจจริง พ่อแม่ พี่น้อง ตลอดจนตัวดิฉันเอง ขอกราบขอพระคุณคุณหมอทุกท่าน ตลอดจนพยาบาลของโรงพยาบาลเลิดสิน ที่ได้ให้ความเอาใจใส่ดูแลน้องดิฉันตลอดเวลาที่นอนป่วยอยู่ ๒๘ วัน และขอขอบคุณหมอชัชพงศ์ ศรีจันทร์ เพื่อนนักเรียนร่วมรุ่น ที่ได้ให้การเอาใจใส่น้องมาตั้งแต่ต้น จนกระทั่งน้องหมดลมอยู่กับหมอนั้นเอง

(๓๘)

ดิฉันขออ่านหนังสือศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงลด
มนต์ดาล ขออย่าให้ท่านผู้อ่าน ญาติสนิทและมิตรสหาย ได้พบกับ
เหตุการณ์อันสะเทือนใจ อย่างที่ดิฉันได้รับอยู่ในขณะนี้เลย

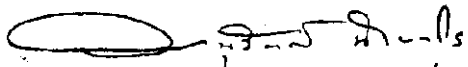
ในหมู่ญาติและเพื่อนฝูง ทุกคนย่อมประจักษ์ดีว่า ดิฉันเป็นคน
พูดลวก สกปรกเสียอย่างไร เมื่อเพื่อนสนิทคนหนึ่งไข้ไม่ข้ามพ้น แล้ว
เกิดเหตุชอกบวมจนถึงกับต้องเข้าโรงพยาบาล และตายที่โรงพยาบาล
ดิฉันจึงเขียนข้อความอันนี้ไว้ ณะนี้ ดิฉันจึงทำบดกลายมือของดิฉัน
ที่เขียนไว้มาให้ท่านอ่านเป็นครั้งสุดท้าย ถึงแม้ว่าถ้อยคำจะไม่ค่อย
สุภาพนัก ก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย.

" ไม่อ้อห้ำกัไม่อ้อจวาช้อจวาม "

ใครน้ชกตาร่นมาไม่อ้อวสิญ

ห้ดั่งห้กัอ้อจวาช้อจวามช้อจวาม

" ไม่อ้อห้ำกัไม่อ้อจวาช้อจวาม "

: 6

หน้าว่าง

๑๖ มกราคม ๒๕๓๓

เรียน คุณอำพัน ฉายางกูร

ตามที่ได้ขออนุญาตพิมพ์ตำราตั้งชื่อเด็กซึ่งคุณพ่อได้เขียนไว้
เพื่อพิมพ์ในงานฌาปนกิจศพ นายอนุวัตต์ ฉายางกูร บุตรชาย
ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๓๓ นั้น ผมอนุญาตให้ด้วย
ความยินดีเป็นอย่างยิ่ง เพราะหนังสือเล่มนี้ได้หมดไปนานแล้ว มีผู้
มาขอบ่อยๆ ผมก็ไม่ให้ เมื่อคุณอำพันผู้เคยสนิทสนมกับคุณพ่อมาแต่
ก่อนมาขอพิมพ์ ผมจึงยินดีมากดังกล่าวมาแล้ว

ความดีของหนังสือเล่มนี้หากจะมี ขอให้เป็นผลดลบันดาล
ให้ นายอนุวัตต์ ฉายางกูร ได้ประสพสุคติอยู่ในสัมปรายภพสมดัง
ปณิธานทั้งของคุณอำพันและของผมทุกประการ

พันเอก อุดมสุข สุขโชติ

ตำราตั้งชื่อเด็ก

..... พระญาณเวท

โรคหัวใจ

..... ชัชวาลย์ ศิริวัฒน์ พ.บ.

การรักษาโรคหัวใจด้วยวิธีศัลยกรรม

..... พันธุ์พจน์ สาคกรพันธ์ พ.บ.

ยาสูบ

..... ชัชพงศ์ ศรีจันทร์ พ.บ.

ตำราตั้งชื่อเด็ก
การปลุกบ้านและต้นไม้

ของ

พระญาณเวท

คำนำในการพิมพ์ครั้งแรก

การตั้งชื่อเด็กนิยมกันมาแต่โบราณกาลว่า ถ้าตั้งชื่อเด็กให้ถูกต้องตามแบบแผนย่อมเป็นสิริมงคลแก่เด็กสืบไป เพราะฉะนั้น ผู้ที่มีบุตรธิดาโดยมากจึงมักพากันไปขออนามบุตรธิดาของตนต่อสมณะชีพราหมณ์บ้าง ต่อท่านผู้ศักดิ์สิทธิ์บ้าง และต่อผู้ใหญ่ในตระกูลของตนบ้าง ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณความรู้ให้ตั้งนามบุตรธิดาของตน แม้ข้าพเจ้าเองก็มีผู้มาขอให้ตั้งนามให้แก่บุตรธิดาของตน ๆ บ้างมาก ๆ เมื่อประเพณีนิยมในการตั้งชื่อเด็กมีอยู่เช่นนั้น, นายอุดมสุข สุขโชติบุตรข้าพเจ้า จึงปรารถนากล่าวแก่ข้าพเจ้า ในการทำบุญอายุครบวัน ไคว่จะให้มีการตั้งชื่อเด็กพิมพ์ขึ้นให้แพร่หลาย เพื่อเป็นการสะดวกแก่ท่านผู้จะตั้งชื่อเด็กให้ทั่วจำนวนมากขึ้น จนถึงพ่อบ้านแม่เรือนอาจตั้งนามบุตรธิดาของตนได้ทุกคน เป็นการเจริญแก่ประเทศชาติด้วย จึงขอให้ข้าพเจ้าเรียบเรียงตำราสำหรับตั้งชื่อเด็กขึ้น ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วยจึงเรียบเรียงตำราเล่มนี้ และมอบลิขสิทธิ์ให้แก่ นายอุดมสุข สุขโชติตามความประสงค์

ในการตั้งชื่อเด็กตามแบบมีเป็น ๒ อย่าง คือใช้วันกำเนิดของเด็กเป็นเกณฑ์เลือกตัวอักษรที่จะตั้งชื่อให้เป็นมงคลอย่างหนึ่ง ใช้ผูกดวงชาตาของเด็กชนก่อนแล้วจึงเลือกตัวอักษรตามดวงชาตาเป็นเกณฑ์ตั้งชื่อให้เป็นมงคลอย่างหนึ่ง อย่างต้นใช้ตามปกติทั่วไป อย่างหลังใช้เป็นพิเศษ ด้วยเหตุนี้เมื่อเรียบเรียงตำราเล่มนี้ ข้าพเจ้าจึงเขียนคำพยากรณ์พันดวงชาตาของท่านโบราณจารย์มาลงไว้ด้วย เพื่อให้ตำราตั้งชื่อเด็กจบบริบูรณ์

ข้าพเจ้าขอแจ้งความยากลำบากในการเรียบเรียงหนังสือฉบับนี้ครั้งแรกให้ท่านผู้ที่จะใช้หนังสือนี้ทราบไว้บ้างสักเล็กน้อย คือในต้นฉบับนั้น ๆ ที่ยกมาเรียบเรียงเป็นตำราเล่มนี้เป็นหนังสือที่เก่าแก่มาก และโดยมากท่านแต่งไว้เป็นภาษาบาลีแล้วแปลเป็นภาษาไทยกำกับไว้ หนังสือต้นฉบับที่มีอยู่เดี๋ยวนี้ คำคาถาขาดตกบกพร่องและเลื่อนเสียมากคงจะเป็นเพราะคัดลอกต่อ ๆ กันมาหลายครั้งหลายครา ผู้คัดลอกไม่สนิทในคำอรรถจึงทำให้ตัวอักษรผิดพลาดและตกหล่นเสียในระหว่างที่คัดลอกมากมายจนยากที่จะสันนิษฐานแก้ไขตกเติมให้ถูกต้องบริบูรณ์ตามของเดิมได้ ถ้าจะรอค้นคว้าสอบสวนต่อไปให้ถูกต้องบริบูรณ์เสียก่อนแล้วจึงพิมพ์ ก็หวังไม่ได้ว่าจะสำเร็จลงได้ เพราะฉะนั้นเฉพาะคำคาถาบทใดที่สอบทานได้ถูกต้องบริบูรณ์ก็ลงไว้ ตีตามต้นฉบับ ที่สอบทานไม่ได้เรียบเรียงก็ลงไว้แต่บทต้น ๆ เพื่อไม่ให้เสียรูปเค้าของตำราที่ท่านแต่งไว้ แต่ที่สอบบทต้นไม่ได้ก็จำเป็นต้องตัดคำคาถาออกเสียทั้งตอนที่เดี่ยวและพิมพ์ไปคราวหนึ่งก่อน เมื่อสอบทาน

ก

ได้ถูกต้องเรียบร้อยบริบูรณ์ดีเมื่อใดจึงจะพิมพ์คราวหลังใหม่ ส่วนที่เป็นภาษาไทยแม้จะขาดตกบกพร่องไม่มากนัก แต่ก็เป็นที่อภัยคำสำนวนโบราณเก่าแก่มาก ทำให้อ่านฉงนสนเท่ห์หลายประการ อาศัยที่ข้าพเจ้าคุ้นเคยชินอยู่กับหนังสือเหล่านี้โดยหน้าที่ราชการ พอจะแก้ไขตกเติมให้ได้ความชัด ข้าพเจ้าจึงได้แก้ไขตกเติม และทำคำอธิบายขึ้นไว้ตามที่เห็นสมควร ถ้ายังจะมีอะไรผิดพลาดอยู่อีกบ้าง ข้าพเจ้าหวังอภัยจากท่านโดยทั่วกัน

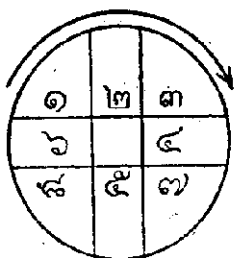
ในสุดท้ายคำราชดั่งชื่อเด็กนี้ ข้าพเจ้าได้คิดแผนที่สำหรับทำบ้านเรือนตามคัมภีร์โศปตบุรากับตำราเกร็ดมาพิมพ์ไว้ด้วย ท่านที่ประสงค์จะจัดทำบ้านเรือนจะได้จัดทำให้ถูกต้องตามแบบแผนของท่านโบราณจารย์ เพื่อให้เป็นสถานที่อยู่สุขสำราญ และเจริญด้วยสิริสวัสดิ์พิพัฒนามงคลอิฐวิบุลยผลสถาพรยิ่งเทอญ

พระญาณเวท

คำข้แจง

วิชาโหราศาสตร์เป็นวิชาที่น่าเลื่อมใสหรือ
ไม่นั้น อยู่ที่การกระทำของผู้เป็นโหรทั้งหลาย
โดยแท้ ผู้ที่จะมีความรู้เป็นโหรที่แท้จริงแล้วต้อง
เรียนคำนวณดาราศาสตร์จบ สามารถทราบการ
โคจรของดวงดาวในท้องฟ้า แล้วจึงเรียนคำนวณ
ฤกษ์ยาม, และพยากรณ์ ฯลฯ ซึ่งเป็นวิชาที่หา
เรียนได้ไม่ถ่ยนัก นอกจากนั้ยังต้องเป็นผู้ที่มี
จรรยาโหร มีศีลธรรมดีจริง ๆ ไม่เห็นแก่ลาภ
อามิส ต้องทำตนเป็นกลางและบำเพ็ญตนให้เป็น
ประโยชน์แก่สังคม จึงจะเป็นโหรที่ดีได้

พระญาณเวท

ดวงพยากรณ์

(ครุชานาม) อ อา อี อื อู อูเอ โอ ๑	(พยัคชานาม) ก ข ค ฃ ง ๒	(สีหนาม) จ ฉ ช ฌ ญ ๓
(อักษนาม) ศ ษ ส ห พ ๖	อักษรนาม ของเดิม ๕	(โสณนาม) ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ๔
(คุชนาม) ข ร ล ว ๘	(มุสิกนาม) ป ผ ฝ พ ภ ม ๕	(นาคนาม) ด ถ ท ธ น ๗
อ อา อี อื อู อูเอ โอ ๑	ก ข ค ฃ ง ๒	จ ฉ ช ฌ ญ ๓
ศ ษ ส ห พ ษ ๖	อักษรปรัตยुบัน ๕	ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ๔
ข ร ล ว ๘	ป ฝ ผ ฝ พ ฝ ภ ม ๕	ด ต ถ ท ธ น ๗

๑ ศิวีตฤทิการิยะฯ ผู้เป็นโหราจารย์ทั้งหลายจะตั้งนามกุมาร
กุมารให้เจริญสุขสิริสวัสดิ์พัฒน์มงคล ท่านให้นับวันเกิดตามแบบ
ดวงพยากรณ์ข้างต้นนี้ เกิดวันใดนับวันนั้น ตามในคาถาดังนี้

บริวาร, อายุ, เศษ, ศรี, มุละ, อุตสาหะ, มนตรี, กาลกรรณิ,
นับเวียนไปทางทักษิณาวฏ (ตามลูกศร) จนถึงเอาแต่นามในคาถา
ที่ติดต่อกับอันประกอบด้วยอักษรในวรรคนั้นๆ ฟังเว้นอักษรวรรค
กาลกรรณินั้นเกิด ถ้าจะใช้อักษรกาลกรรณิเป็นตัวการันต์เพื่อ
ประกอบศัพท์ก็ใช้ได้ ฟังห้ามมิให้ใช้เป็นตัวนำ ตัวกล้า ตัวสะกด
เป็นอันขาด

คำอธิบายเลขและอักษรในดวงข้างต้น

- ๑ เลข ๑ = วันอาทิตย์ ครุฑนาม (ครุฑ)
อักษร อ ฮา ฮี ฮึ ฮู ฮุ ฮอ^๑ ฯ
- ๑ เลข ๒ = วันจันทร์ พยัคฆนาม (เสือ)
อักษร ก ข ค ง ฯ
- ๑ เลข ๓ = วันอังคาร สีนาม (ราชสีห์)
อักษร จ ฉ ช ซ ฌ ญ ฯ
- ๑ เลข ๔ = วันพุธ โสณนาม (หมา)
อักษร ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ฌ ฯ

๑. ถ้าอื่น ๆ ทับบนด้วยเสียง ๐ เช่น ฮาจ เออจ เออฆ ก็เป็นกรุฑนามทั้งสิ้น

- ๑ เลข ๗ = วันเสาร์ นาคนาม (นาค)
อักษร ต ต ถ ท ธ น ๗
- ๒ เลข ๕ = วันพฤหัสบดี มุสิกนาม (หนู)
อักษร บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม ๕
- ๓ เลข ๘ = ราหู คชนาม (ช้าง)
อักษร ข ร ล ว ๘
- ๔ เลข ๖ = วันศุกร์ อีขนาม (แพะ)
อักษร ศ ษ ส ห พ ฮ ๖

(เรียงวันตามมหาทักษา)

อนึ่ง ท่านกล่าวไว้ว่า ถ้าจะตั้งชื่อชายให้เอาอักษรวรรค "เดช" ถ้าจะตั้งชื่อหญิงให้เอาอักษรวรรค "ศรี" เป็นนาม หรือจะใช้อักษรวรรคอื่นก็ได้ไม่ห้าม (ปรัศยุบันใช้วรรคบริวารมีมาก) ห้ามวรรคกาลกวรรคนี้เท่านั้น

ตั้งนามอักษรวรรค "เดช" สำหรับชายตั้ง

- ๑ เกิดวันอาทิตย์ อักษร จ ฉ ช ซ ฉ ญ
- ๒ เกิดวันจันทร์ อักษร ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ
- ๓ เกิดวันอังคาร อักษร ค ต ถ ท ธ น
- ๔ เกิดวันพุธ อักษร บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม

๑. ราหูไม่มีวัน มีแต่นาม คือ คชนาม

- ๑ เกิดวันเสาร์ อักษร ย ว ล ว
- ๑ เกิดวันพฤหัสบดี อักษร ค ฆ ส ห พ
- ๑ วาห^๑
- ๑ เกิดวันศุกร์ อักษร ก ข ค ฉ ง

ตั้งนามอักษรวรรค “ศรี” สำหรับหญิงตั้ง

- ๑ เกิดวันอาทิตย์ อักษร ฎ ฏฐ ฑ ฒ ณ
- ๑ เกิดวันจันทร์ อักษร ต ต ถ ท ธ น
- ๑ เกิดวันอังคาร อักษร บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม
- ๑ เกิดวันพุธ อักษร ย ว ล ว
- ๑ เกิดวันเสาร์ อักษร ค ฆ ส ห พ ย
- ๑ เกิดวันพฤหัสบดี อักษร อ
- ๑ วาห^๑
- ๑ เกิดวันศุกร์ อักษร ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐
- ๑ ทั้งนี้ ว่าด้วยยังมีได้ผูกดวงชาตาโดยมิได้รู้วาตีหรือร้าย

หนึ่ง เมื่อผูกดวงชาตาแล้วเห็นกาลกรรณีกุมลกัน^๒ เล็งกัน^๓

(รวมชาติไม่สำคัญ) ท่านให้ใช้อักษรนามบังคับพระเคราะห์ กาลกรรณิให้กลับเป็นศรี เพื่อบรรเทาโทษแก่เจ้าชานานันดังนี้

๑. เกิดวันราหูไม่มี แต่ร้ายราหูไว้ด้วย เพื่อรักษาระเบียบมหาทักษา ตามตัวเลขในดวงพยากรณ์ข้างต้น
 ๒. กุมลกัน คือ อยู่ในราศีเดียวกันกับลกัน
 ๓. เล็งลกัน คือ อยู่ในราศีตรงข้ามกับลกัน

๑ เกิดวันอาทิตย์ ศุกรเป็นกาลกรรณิ กุมลันัน เ็งลันัน ใช
อักษรวรรค ค ต ถ ท ธ น เป็นนาม

๑ เกิดวันจันทร์ อาทิตย์เป็นกาลกรรณิ กุมลันัน เ็งลันัน
อักษรวรรค บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม เป็นนาม

๑ เกิดวันอังคาร จันทร์เป็นกาลกรรณิ กุมลันัน เ็งลันัน
ใช้อักษรวรรค ย ร ล ว เป็นนาม

๑ เกิดวันพุธ อังคารเป็นกาลกรรณิ กุมลันัน เ็งลันัน ใช
อักษรวรรค ศ ษ ส ห พ เป็นนาม

๑ เกิดวันเสาร์ พุธเป็นกาลกรรณิ กุมลันัน เ็งลันัน ใช
อักษรวรรค อ เป็นนาม

๑ เกิดวันพฤหัสบดี เสาร์เป็นกาลกรรณิ กุมลันัน เ็งลันัน
ใช้อักษรวรรค ก ข ค ง เป็นนาม

๑ เกิดวันราหูไม่มี

๑ เกิดวันศุกร ราหูเป็นกาลกรรณิ กุมลันัน เ็งลันัน ใช
อักษรวรรค ฎ ฏ ฐ ท ฒ ณ เป็นนาม

ทั้งนี้แก่กาลกรรณิเป็นศรทงหญิงชายแต

อนึ่ง การตั้งนามนี้ ช่างฝ่ายโหวตคำอันเสียงหนัก^๑ เป็น
นาม เช่นคำว่า "สวาท, ถนน, เสน่, ระเบียบ," เหล่านี้ กำหนด
เขาอักษรนาม จ - น - บ แต่ปรัตยุบนั้นใช้กันมากมิได้เขาคำหนัก

๑. หมายถึงเสียงในพยางค์หลัง เช่น สิริ หรือ จารุ ก็คือเสียงตัว ร เป็นเกณฑ์

เช่นตั้งสมมตินามข้างต้นนี้เอาอักษรตัวนำ คือเอา ส-ถ-ร อย่างนี้เป็นต้น อีกประการหนึ่ง ตามบังคับตำราแท้จริงท่านว่าจะให้ชื่อชายเอาอักษรต้นวรรค ถ้าจะให้ชื่อหญิงเอาอักษรปลายวรรค แต่บัดนี้ไม่จำกัดต้นวรรคปลายวรรค จะเป็นด้วยหาคำไพเราะหรือคล้องกันไม่ได้ก็น่าจะเป็นอยู่ เพราะตั้งชื่อตามแบบหาคำสัมผัสกันได้ยาก

วิธีตั้งนามแบบหนึ่งเป็นแบบง่ายยุดิเพียงนี้

ลำดับต่อไปนี้จะได้คัดตำราบรรยายนามอันเกิดแต่กรรมโดยพิสดาร และข้อพยากรณ์นามที่ว่าด้วยลักษณะกาลกรรม ๓ หมู่ คือ กาลกรรมนาม, กาลกรรมปีเกิด, กาลกรรมวันเกิด, โดยท่านอ้างประวัติชกเป็นแบบอย่าง ตามในคัมภีร์ทักษปรกรณ์ ๒ ฉบับ ใจความตรงกัน ดังนี้

คัมภีร์ทักษปรกรณ์ฉบับที่ ๑

ดวงชาตาชกดังนี้

ปาปะชชกะพรหมณาจารย์ เกิดมีชาติเดือนห้า เป็นบักขีหน้าขันสิบค่ำ วันเสาร์ยามพลบ อัฐเคราะห์นพลคณาเวียรายร่วมตามยะธา ลักษณะชาตาดังนี้เล่า ของชชเฒ่าณะนี้

แกมีพิศคน เสียชนม์ฉิบหาย ยังน้องชายคนหนึ่ง เขาจึงให้
 นามลูก เกิดที่หกบ่าวพญา กิ่งคลาไชยวรรค ฝ้ายอันชีชะกาแก่
 เกิดแต่กรรมจํานำ ไต่ชื่อคำเรียกจิว ตัวเกิดชั่วที่ห้า^๑ หนึ่งครวนนเขา
 จึงเอา เสาร์เป็นกาลกรรมนี้ ย่อมขายลัคนา ทั้งอสุภาก็เกาะกุม ลัคนา
 รุมร้ายนัก แลมน่มักอาขุมี ยี่สิบปีผิดตาย พวาทมนทั้งหลายเห็น
 เหตุ ในทักษเวทแก้หนัก เขาจึงตัดนามให้ ใช้ชื่อหมายชู้ชด ดัง
 ตามถ้อยนบาป ด้วยบุญตาถ้อยหนึ่ง จึงปลุกเสาร์ขึ้นเป็นศรี บ่มข่มชู้
 ลัคนา ให้มีอายุยืน สามคนคืนหกสิบ ปีนี้

นามอันตกแต่กรรมโสด คือโทษของค้อบาทว์ วิชาให้ฉิบหาย
 ตายสดัด ชื่ออันผลัดใหม่ไซ้ร้ย ย่อมให้คุณคุณ บำรุงสิริสืบไป, ปาง
 ปฐมวัยนั้นเล่า ตัวออดเฒ่าก็มีทุกข์ บ่มสุขสิ่งใด, เมื่อมีชดมิวัยเล่า
 หนอ ออเฒ่าถือเท้าเดียว เทียวภิกษาจาก เอาทองพุกเป็นลาภ,
 บำจิมวัยคาบชวบชนม์ จึงพระศกษัยเขต อตฺรเขตตราช ท่านก็
 ประสาททนสาร ควบปรีวารทาสไท ในบัจฉิมวัยคุณถืออวาศิตังนั้น

ผู้ก่อปรีชปราชญ์ ศาสตรโหราจารย์ทั้งหลาย หนึ่งตายายบู้ย่า
 อีกอ่าวน้ำนมพ้อ พี่เฮ้อย้อและลุง ผู้ผดุงผดาดเด็ก เลี้ยงลูกเล็กทารก
 เมื่อจะยกชื้อกุมาร จึงใช้ญาณประหยัด ในทักษทัศน์พยากรณ์ นาม
 อักษรชาติฉะนี้เทศญา

๑. เกิดที่ห้า คือ เกิดในภุมิพฤษหัตถ์ เสาร์จึงเป็นกาลกรรมนี้

คัมภีร์ทฤษฎีการอ่านฉบับที่ ๒

(อิสาน)	(บูรพา)	(อาคเนย์)
อ ออ อี อี้ อู อู๋ เอ	ก ข ค ฆ ง	จ ฉ ช ฌ ญ
ไอ โไอ เอ็ อ่า ๑	๒	๓
(อุดร)		(ทักษิณ)
ศ ษ ส ห พ ๖	๔ ซ อ	๕ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ (หญิง)
๘	๕	๖
ข ร ล ว (พายัพ)	ป ฟ พ ก ม (บักจิม)	ต ถ ท ธ น (ชาย) (หรีด)
ข ฌ น ว-อี่	ก ฐ ป ศ-อู	ฆ ท ฬ ษ-อู
๑	๒	๓
ณ ท ร-อ้อ	* ๕ ก ญ ฐ ถ-อี่	๔ ง ฌ พ ฬ-เอ
๖	๕	๖
๘	๕	๖
ช ถ ย-อ้า เอ	ณ ต ม พ-โอ	จ ฌ ภ ห-โอ

* วิธีเรียงลำดับตัวอักษรในแบบนี้ ท่านตั้งต้นที่ภูมิภาคแล้ว ออกทิศอิสาน เวียนไปทักษิณแล้วไปถึงทิศอุดรแล้วเข้าภูมิภาคอีกจนหมดอักษร ท่านเรียงพยัญชนะก่อนแล้วจึงเรียงสระ

ผู้ชายเอาตัวตั้งสิ่งเดียว ๆ

ผู้หญิงเอาตัวปลายนแล ๆ

๑ อฏฺฐครทานานาเจติ

क्रम्हिเกตุสงฺคโห

เอกนฺเตเกตุสงฺคโ

ชถวาปี นวตฺตญฺจ

ทกฺสสนฺตี เอกนฺเต

อฏฺฐจนาวา เกตุลทฺทาย

ครุตีวจันํ วุตฺตํ

ทิวายา ครุสงฺคโ

เอจกฺมมฺปฺตฺตา

เตสํ

นมตฺถ

๑ นมสฺสิตฺตฺวา รตนตฺตํ วิธฺเสตฺตฺวา สพฺพีตีโย

นามทกฺขํ ปวฺกฺขามิ พุยาถวํ สพฺพโส สทา

อันว่าข้าไหว้พระศรีรัตนตรัยแล้ว ข้าฯ ก็กำจัดอุปสรรค

ทั้งหลายเสียสิ้น ข้าฯ จักกล่าวพระคัมภีร์นี้ อันชื่อวานามทักษ-

พยากรณ์ อันโหราทั้งหลายทำนายทุกข์-สุขทุกเมื่อแล้ว

๑ ตตฺถ ยสฺส ยสฺมิ ปตฺโต นาโม พิเสน ตสฺส โส

คเนตฺตโป ทกฺขิเนน อวตฺเตน ชุตฺตาทิตฺเต ปตฺติตฺตฺถ

กาทปาฬิ โหรวณวณฺเณ ทากปาทาจ นาโมจ ตเน

ยมฺหิ สกฺมมตฺโต โสมี สุขํ ทกฺขปาปํ สพฺพวิณฺญฺณ

จเร, ฯ วิณฺญฺนโย ฯ อันว่าพึงพิจารณา, โหรวณฺุหิ, ฯ

อันว่านักปราชญ์โหราทั้งหลาย เวทิตฺตโป

พึงรู้ตตฺถนามทกฺขปกระเน ในคัมภีร์ทักษพยากรณ์" นั้นเกิด

๑. คัมภีร์นี้เรียกว่า ทักขพยากรณ์ บ้าง เรียกว่า ทักขพยากรณ์ บ้าง

จ ฉ ช ซ ฌ ญ
 ฎ ฐ ท ฒ ณ
 ด ถ ท ฒ น
 ป ผ พ ภ ม
 ย ร ล ว
 ศ ษ ส ห พ

อักษรอังกัร
 อักษรพอ
 อักษรเสาว
 อักษรพฤหัสบัติ
 อักษรราห
 อักษรศกร

แบบล่าง

ช ฎ ฌ ฌ อี
 ค ฐ ป ศ อ
 ฉ ท ฌ ษ อ
 ง ฒ ม ส เอ
 จ ฌ ภ ห ไอ
 ฉ ต ม พ โอ
 ช ถ ย อำ เหา
 ณ ท ว อ ฮา
 ก ญ อ ล อี

อักษรอาทิตย
 อักษรจันทร์
 อักษรอังกัร
 อักษรพอ
 อักษรเสาว
 อักษรพฤหัสบัติ
 อักษรราห
 อักษรศกร
 อักษรเกตุ

อุปมาโทษ ปโรตติบี ถินุต อนุตว คณฺหเย ลโยคา เอกนา
 โมต ปโมพมิตติยา อโทฯ

อธิบายว่า

นามผู้ขายเขาตัวตนตั้งเตียว

นามผู้หญิงเขาตัวปลาย

อภิสัพพ เป็น อรวนตฺถ อภิปรายบ้าง บมิเฮาสั่งว่า กิณฺตุ
อนฺตรกณฺเหเย ฉะนึเสลา

เพื่อเอาอักษรตัวถัดจากปลายวรรคในทีถวรร คือว่าชายและ
หญิงอันมี ๓ ตัวกัฏี & ตัวกัฏี ให้หาอันดีตามคาถาข้างหน้านั้น อัน
กล่าวแล้ว มิได้อันใดให้เอาตัวนั้นทาย จึงเป็นโดบมิชฌ

ในบทว่า กณฺเหเย อันอาศัยซึ่ง ๑-วัคค์ แลสังโยคนามด้วย
กันทั้งผู้ชายผู้หญิงดังนี้ ผู้ชายเอาตัวบน ผู้หญิงเอาตัวต่ำ (อักษร
ขอม) เหตุอาจารย์กล่าวในทักษสังคหะว่า

สโยโค นามิตฺตุ (ตริสริต สมิตฺตฺทหน ทมทม นาโท มทน
ตลา ตัง มรว สงวน ตริไตร ทรวงเวเต เหวมา ภิชฺเชยฺย ภาษา
นามเกตา ปฺมาอิตี ปฺโมทฺธมิตฺติโย อโท) ดังนี้

นามอันสังโยคด้วยกันอันเดียวเป็นชื่อทั้งชายทั้งหญิง ผู้ชาย
ชื่อ ศรี ดังนี้ ผู้หญิงชื่อ ศรี ดังนี้ ผู้ชายเอาตัวบนคือ ศ ผู้หญิง
เอาตัวต่ำคือ ร นั้นเกิด นามอันเกี่ยวตั้งว่าไว้ ให้เอาฉะนึทกแห่งแล
บทภายหลังอาศัยซึ่ง ๑-วัคค์นั้นตั้งรูสุณ อาจารย์จักแก้คำอันว่า

๑-วัคค์เค ตตฺถ ขาเนยฺย กณฺหา วณฺณา ธนฺวฑฺฒฯ วณฺฑ
เสฏฺฐี ฌการวาทิ อิตฺถินาเมน วุชฺชเวหา
ขนานํ หนฺติ ปฺมานํ อิมินา ทกฺขิณํ คณ

อธิบายว่าดังนี้ ผู้หนึ่งใจทนายนั้น ใน ๑-วัคค์ทั้งสองอัน คือ
๑-วัคค์นี้เป็นนาม (๗) เสาร์, ทั้งสองนาม (๕) พุ่ ใน ๑-วัคค์

นี้ เป็นนามผู้หญิง เพราะได้นามสังโยคภายในตัวเดียว คือ “กัณ-
หา จันณา” เท่านั้น เอาตัว-ณ-ซ้อนบนนั้นแล, จนว่าตนนั้นท่าน
ว่าเอาตัว-ท-ซ้อนบนนั้น, เสฎฐี ท่านเอาตัว-อุ-ซ้อนบนแล,

นามมีต้นดังนี้ เป็นนามแห่งผู้หญิงสิ่งเดียว เหตุนี้จึงนับ
ชั้นชาผู้หญิงใน อุ-จักคนี้ ผู้หญิงได้นามวิเศษเท่านั้น,

พินัยผู้ชายทั้งหลาย ถ้านับชั้นชาติคือนักว่าหนรวดีไปนั้น มิ
ชอบมีควรหรือ

อาจารย์แก้วว่า นามใด ต-จักคทั้งสองนี้มาใช้ร่วมกันอยู่เป็นนาม
เสาวในหนรวดีก็มักว่าติดทุกแห่ง ให้นับชั้นชาผู้ชายในหนรวดีดังนี้
เหตุอาจารย์กล่าวไว้ในสังคหะว่า “ชานํ น หนฺติ ปุํมานํ ฯ ล ฯ
ทฺวตฺตา นมฺหฺลตฺตํ” ดังนี้ ฯ

มีใจหมายว่า นามพหูแห่งผู้หญิงหาไม่ได้หรือ ผู้แก้วยังมีเหตุ
อาจารย์กล่าวคาถาดังนี้

อุชฺวาโห ปุํสุเสว กมฺมตาหิ จนาปรํ (กมฺมนาโม อนุวาโห
ยโลปรํ วิโรจิตํ กมฺมวาโห วสุสฺสา เนยฺย ปกฺมชา อายนาม,
ทฺติยายณฺติ โปริสา ตติยา นาโม สามตฺโต โส, งฺว, ลก, เจต,
แปต, เก้า, สิบบ, ปุเมว, เณฺยโย, นุกมฺม ฯ)

อธิบายว่า นามพหูแห่งผู้ชาย ท่านว่าได้ผู้ชื่อสี่สิ่งเดียว ต-
จักคนี้มีเป็นนามพหูแห่งผู้ชายแล ท่านว่าได้อันเกิดแต่กรรมสิ่งเดียว

แท้ และผู้หญิงทั้งปวงได้ชื่อตามกัน มิได้ชื่อตามปลายกายหน้า
 ดังนั้นบิโเอาต์วักภายในแถมนั้นโดย ท่านว่าเอาตัวกรรมข้างหน้านาม
 สิ่งเดียว, และมีกว่าผู้หญิงชื่อ เออชย, สอชย, หลอชย, อ้าย, พัน,
 ออ, เพิ่ม, อก, พ้อม, เอต, แอต, ชื่อผู้ยังมีได้เอาตัวแถมข้างหน้า
 ท่านเอาตัวกรรมหากให้สิ่งเดียว เหตุอาจารย์กล่าวในทักษสังคหะดังนี้
 “กมุขชาว สพเพ ชนต ชิวนต์ กมุขสุสกตฺตา” นี้แล

สัตว์ผู้ชายผู้หญิงทั้งหลาย .เกิดมามีกรรมหากเป็นเหตุให้
 สภาวะมีกรรมหากเป็นที่พึ่งตน เดียงชีวิตตนสิ่งเดียว มาตราว่าตนก็ตี
 ชีวิตก็ตี อาหารก็ตี คือกรรมสิ่งเดียวหากให้เปลี่ยนแปลงแล นาม
 บัญญัติขึ้นมา จะเอาต่างกว่านั้นบมิโดย

นัยหนึ่งว่า อปี ภายหลังบทว่า ปโรตุฎิปี นั้นเป็นอวชารณเั่ง
 แก่ที่มีจึงกล่าวแล แท้แลในทั้นนามแห่งผู้หญิงว่า เออชย, สอชย, กัด
 ยังติดด้วยกรรมบมิยากแล มิละกรรมเสียหากเอาชื่ออื่นแทน นาม
 อื่นเกิดแต่กรรมอันใดทงสน อาจารย์กล่าวว่า “กมุขวาโหจ” นว่า
 นาม อื่นเกิดแต่กรรมนั้นพึงรู้แห่งผู้ชายอันเกิดก่อนทั้งหลายได้ชื่อว่า
 ข้ายนาม ๑, ผู้มีพี่ชายคนหนึ่งได้นามขี ๒, ผู้มีพี่ชายนามขีได้นามที่
 ๓, ผู้มีพี่ชายที่สามได้ชื่อได้นาม ๔, ผู้ชายซึ่งอวทิตได้นาม ๕, ผู้มี
 พี่ชายนามลูกนามที่ ๖, ผู้มีพี่ชายนาม ๗, ผู้มีพี่ชายนาม ๘, ผู้มีพี่ชายนาม
 แก่คนขึ้นไปเอาเป็นนาม ๑ ทงสนแล

(นาม ๑ = อาทิตย์ - ๒ = จันทร์ ฯลฯ นาม ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๐, ๒๑, ๒๒, ๒๓, ๒๔, ๒๕, ๒๖, ๒๗, ๒๘, ๒๙, ๓๐, ๓๑, ๓๒, ๓๓, ๓๔, ๓๕, ๓๖, ๓๗, ๓๘, ๓๙, ๔๐, ๔๑, ๔๒, ๔๓, ๔๔, ๔๕, ๔๖, ๔๗, ๔๘, ๔๙, ๕๐, ๕๑, ๕๒, ๕๓, ๕๔, ๕๕, ๕๖, ๕๗, ๕๘, ๕๙, ๖๐, ๖๑, ๖๒, ๖๓, ๖๔, ๖๕, ๖๖, ๖๗, ๖๘, ๖๙, ๗๐, ๗๑, ๗๒, ๗๓, ๗๔, ๗๕, ๗๖, ๗๗, ๗๘, ๗๙, ๘๐, ๘๑, ๘๒, ๘๓, ๘๔, ๘๕, ๘๖, ๘๗, ๘๘, ๘๙, ๙๐, ๙๑, ๙๒, ๙๓, ๙๔, ๙๕, ๙๖, ๙๗, ๙๘, ๙๙, ๑๐๐)
อันว่าด้วยนามผู้ชายอันเกิดแต่กรรมร่วมมารดาเดียวกันตามลำดับตั้ง
แต่ ๑ คนถึง ๘ คน และ ๘,๑๐ ก็เป็น ๓ สันแล้ว

๑ ปถมา เขยยนาวีโย อิว แะ ทุตติยา อิตถิ

ฮาม, โฮ-ฮอ-ฮก-เฮด-แฮด เฮาชิ กุมเมว
อิตถินามกาฯ

อันนี้จะกล่าวหมู่ผู้หญิงเล่า ผู้เกิดก่อนชื่อเฮีย (นาม ๑) ผู้
มีพี่น้องนามอี (นาม ๒) ผู้มีพี่สองนามฮาม (นาม ๓) ผู้มีพี่สาม
ชื่อโฮ (นาม ๔) ผู้มีพี่ช้ออ (นาม ๕) ผู้มีช้ออก (นาม ๖) ผู้
มีพี่ช้อเฮด (นาม ๗) ผู้มีช้อแฮด (นาม ๘) ผู้ซึ่งมีพี่ตั้งแต่ ๘ คน
๑๐ คนขึ้นไปให้เขาเป็นนาม ๑ ทั้งสิ้นฯ

กัญจิ นามิ ฮนาคคิ ชายตีท่่นกนุโมโต (ตลุตสมาหิ มีนชาตานิ
สุขิ ทุกขิ จ ลคคเยฯ)

เหตุตั้งนั้นผู้ชายผู้หญิงอันเกิดมานั้น ก็ให้ทายสุขทุกซ์ด้วยชื่อ
อันเกิดมาแต่กรรมดังกล่าวมาฉะนั้นแล้วนั้นเกิดฯ

(ชุปา^๑ ทินามโต คเน ยาว ชาตวสุสทมุมา กุมมตุนนุติย-
มาคคิ กากปาทกเว ภาเวตญจ นามญจ คณิตวา ปริวารว
ยุกาติมิ สพเพ ทุกขาสชา ชลญวิเจเสนสุสชาติยา)

อธิบายให้มันบ่ชวดไปเป็นต้น แต่ต้นไปหาบ่เกิดแห่งตน ตก
แห่งใดหมายไว้แห่งนั้น เพราะหัดวิโคตคกัทกาชื่อว่าตถกมิต่่นตาม

๑. ตรงนี้ตัวกาอา แต่ยังไม่สอบไม่ได้ถูกต้องมิได้นำลงไว้

กำเนิดผู้หนึ่งแล้ว แล้วให้มันที่หมายกาไปตามคาถาว่า ปริวากุญโก
เตโช สีริ มุโล ฯ อสุสาโห, มนตรีกาลกณณีเจว อัญจนรนาโม
ตสฺส สตฺต ครหา สุกฺกาวิ กาลกณณี ฯ อสุกั ตสมา कुโณ โทโส
ตสฺส วิตฺกเถถ ยถารหฺฯ

บทอธิบายว่า ให้มันแต่ที่นามตกหมายเอาไว้นั้นก็ดี ที่ขีด
ตีนกาหมายไว้ก็ดีว่า บริวาร ฯลฯ ถึงกาลกณณี และพระเสาร์
ราหู^๑ คูนีให้คนต่าง ๆ กัน แต่กาลกณณีตัวเดียวเท่านั้นให้มีโทษทุก
ประการ

พระเกต (๘) องค์นี้ให้รวมไว้ในเคราะห์ตัวใด ๆ ได้สัน ผู้
แก้ว่าพระเกตควรรวมอยู่ในพฤษ์ลับดีแล ฯ

เข ครหา ภูมิบุปฺตฺตา (เตสฺ โสมปาปา กากปาทิตฺยเจว
ชาติมาหิต ปวฺกขามิ ยถารหฺฯ)

อธิบายว่า พระเคราะห์อันเป็นนามกต^๑ ตัวที่ขีดตีนกากต^๑
เรียกว่าตกภมิลแล พระเคราะห์ตัวอันตกภมิลนั้น แม้สมบาปเคราะห์^๒
กต^๑ จะกลางทุกขสุขเจ้าชธาตบดิน ตั้งแต่เขาเกิดมาด้วยเคราะห์ผู้
นั้นก่อน

วากุญ ภูมิมนตรี ทิวธิ (ครหญฺจาน มชฺฉลคฺติ ยญฺจ สลฺลณฺติ

-
- ๑. ในคาถาว่า สตฺต ครหา สุกฺกาวิ กาลกณณี จ อสุกั แปลความว่า พระเคราะห์
หงเง็จให้คู่ (ตามทักษา) กาลกณณีให้โทษ แต่โจนท่านจึงยกเอาพระ
เคราะห์และพระราหมาล่าวในที่พระเคราะห์ทั้ง ๑ ควรพิจารณา
 - ๒. คือ สมเคราะห์และบาปเคราะห์ ในคาถาว่า โสมปาปา

ตถาณิ ยปตฺตติ มชฺฌตํ ตังหิ)

โจทนายว่าภมิมีกำพอก ผู้แก้ว่า ที่แทนนภมิมีกำพอก คือว่าทิศอื่นเป็นที่อยู่แห่งเคราะห์นั้นเรียกว่าภมิ เหตุว่าเป็นที่นั้นแห่ง พระเคราะห์, ตกท่ามกลางนั้นเล่าเรียกว่าภมิ เหตุว่าเป็นที่ไปแห่ง พระเคราะห์นั้น ๆ ในย่านกลางนี้ อาจารย์กล่าวในทักษสังคหะณิ -

กาลถณฺณิ เอกํ ทเว ตวี สคฺคนายุตฺตํ ว (ภุมฺมุตฺตา ชาติโย
ทุกฺขิตอ หายินา จเกณ ทุกฺขชีวิกา ว)

พิบวายเป็น ผู้ใดมีลักษณะขัตต์ด้วยกาลถณฺณิ ๓ หรือ ๒-๓
ตัวก็ดี ในที่กาลถณฺณิตั้งนั้น ผู้นั้นจะได้ทุกข์ทวเข้าของมิได้ เลี้ยง
ชีวิตตนเองยากนัก จะได้ชอทานกินแลฯ

ผู้ใดเกิดมาใน ปีระด, ปีวอก, ปีระกา, ตั้งนั้นย่อมมีกาลถณฺณิ
แต่ตัวเดียว (บางฉบับรวมปีฉลูเข้าด้วย) ปีหุอื่นย่อมมีกาลถณฺณิ
๒ ตัวทั้งสิ้น อันว่ากาลถณฺณิ ๓ ตัวนั้นอันใดเล่า คือว่าเขากาลถณฺณิ
นามอันเกิดแต่กรรมเวียงพี่น้อง (กาลถณฺณิวันเกิด ๑ กาลถณฺณิปี
เกิด ๑ กาลถณฺณินาม ๑ แล) อันว่านามอันเกิดแต่กรรมนั้น มหัน
มีพันสักคนแลฯ

อภุมฺมุตฺตานิ สหชา สุวาโสณฺเทน หียติฯ

นณฺณสมิตฺตสิกรวากฺยํ ทุกฺขชาติตา อนุกมฺปกาว

อธิบายว่า ลักษณะผู้ใดขัตต์ด้วยกาลถณฺณิ ๑-๒-๓ ตัวก็ดี
ในทิศอื่นใช้กาลถณฺณิ (หมายถึงไม่ใช่อยู่ในเรือนเกษตร) มันมัก

เสพยาเหล้า ใจหายบहारู้คุณบมิได้ แม้ถึงตนเพียรก้มยอมเป็นทุกขช่วง
 นึก อันคำน้เทียงน้ก เพราะบมิมอันแกมเลย ถ้าพระเคราะห์ท่ตัวอื่น
 แกมบ้างไซ้ อาจารย์ผู้แก้กล่าวคาถาดังนี้

ปริวารน สหกฺขมา ลคฺคณาภาสคณฺณินฺชาฯ สฺภาโสณเทน
 สมฺเปหิ สมฺปชาปติทาสนา, ลคฺคนยฺคตฺกมฺมกาฬิ ทัชชายุ-
 หินสมฺปตฺติ, ลคฺคนเตชกมฺมกาฬิ สฺวเตโชวาโทพุทฺธิ,
 ลคฺคนสวีสกมฺมกาฬิ กุณสมฺปตฺติ, สพุเพ ปริวารมฺล
 อฺสาหกมฺมา สพุพลาโพทฺทอถุโท อฺสาโหปี กิณฺจิตฺทโ
 มนฺตวิกมฺมกาฬิสคฺคณา ทมฺจฺโจนฺปชาปติ, ภาสคณฺณียคต
 วาลติ ตตฺถ ตตฺถเวท พุสฺสติ

อธิบายว่า ผู้ใดมีลคฺคณาภีทั้งปริวารกาลกรรณียอยู่ด้วยกันในที่
 ภาสคณฺณียังนั้น มีลูกเมียบริวารร้ายมักทะเลาะกัน ตนมักกินเหล้า
 มีดี ผีจะเอาผิวเขาเมียให้เอาเชือกๆ บมิก่ถายเขามาเป็นผีเป็นเมีย
 จึงขอ

ลคฺคณาผู้ใดกับชายภาสคณฺณียอยู่ด้วยกัน ในที่ภาสคณฺณียังนั้น
 อย่านับบมิขึ้น ทาเข้าของมิได้เลย

ลคฺคณาผู้ใดกับทั้งเพศกาลกรรณียอยู่ด้วยกัน ในที่ภาสคณฺณียังนั้น
 มันมักกินเหล้าว่าทอทาน นัยหนึ่งว่า ไฟมักไหม้เรือน มักเป็นเหตุ
 ด้วยไฟๆ

ลัดคนกับทั้งศรัทธาภรณ์อยู่ด้วยกันในทีกาลภรณ์ตั้งนั้น ผู้นั้น
มีเข้าของอุปโลกบริโลกมักแตกหัก ใจตระหนี่มิให้ของท่านแล

“มุดะก็ให้ทนายเหมือนในข้อบริวารนั้นเกิด”

ลัดคนกับทั้งอุสาหะภรณ์อยู่ด้วยกันในทีกาลภรณ์ตั้งนั้น
จะทำอันใดโดยมิจำเวณแก่ตัว แม้อุตส่าห์เท่าใดก็ได้ลาภแต่เพียงกึ่ง
หนึ่ง ดังคาบได้แต่ส่วนหนึ่งฯ

ลัดคนผู้ใดกับทั้งมนตรีภรณ์อยู่ด้วยกันในทีกาลภรณ์
ตั้งนั้น มีลูกเมียข้าคนสอนยาก ผู้ชายเขาเซ่อช้าเป็นเมีย ผู้หญิงเขา
เซ่อช้าเป็นผัวจึงชอบ (บริวาร, มุด, มนตรี, ทนายอย่างเดียวกัน)

ตัวกาลภรณ์อยู่ในทีกาลภรณ์ที่ดี อยู่แห่งใด ๆ ก็ดี บมิตี
สักแห่งเลย (คำว่าในกาลภรณ์หมายถึงเรือนเกษตร)

๗ ทูจ จั ตนุ ทุขชวี กุฏุมเพติ น สมปตติ ฯ

(สหุขมปียา ขนา, พนุ นสติ น สาธุ จ, ปตติ นตติ วา
ทุจปิ, อริสมปตติ สาธกา, ปตติ ทุขชาติ, มรณทุมต
๗๗ ทานยลภัก อเนนลพภา วินาสุสสุสมปติ ฯ)

อธิบายว่า กาลภรณ์เป็นตนเศษก็ดี ตนเกษตรก็ดี อยู่ด้วย
กันใจร้าย ใจจืดใจหายบาปเลียง ผิอยู่ทีกาลภรณ์ชั่วร้ายนัก ฯ

- ๑ กาลภรณ์อยู่ด้วยตน คนเบียนหาสุขบมิได้
- ๒ กาลภรณ์อยู่ด้วยกุฎุมกะ หาเข้าของมิได้ ถ้าอยู่ในเรือน
กาลภรณ์ เร่งชารายทวดคุณ

๑ กาลกรรณียอยู่ด้วยสหัชระ หากนรกมิได้ ผิดาถึงมีกับมิ
เป็นคนแก้ตน,

๑ กาลกรรณียอยู่ด้วยพันธ มีพิน้องเป็นคนเดียว,

๑ กาลกรรณียอยู่ด้วยปตตะ มีลูกสอนยาก, ถ้าอยู่ในภูมิ
กาลกรรณียหาภูมิได้,

๑ กาลกรรณียอยู่ด้วยอิ จักจำเวิญสุขสักหน่อย,

๑ กาลกรรณียอยู่ด้วยปัตตนิ มีเมียมีดี

๑ กาลกรรณียอยู่ด้วยมรณะ มีเข้าของมากนักแต่จะตายด้วย
ท่านฆ่า, บมีว่าตกต้นไม้ตาย บมีจะตกน้ำตาย

๑ กาลกรรณียอยู่ด้วยสกะ หากวัดตีมิได้เป็นโรคตาย

๑ กาลกรรณียอยู่ด้วยกัมมะ มักคร้านนัก ทำอันใดบมีได้กิน
แรงสักอันเลย ทำการนานจึงแล้ว

๑ กาลกรรณียอยู่ด้วยลาภะ หากภูมิได้ คำช่ายก็เสียทุน

๑ กาลกรรณียอยู่ด้วยวินาสน์ ยังพหมีเข้าของแล

ตีวพระเคราะห์ผู้^๘นี้ หากเป็นกาลกรรณีย^{๘๘๘} ๘๘๘ ๘๘๘

ถ้าหากว่าร้ายแล้วก็ชั่วร้าย, ถ้าหากว่าให้ผลดีก็ชาติ บมีสภาพแลฯ

กาลกณฺณี สกฺมาภฺย ติวารา ตินิ มาสานิฯ

๑. ตรงนี้ถ้าแปลของเดิมตกเสีย ข้าพเจ้าจึงแปลขึ้นไว้ตามนัยแห่งกาถาของท่านว่า
ปตฺตนิ ทุปฺหาปติ

(ติวสุตฺตํ วสุตฺตมาขุภํ สุตฺตสปรุพฺทกาทิกา ยาวตฺตีตมตํ กฺขุ-
ตฺตมา นามो วินิจฺจโย)

อธิบายว่า ชายอยู่ด้วยกาลกรรณและตุ๋นผู้หนักดี หรือหนึ่ง
กาลกรรณอยู่ด้วยกันในภูมิที่เดียวกันก็ดี และตุ๋นอายุกาลกรรณอยู่
ด้วยกันภูมิและตัวอื่นมิได้อยู่ด้วยกันดังนั้น มันมักเกิดมาได้ ๓ วันจัก
ตาย บมิ ๓ เดือนที่หนึ่ง บมิ ๓ ปีที่หนึ่ง พันปี ๓๐ ปีตายแท้จริงแล
ตายด้วยสิ่งอื่นจะมีเช่นว่าท่านจะฆ่าเสีย บมิจะชบ บมิจะตกน้ำ
ตายแล, (คำว่าตุ๋นในที่นี้ = ลักณ์)

มีคำใจหมายว่าตั้งแล้ว ผู้เกิดมาได้ ๓ วันตายนั้นชื่อมันใคร
บมิได้ใส่ชื่อให้เลย

ในที่ต่อไปนี้จะพิปรายด้วยนามอันเกิดแต่กรรมแล้ว ในคาถา
ตั้งนี้

(กมุทภาปริวงนา* วรํ กมุมนาโน ยสุตฺวาปริโวจ จิตฺวา)

อันว่าผู้หญิงให้เขาตัวปลายตั้งนั้น ชื่ออันเกิดแต่กรรม คน
ทั้งหลายยังมีก็เรียกนั้น และชื่อแถวแห่งปลายแล้ว เป็นต้นว่าเด็ช
นั้น ออย่าเขาตัวปลาย เขาตัวช้อยอันเกิดแต่กรรมเกิด

ในที่นี้ทำให้พิจารณาให้ชื่อมันเกิด ว่าตั้งนั้นเพื่อตั้งๆ อาจารย์
เจ้ากล่าววว่าบุพพอาจารย์บมิเสมอกัน

๑. ตรงนี้ตัวกาตา แต่ยังสอบบาทต้นให้ตกมิได้ จึงมิได้นำลงไว้

ใจท้าวว่าดังนี้ ผู้แก้ว่าฉะนี้แท้แล คือสัตว์ทั้งหลายเกิดมาในโลกนี้ จะได้กระทำกรรมสิ่งเดียวกันหามิได้ ย่อมได้กระทำกุศลกรรมมากในสงสารอันหาเค้าหามอบมิได้ ผู้ใดเกิดมาในตระกูลท้าวพญา กิติ บุญอันได้กระทำแล้วหนหลัง เมื่อได้เอกราชกรรมมาปฏิสนธิในนั้น กุศลกรรมนั้นเป็นดังงา และมากล่าวว่าฉะนี้เล่า

ครั้นเจ้าผู้มียุญตั้งตัวข้าว่า เจ้าจะมาเกิดในที่นี้ ตัวข้าบมิให้ เกิด ตัวข้าจะนำเจ้าไปเกิดในสคติเทวโลกโพ้น หากแม้เจ้าจะเกิดในฐานที่นี้แล้วก็จงเกิดเกิด ตัวข้าจักนำเจ้าไปถึงสุขภายหน้าแต่นี้ไปแล บุญบุปถัมภ์นั้นเป็นดังจะกล่าวเพื่อกระทำประวัติสุขไว้มีฉะนี้

ท่านว่าด้วยตงครรภมารตามีสุภณิมิตต์

อันว่ามารตาคอนิมิตต์นั้นที่ตี และเมื่อปฏิสนธิเป็นชายจักสำแดง มหาบุรุษลักษณะไว้ให้ปรากฏแลฯ

ท่านว่าด้วยมารตาดังครรภณิมิตร์้าย

อันว่าบาปกรรมเป็นดังงา ท่านจึงกล่าวฉะนี้ ครั้นเจ้าผู้ร้ายตั้งตัวข้าอยู่ว่า เมื่อมีงจะมาเกิดในที่นี้ กุมิให้มีงเกิดในที่ตีได้ กุจะให้มีงอยู่ในอบายนั้น และถ้ามีงได้เกิดในที่นี้ก็จงเกิดเกิดกุจะให้ทุกตีมิ่งไปภายหน้าแล

ก็บาปนั้นเป็นดังงา ว่าดังนี้เพื่อกระทำประวัติศุภให้ปรากฏไว้ คือว่าให้มารตานิมีตต์นั้นร้ายนัก เมื่อเกิดมาจึงให้ประกอบด้วยบุรุษโทษ ๓๘ ประการ เป็นต้นว่า พลึงมาทัวให้ปรากฏมีไว้แล

เหตุตั้งนั้นอาจารย์เจ้าผู้จบไตรเวทในนามทักษะพยากรณ์จักได้กล่าวนามพระกุมารองค์หนึ่งอันมีบุญนั้น จึงพิจารณาอุกึเห็นซึ่งคุณและโทษทั้งมวลแล้ว พึงเว้นลักษณะอันร้ายเสียมันบาป ได้ตำแต่งไว้แล้ว ท่านจึงตั้งนามวิเศษอันบุญหากให้นั้นให้ปรากฏแก่พระราชบุตรองค์นั้นไว้ จักเป็นดังฤๅ

แท้จริง อันว่านางทั้งหลาย เกิดมาด้วยบุญยลลักษณะนั้นคือว่า นางมุสตี, นางอุบลวรรณา, นางอินชา นั้นแล, และนางอินชานั้นไซ้ ได้กระทำกุศลกรรมบรูชาตอกสะเองเทศในศาสนาพระกัศสปเจ้านั้น นางเกิดมาในศาสนาพระเจ้าเรานี้ จึงมีพระดั่งตอกสะเองเทศ ด้วยบุญยลลักษณะตั้งนั้น พรหมณ์ผู้รู้ลักษณะเวท จึงให้นามนามว่า อินชา บุญชั้กมาตกแต่ง ให้ได้เป็นอัครมเหสีแห่งพญาภิรมหาราช และได้บวชเป็นพระอรหันต์ นิพพานแล้วแล

เหตุตั้งนั้น นามแห่งกรรมอันเป็นบาปพึงละเสีย อันใดดีให้ได้อีกแล เหตุอาจารย์กล่าวไว้ในตรีไวพท์ทักษสังคหะภายหน้าตั้งนี้

(กรวสุตธาโต^๓ ชูชโก จ จิตตมาสส สกลทสา สุชชตา, อทิตต, สุกเก, วุชเมโส, เมถุเนชิว, กรกญฺญุมโม, สีโทหิจนโหมนิ, โสโรราหุตุลยา ลกุกนายุตโต, ชูชกสุชชชตา, สุเชน, ทุกเชน, ปทเวยฺย, มชฺเช, ตวาฬิ, ปายา, ปริภาสวาที, ปเสยฺยหทกฺขต, มสฺส, ตณฺนิ, อนตฺเต, เวสฺสนตฺระ, มारมฺมิ, ธาสีสตา, รัตนกุมารลาภี, เขตตเวโลธิ, คโต, วรราชา)

๑. ตรงนี้ตัวภคาตามแต่ยังสอบให้ถูกต้องมิได้ จึงมิได้นำลงไว้

อธิบายว่า ชุชกพรหมณ์ เกิดปีชวด เดือนห้า วันเสาร์

ชนสิบคำ เพลาฆ่าพลบ ชาตามันพระเคราะห์ $\left. \begin{matrix} ๕ \\ ๖ \end{matrix} \right\}$ อยู่ราศีเมษ,

๕ อยู่ราศีเมถุน, ๓ อยู่ราศีกรกฎ, ๒ อยู่ราศีสิงห์ $\left. \begin{matrix} ๗ \\ ๘ \end{matrix} \right\}$ อยู่ราศี

ตุลร่วมลัคนา ชาตามันอยู่ฉะนี้ (ตูดวงชาตาชุกข้างต้น)

ชาตามัน พี่ชายมี ๕ คนตายก่อนแล้ว ยังแต่ตัวชุกกับน้องชายคนหนึ่งชื่อลค เป็นบ่าวอยู่กับพญาภคิงควราช, ตามนามชุกอันเกิดแต่ภกรรมนั้นได้นามชวคือ ๕ (พฤทศบดี) ฉะนั้น ท่านจึงเอา ๗ (เสาร์) เป็นภคกรรณ ทั้ง ๗ (ราหู) ก็อยู่ด้วยลัคนาร้ายนัก อายุ ๒๐ ปีจะตาย เหตุฉนั้น พรหมณ์ผู้รู้เวทจึงใส่ให้ว่าชุก (หมายอักษร-ก-เป็นนาม) นามเดิมชื่อจิว ด้วยบณลक्षणะ อันนี้จึงให้ลัคนาอยู่กับศวีแลอายุมันจึงมีอายุยืนได้ ๖๐ ปีแล้ว

ชื่อตามนามอันเกิดแต่ภกรรมนั้นเป็นบุรุษโทษ เป็นต้นว่า พลังกบาทว์ โทษเหล่านี้อาจให้ฉิบหายวายนมให้มียายุยืนฉนั้น และนามอันได้ชื่อว่า ชุก นั้น หากให้วุฒิจำเวณมีอายุยืนแล

ประวัติย่อตั้งนี้

ในปฐมวัยก็ดี บมีทุกข์บมีสุขเท่าใด ครั้นในมัชฌิมวัยก็ไปเที่ยวขอทานได้ทองคำร้อยหนึ่ง จึงเอาไปฝากแก่สหายในเมืองกิงควราช เผอิญฝนแล้งข้าวแพงนัก สหายจึงเอาทองคำขาย ชื่อชาว

๑. ตรงนี้ตัวกาแต่ยังสอบให้ถูกต้องมิได้ จึงมิได้นำลงไว้

ก็นักยังมีพอ กู้แถมอีกเล่า เมื่อชุกมาตามเอาของ ทาอันจะให้
 มิได้อยู่หลายวันนัก ก็ชวนน้องชายชื่อลกผู้เป็นบ่าวพญาคลังควราช
 ไปชักเอานางอมิตตามาเป็นเมียแล เมื่อปัจฉิมวัยไปขอได้เจ้ากัณหา
 ชาติมาเพื่อเป็นทาส มาหลงทางรอดมาถึงเมืองเขตร พญาสุณชัย
 จึงถ่ายเอาหลานทั้งสองต่อพรหมณ์ ชุกพรหมณ์ก็ได้เป็นพญาแล
 เหตุดังนี้ อาจารย์จึงกล่าวว่ ตตสุนาโม วินิจฺจุโย ดังนี้
 ในที่กษัตริศะภายหน้า ชักเอาคาถาธูสาตินีมาว่าด้วยปฏิสนธิ
 ณะ

ปจมี กลลั โทติ กลลา โทติ อพพุท
 อพพุทา ชายเต เปตี เปตี นิพพุตตี ชโน
 ฆนา ปสาธา ชายนฺติ เกสา โดมา นชาปี จ ดังนี้

จงเข้าใจว่า ลักษณะทั้งมวลนี้ กรรมอันชนมาเขาปฏิสนธิ
 หากให้เป็นฉะนี้ ถ้าว่าลักษณะชอบจึงชักเอาคาถามาด้วย เหตุมหา
 บรูษลักษณะก็ดี บรูษโทษก็ดี เมื่อเป็นกลดรูปนั้น

บริวาร กาลกณฺณี (นตฺถิปี หุมฺมจฺโจ วาโท อายุนา
 อูปมายจฺ, เตเชน, ชมฺปเสยฺโย หินสมฺปตฺติ, กาลกณฺณี-
 มุลฺลํ ปุราณานาญฺ ยาวชิวํ นตฺถุสฺสาหํ, มนฺตุรีนตฺถิปี
 หุมฺมจฺโจ มิจุฉาจารา ปชาปติ กาลกณฺณิจฺพุทฺธิ) ฯ

อธิบายว่า บริวารและกาลกรรมนี้อยู่ด้วยกันในที่บริวารนี้ ผู้
 หนหาบริวารมิได้ แม้มีกัสนยาก บัพพ์คำตน

กาลกรรณียอยู่ด้วยชายในที่ดงนั้น ร่ายตั้งว่ามาแล้วหนหลัง,
บศุยกัณฑ์มีชายเป็นพยานมิขาดเลย

กาลกรรณียอยู่กับเตโชในที่ดงนั้น ไฟจักไหม้ คนทั้งหลายมัก
ชมเหงบมิฉวย

กาลกรรณียอยู่ด้วยศวีในที่ดงนั้น มีเข้าของแตกหักโจรเบียน

กาลกรรณียอยู่ด้วยมุจลินในที่ดงนั้น ก็ฉนเดียวกันอยู่ไม่มีสุข

กาลกรรณียอยู่ด้วยอุตสาหะในที่ดงนั้น ครั้นชั่วจนตนตายแล

กาลกรรณียอยู่ด้วยมนตรีในที่ดงนั้น หากวิหาเมียมุขมิได้ หาก
ผู้กระทำต่างตัวต่างใจมิได้ คุมตนเองทุกอัน มีเมียมักเล่นชู้

กาลกรรณียอยู่ด้วยกาลกรรณียในที่ดงนั้น เป็นทุกข์เท่าวัน
ตายแล

“ปริวารสหลลคณา (สุภวาอุสุสาหา มจฺจา

สมายุ สत्वสุตฺติโก, สเตโช ฆยเมสฺติ,

ลคฺคนสิริมหาสุโข สพฺพสมฺปตฺติ โสตุตฺติโก,

มุจฺมบี ตาหิสมฺปตฺติ โปรวาณชนลพฺภตฺติ,

อุตฺสาเหณ ตถาวุฑฺฒิ, มนฺตฺริ มจฺจา พหุทาวา กฺรเสตุต

เมกวุฑฺฒิจ, อุจฺจาทวิคฺคณา ฉาตฺติภิ.)”

๑ ผู้ใดมีปริวารอยู่ด้วยลคณ์ มีข้าคนยอมอุตสาหะสอนง่าย
ร่วมใจตนคั่นัก

๑ ลคณาอยู่ด้วยอายุ อายุจะขึ้นวัยขบ

- ๑) ลัคนาอยู่ด้วยเตชะ มงกุฎศรัทษจักได้เป็นขุนนางผู้ใหญ่
- ๑) ลัคนาอยู่ด้วยศร มีสมบัติมีสุขมาก
- ๑) ลัคนาอยู่ด้วยมูละ ก็อย่างเดียวกับศรแต่ทว่าจักได้ของ
ผู้เฒ่าอีก
- ๑) ลัคนาอยู่ด้วยชุตสาหะ จะมีเงินทองมีชาติเรือนโดย
- ๑) ลัคนาอยู่ด้วยมนตรี จะมีลูกเมียข้าคนทั้งหลายมาก
- ๑) กาลกรรณัมชัมลัคนา จะเป็นตังกล่าวทนต์ตั้งแล้ว
- ๑) เพราะห้วงนี้ได้เกษตร์ จะยิ่งกว่าเผ่าพันธ์ุ เท่าหนึ่ง
- ๑) ได้มหาสุจ จะยิ่งกว่าเผ่าพันธ์ุ สองเท่า

นิพระเคราะห์ห้วงนี้อยู่ด้วยลัคนานับแต่ ๒-๓-๔-๕-๖ ตัว กิต

เร่งให้คุณจำเวณิกแก

“สหพเพเม ลคคณายุตตา ลคคณาสุวสุตี สุชาวหา”

“ปวิจาส สิริยุตตา สุขสมปตติ สมจจา

สิริมายสุสวสุสสตี ภูมิจจา กรเสตตามิกา

สิริเตโช เสนาปติ สิริภุมนต

สุจจากรเสตต ภูมิปาโต สิริมุต มหหุณัน, สิจสุสาโท

มหาจตุตมิ สิริมนตรี สกริย

ปชาปติ สรปาที ทวคณา จกรเสตตกา”

- ๑) ฉิวา ศร, มูล, บรivar, อยู่ด้วยกัน จะมีสุขสมบัติข้าคน
หลาย

- ๑. นีว่าอายุและศวี อยู่ด้วยกัน จะมีอายุยืนร้อยปี ถ้ายิ่งได้
อุจฺเกษตร์ เริงยีนร้อยเศษแล
 - ๑. นีว่าศวีและเดชอยู่ด้วยกัน รัชคัษณะมีเดชมากจะเป็น
เสนาผู้ใหญ่
 - ๑. นีว่าศวีและอุตฺสาหะอยู่ด้วยกัน จะมีเข้าของมากบขาด
เวือนเลย
 - ๑. นีว่าศวีและมนตรอยู่ด้วยกัน จะมีลูกเมียช้ากนเผ่าผู้ดี
ถ้าได้อุจฺเกษตร์ เริงดี ๒-๓ เท่าแลฯ
- “ตฺนุสิริ มหาวฑฺฒิ, กุญฺมภ สพฺพสมปฺตติ,
สทชฺช ชนาปียา, พนฺธ อุตฺตมพนฺธฺวา,
ปฺตตปฺตเต มหาเถโร, ปตฺตนิ ชายพฺหู,
สุภตฺตาวตฺตจติ, กมฺม สทสฺส ฌนยฺวา,
ฉากิ เสฏฺฐิ สฺปฺริเต”
- ๑. ศวีและตฺนุอยู่ด้วยกัน มีรูปงามทำนรัก มีศาสตรวิคิดป
อันดี
 - ๑. ศวีและกุญฺมภะอยู่ด้วยกัน มีสมบัติมากแล
 - ๑. ศวีและสทชฺชอยู่ด้วยกัน จะมีคนรักมาก
 - ๑. ศวีและพนฺธอยู่ด้วยกัน มีลูกข้อมให้คน จะเป็นช้
มหาเถระ ถ้าเชอพญาจะได้กินเมือง
 - ๑. ศวีและชฺริอยู่ด้วยกัน มีดี

- ๑ ศรีและปัตตนิอยู่ด้วยกัน มีเมียผู้ศึศตัยชื่อเป็นคุณอุปการะ
แก่ตน
- ๑ ศรีและมรณะอยู่ด้วยกัน อากัท
- ๑ ศรีและสฤกะอยู่ด้วยกัน จะอยู่สถาพร หาพยาธิมิได้
- ๑ ศรีและกัมมะอยู่ด้วยกัน จะมีเงินทองมีชาติ มักเป็น
ช่างทำอันใดดี
- ๑ ศรีและสาณะอยู่ด้วยกัน ประเสริฐนักมักได้มีขามิชาติเลย
“สิริวัชชาริมรณ
ทพพจโจ
มรณพยาธิม
จินาส์ ๆ มหาโทลล์
มเวตเทอจินาส
ศีคาเม มรณมเว
มูลาจินาสสมุบท์
ตฤสุสาโท ๆ กุสิโต
อุจจกรเสตต
สิริสิริ
มรณทิวา
จินาส์
สพพตต
- จินาสปริวาโรต ๆ
วสุสโตอิ
ตณ ๆ
พยาธิมายนจิวิรูป
เตชาริ อปียา ธิโย
จินาส์ ๆ ตถา ยาจ
ตถาปรณิ จินาสนา
มนตริ ปุพเพ สาทิสิ
มชณิมา
มหามิตตา
ยัก
สิริสมปติ
สิริสมปทา

ที่นี้จะกล่าวด้วย อวิ, มรณะ, วินาสน์, นัยก่อน เว้นไว้แต่

ควิแด

- ๑) ฌิวริวารเป็นอวิกต อยู่ทีอวิเกิดคนกต มีลูกเมียสอนยาก
เป็นคนไว้นัก
ฌิเป็นมรณะกต อยู่มรณะเกิดคนกต มีลูกเมียช้าน
มักเป็นพยาธิ บมีมักตายแด
ฌิวริวารเป็นวินาสน์กต อยู่ทีวินาสน์เกิดคนกต มีช้าน
บางคาบก็ให้คน บางคาบก็ให้เสีย
- ๒) ฌิอายุเป็นอวิ มรณะ วินาสน์กต อยู่ทีอวิมรณะ วินาสน์
เกิดคนกต มักเป็นพยาธิ บมีขึ้นเลย
- ๓) ฌิเดชะอยู่ทีอวิกต เป็นอวิกต แก่คนไขว้ มักแพ่แก่ท่าน
เป็นทชงแก่ท่านมาก
ฌิเดชะเป็นมรณะกต เป็นมรณะเกิดคนกต ท่านจะฆ่าตาย
ในสงคราม ท่านจะได้ฆ่าเผาไฟเผากับเรือนั้น
ฌิและเดชะเป็นวินาสน์ และอยู่ทีวินาสน์เกิดคนกตมีผลอย่าง
เดียวกัน
- ๔) มุลมนตริเป็น อวิมรณะ วินาสน์กต อยู่ทีอวิมรณะวินาสน์
เกิดคนกต เข้าของมักเสียหายมิดงมีดีสักอัน
- ๕) อุตสาหะอยู่ทีอวิ มรณะ วินาสน์กต เป็นอวิ มรณะ วินาสน์
เกิดคนกต มักคว้านจนตัวตาย แม้ถึงจะได้อุจ - เกษตร
กต บมีเป็นคนเลย ๆ

จะกล่าวด้วยศรีเล่า ศรีอยู่ที่ใดย่อมดีทุกแห่ง แม้อยู่ที่ศรีก็ยังให้
 มีมิตรสหายมากหาศัตรูมิได้, ศรีเป็นมรณะ กลับให้มีอายุจำเริญขึ้น,
 แม้ศรีเป็นวินาสนกต อยู่ทีวินาสน์แก่ลคนกต ย่อมให้ประกอบด้วย
 คุณสมบัติดีแล

กล่าวมาทั้งนี้เป็นขอชวนชาติทัชกำเนิดตามฉบับท่าน

คัมภีร์โหราศาสตร์สร้างบ้านสร้างรั้ว

๑ สิทธิการิยะ ถ้าบุคคลผู้ใดจะสร้างบ้าน สร้างเมือง ทำประตูรั้ว ให้เป็นสวัสดิคิมงคลประกอบด้วยสุขสมบัติ โภคสมบัติวัฒนาถาวรสืบกาลนาน ท่านให้พิจารณาแผนที่ดังต่อไปนี้ จงเลือกเอาที่ที่ชอบ, รั้วจะเสียเกิด

๑ สิทธิการิยะ ถ้าจะรู้ดีรั้วอื่นท่านกล่าวไว้ ผู้จะปลูกเรือน, กุฏิ, วิหาร, ศาลา, เจอน, ทัพ, ครัวไฟ, โรงสัตว์พาหนะ, โรงน้ำ, ให้ดูแบบที่กล่าวไว้ต่อไปนี้

๑ ปลูกเรือนในเดือน ๕ ทุกข์เท่าฟ้ามาถึงตน เดือนนี้มีเป็นผลจะเกิดภัยอันตราย

๑ ปลูกเรือนในเดือน ๖ ท่านหยาบยกไว้เหลือหลาย อิ่มอกอ้อยสบาย ต่างภาษานำลากหลาย ธรรมทวิพิสัยก็เนื่องนอง

๑ ปลูกเรือนในเดือน ๗ เสียบำเหน็จสิ่งทั้งผอง ทวิพิสัยสินอันตนครอง เสียทั่วตัวจะไร้ไฟ

๑ ปลูกเรือนในเดือน ๘ จะร้อนแรมตุนใจ สิ่งสินตนเท่าใดอาาเอาไว้บ่มคง

๑ ปลูกเรือนในเดือน ๙ ยศศักดิ์เราจะมั่นคง สิ่งสินอันจำนองธรรมทวิพิสัยจักพูนมา

- ๑๐. ปลุกเวรในเดือน ๓๐ จักมีภัยต้องซื้อคา พยาธิจะมีพา
อินตราวยจักประปน
 - ๑๑. ปลุกเวรในเดือน ๑๑ อันความเท็จจากผู้ตน เดือนนี้มีเป็น
ผล ต้องผจญกับทุกขภัย
 - ๑๒. ปลุกเวรในเดือน ๑๒ เงินและทองจักเหลือหลาย ข้างม้า
และวัวควาย มีทั้งทาสและทาสี
 - ๑๓. ปลุกเวรในเดือน ๑ ย่อมจักได้เป็นเศรษฐี สิ่งสินจักพูนมี
เพราะเดือนนี้ต้องเป็นผล
 - ๑๔. ปลุกเวรในเดือน ๒ เมื่อคิดใคร่ชอบกล ข้ำศึกและแสนผล
อาจกางกั้นทางศัตรู
 - ๑๕. ปลุกเวรในเดือน ๓ ภัยลุลกลามสุดสุด ควันเมื่อถึงจุด
จักเกิดภัยอันตราวย
 - ๑๖. ปลุกเวรในเดือน ๔ ย่อมเสริมศรีสุขสบาย ทุกข์โศก
บรพเวรหาย ความสบายจักพูนมา
- ศาลพระภูมิสงเพียงตาหรือเลยขึ้นไป ควรตั้งในทิศที่จำกั คือ
อีสาน, บรพา, อากเนย์, ห้ามมิให้เงาทับเรือน, ทิศอื่นหาญนะมิควรตั้ง

ปลูกต้นไม้ตามอักษรนามประจำทิศนวกะระห์

อีสาน ปลูก อินทนิล, อ้อย	บูรพา ปลูก แก้ว กัณณิกา กัณเกรา	อาคเนย์ ปลูก แฉ่ง, จันทน์
อุดร ปลูก สนม, สัก	ทิศกลาง ปลูก ไม้เกตุ	ทักษิณ ปลูก กฐิน, พุด
พายัพ ปลูก ขอบ, รั้ง	บ้ศจิม ปลูก บับ, ประคู้	หระดี ปลูก มะตูม, เต้า, เต็ง

ธาตุใน - กัปที่ ๔

๑) ทุพพิชุนทรานกบุโป ๖ อันว่ากัปอันตรธานนั้นด้วยบุคคล มีน้ำใจอันขุ่นมัวไม่สะอาด มีทางเกิดขึ้นในทวารทั้ง ๘ แม้จะกล่าว คำอันใดซึ่งก็ไม่เป็นอรรถที่ดี มีแต่คำอันเป็นบาปพยายามฆ่า ที่ปราศจาก เมตตาการุณาซึ่งกันและกัน เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วก็บังเกิดโทสะจริตคิด ประทุษร้ายซึ่งกันและกัน บางทีก็ฉิบหายด้วยน้ำมีธาโปธาตุเป็นที่ตั้ง คือตัว "น"

๒) โรคนุทรานกบุโป ๖ อันว่ากัปอันตรธานนั้นเพราะธาตุ เดินไม่เสมอกัน ร้อนก็ร้อนเกินไป เย็นก็เย็นเกินไป บางทีมีลมพิษ รวดกับว่าพิษแห่ง บางทีมีบริเวณอาหารต่าง ๆ เกิดโรค บางทีมีมีศาจ เข้าไปกระทำให้มีอาการต่าง ๆ ฉะนั้นพวกเหล่ามนุษย์ทั้งหลายพากัน ได้รับโรคร้ายต่าง ๆ มีปฐวีธาตุเป็นที่ตั้งคือตัว "ม"

๓) สตุณนุทรานกบุโป ๖ อันว่ากัปอันตรธานนั้นด้วยบุคคล มีน้ำจิตขุ่นมัวเพราะอุปภิเลสซึ่งเป็นเครื่องเศร้าหมองของอยู่ในสันดาน เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วก็บังเกิดโทสะคิดประหัตประหารฆ่ากันด้วยเครื่อง ศาสตราวุธต่าง ๆ มีเตโธธาตุเป็นที่ตั้ง คือตัว "พ"

๔) วิตุมนุทรานกบุโป ๖ อันว่ากัปอันตรธานนั้นด้วยกรรม ชุกหนนแก่บุคคลที่อยู่ในทิศประเทศต่าง ๆ มีจิตคิดฉลฉลักทรัพย์ข้าว ของบุคคลผู้อื่นเข้ามาเป็นของตน บางทีเกิดขึ้นตรภย์ในประเทศต่าง ๆ มีอาการอดอยากด้วยอาหารเป็นต้น จนเกิดการปล้นแย่งชิงข้าวของซึ่ง กันและกัน มีวาโยธาตุเป็นที่ตั้ง คือตัว "ท"

นามชั้นและจุดโลกบาล

	ชครภู ^๕ (พ) ไฟ	
กเว ^๕ (น) ษา	๕	วิรพหก (ม) ดิน
	(ท) วม วิรูปักข ^๕	

ธาตุทั้ง ๕ ประจำทวีปและคู่ธาตุ

	ปรพวิเทททวีป ๓] ไฟ	
อูตรกาโรทวีป ๔] ษา ๖]	มัธยมภาค	ชมพูทวีป ๒] ดิน ๕]
	อมรโคทยาเนทวีป ๓] ลม ๔]	

เทวอาวุธทิศ

อีสาน มหายักษ์	บูรพา อครักษ์	อากาศ กนธรรพ
อุดร ภูเวร		ทักษิณ วิรุฬหก
พายัพ นาคราช	ปัจฉิม วิรุบักร์	หฤดี มหาเทวา

เทวดาประจำทิศนพเคราะห์และกำลังทักษิณ

อาทิตย์ กำลัง ๖	จันทร์ กำลัง ๑๕	อังคาร กำลัง ๘
ศุกร์ กำลัง ๒๑	เกตุ กำลัง ๕	พุธ กำลัง ๑๗
ราหู กำลัง ๑๒	พฤษหส์บดี กำลัง ๑๕	เสาร์ กำลัง ๑๐

สี่ประจำวันประกอบอาภรณ์พิชัยสงคราม

- ๑ วันอาทิตย์ (วันอาทิตย์) สีแดง (ทับทิม)
- ๑ วันจันทร์ (วันจันทร์) สีขาวมัน (มุกดา)
- ๑ วันอังคาร (วันอังคาร) สีชมพู (โกเมน)
- ๑ วันพุธ (วันพุธ) สีเขียวใช้ทั้งกลางวัน, คำคัมภีร์ตอกตะแบก (มรกต)
- ๑ วันพฤหัสบดี (วันพฤหัสบดี) เหลืองอ่อน (ไพฑูรย์)
- ๑ วันศุกร์ (วันศุกร์) สีหยาดน้ำ (เพชรน้ำค้าง)
- ๑ วันเสาร์ (วันเสาร์) สีดำมัน (นิลดำ)

ดิถีที่ควรทำการสมรสเรียกว่าเรียงหมอน
ข้างขึ้น ๗ ค่ำ ๑๐ ค่ำ ๑๓ ค่ำ
ข้างแรม ๔ ค่ำ ๗ ค่ำ ๑๐ ค่ำ ๑๔ ค่ำ

เดือนที่ควรสมรส

เดือน ๖, ๗, ๑๒, ๒, ๔,

(แต่บางท่านถือเคร่งครัดไม่ใช่เดือน ๗ เพราะเข้าพรรษา)

ตำราคณรัฐจักรทิปณี

๑ พระคัมภีร์ คณรัฐจักรทิปณีฎีกา โหราศาสตร์ กล่าวด้วย
พระเคราะห์ที่เป็น ๓ ถึง ๓๒ แก่ลัคน์ร่วมราศี ลัคนาตกราศีชาติใน
ทวารทวารี่กล่าวคุณและโทษ แลวราชาโชคโชคเกณฑ์

	บ้สระ	} และเกณฑ์พระเคราะห์ ผูก ๒
ตรี โคน เกณฑ์	นระ	
	อ่า	
	กิตตะ	

บริบูรณ์ โดยสังเขป ฯ

๑ คำคัมภีร์ ว่าด้วยพระเคราะห์กุมลัคน์ อันพระอุตมะรามา
ภิกษุกล่าวสังเขปคาถาไว้ โดยย่อดังนี้ บัดนี้จักกล่าวให้พิสดารตาม
อาจารย์เจ้ากล่าวสืบ ๆ ต่อกันมา มีใจความว่า ลัคนากำเนิดนั้นอยู่
ราศีใด ๆ ก็ดี และพระเคราะห์ทั้งหลายมีพระอาทิตย์เป็นต้น มีพระ
ราหูเป็นที่สุด มิแล้วร่วมราศีเดียวกันกับลัคนานั้น อาจารย์ฝ่ายโหรา-
ศาสตร์เรียกว่ากุมกันเกาะกันกับลัคนาดังกล่าวมานี้

๑
๑

๑ มีอาทิตย์กุมลัคนานั้น ท่านว่าผู้นั้นคลลตขยาก รกพันคอ
พันตัว เลียงยากเน้อคำแดง ผมชขายจะงออยู่สักหน่อย ตางาม จาก
ที่เกิดแต่น้อย อากัพญาติ โกรธร้ายหายเร็ว มักชู้ได้เมียง่าย งาม
ถ้อยคำไพเราะแต่ว่าไม่สู้จริง เมียมักนอกใจ

๒
๓

๑) ฉิพระจันทรกมลคณา ผู้นั้นคลอดง่าย ตัวขาวเข้มซ้อย
 ผมนางใจอ่อน เจรจาดี สมณะชีพราหมณ์ผู้ใหญ่มักดีมีสกุลมักเ็นต
 หญิงรักมักบูชา ทำการนานแล้ว พ่อตาย แม่เลี้ยง มีตั้งนเมื่อคลอด
 พ่อไม่อยู่ ๓ โคนัก

๓
๔

๑) ฉิขังคารกมลคณา ผู้นั้นคลอดยาก รกพันคอ เลี้ยงยาก
 เมื่อน้อยเกิดพยาธิ เมื่อคลอดพ่อไม่อยู่ ตาข้างขวาเล็กมีไฟในตาแลที่ลับ
 มีตั้งนดินมือข้างขวามีแผลและปาน อากัพญาตี พ่อตายก่อน มีตั้งน
 เมื่อตายไม่เห็น เป็นทุกข์เนื่อง ๆ ได้เมียคนกันเอง อากัพคู่เป็นหม้าย
 เนื่อง ๆ เลี้ยงลูกยาก ทำคุณคนได้ โทษ จะได้เป็นเสนาบดี ใจเร็ว
 ใจโลกลักของท่าน ได้ช่องมีคำหนี

๔
๕

๑) ฉิพระพอกมลคณา ผู้นั้นจะเป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิต
 วิชาพยากลอน เมื่อได้ชวบ ๓ ตคน้ำมีจริตกิริยาเจรจอ่อนหวานพูดมาก
 จริงมาก มักยำเกรงผู้เฒ่าผู้แก่ คนรักมักบูชา ไปที่ใดคนยำเกรง
 มิตรสหายมาก แม้มืออะไรสิ่งใด มีผู้ใหญ่ช่วยชระ ททรัพย์สินสมบัติมี
 ทุกประการ

๕
๖

๑) ฉิพระพุกุหัตถบดี กุมลคณา ผู้นั้นคลอดง่าย รูปร่าง
 โคน้อย อายุยืน ผู้ใหญ่เอาไปเลี้ยง ฉลาดการช่างทุกประการ

ตางาม ถ้อยคำไพเราะ ศิลปศาสตร์วิทุกประการ มีทรัพย์สินสมบัติความสุข
เป็นที่พึงแก่ญาติ แต่พึ่งญาติมิได้ ทำคุณคนไม่ขึ้น แต่สมณะชีพราหมณ์
ผู้มีบรรดาศักดิ์ชอบใจ อรรถสิ่งใดท่านผู้ใหญ่ช่วยผู้นั้นใจดี มีท่านโกธ
เท่าใด ๆ เห็นหน้าเข้าหาโยโกธ มีบุญกว่าญาติตระกูล มารดา
ต่ำกว่าบิดา มีตั้งนินแม่ใจร้ายพอใจดี

๖

๑ ผิพระศุกรกุมลัดดา ผู้นั้นใจดีวิจิตรนามมีสินสมบัติ ความ
สุข สบใจสมณะชีพราหมณ์นักปราชญ์ราชครู เป็นที่พึ่งอาศัยคนทั้ง
หลาย ศัตรูกลับเป็นมิตร

๗

๑ ผิพระเสาร์กุมลัดดา ผู้นั้นคลอตยาगतายด้านออกมาก
มีตั้งนินบได้ออกที่แม่เรือน บางทีออกกลางน้ำกลางหนทางและริม
ฝั่ง เมื่อน้อยท่านเอาไปเลี้ยง จะจากที่เกิด ไร่ญาติข้างพ่อแม่
พึ่งมิได้ ปลุกตนเองมีที่พึ่ง ๆ ไม่ได้ ได้ทรัพย์สินด้วยยาก มุกมีศัตรูแต่
ทำไม่ได้ สบใจท้าวพระญาและสตรี เจรจาไพเราะ พุดเท็จท่านมักเชื่อ
แม้โทษถึงตายท่านเห็นหน้าเข้าคสรย มักเกิดทุกข์ ญาติเป็นศัตรู
ทำการเร็ว ถ้าค้าง ๆ นานมีผู้ช่วยจึงแล้วมักหลงด้วยสตรี ถ้าได้แล้ว
พลันหน่าย ได้เมียด้วยง่าย พ่อตาแม่ยายโยธอรั้งหย่ากัน จะมี
เมีย ๒ คน ผู้นั้นทรัพย์สินมาก ปากบาใจเบา มักไว้ใจคน มักพอใจ
ของแสลง ชอบแต่งตัวสกุลพ่อสูงแม่ต่ำ ไปที่ใดมักเป็นใหญ่กว่าคน

ทั้งหลาย ไกรวรภัยใจบาป มักร่ำน้ำใจใหญ่ มักสู้ศัตรู มีบุญ
กว่าญาติ มักเจ็บท้อง

๘

๑ นิพระราหุณมัตถนา ท่านให้ทายคงพระเสาร์ แต่กิริยา
นั้นมักเจ็บท้องเจ็บอก ชีโรคทรพิษร้อน ใจแข็ง ชนลง รูปไม่งาม
พด้นแก่แพ้ว, ตา, ฟัน, มักกินสุราเนือปลาอาหาร เป็นไผ่ปาน
ลำดิ่ง มีพิษข้อมสูญ เมื่อขอบ ๑ เป็นพยาธิมีจะตายครึ่งหนึ่ง

๒ ถ้าพระเคราะห์ทั้งนี้ เล็งลัคนากิติ ให้ทายคงเดี่ยว
ตุจกมเกิด กล่าวมาด้วยพระเคราะห์ทั้ง ๘ อยู่ด้วยลัคนาสันเพียงนี้

๓ ล่าตบั้นจะว่าด้วยพระเคราะห์เป็น ๒ แก่ลัคนาตีบไปตามบาท
พระคาถาดังนี้

๑ นิพระอาทิตย์เป็น ๒ แก่ลัคนา จะเป็นทุกข์ โศกโรภภัย
เนื่อง ๆ

๒ นิพระจันทร์เป็น ๒ แก่ลัคนา มีทรัพย์แล้วจะถอยจะได้
เดโชด้วยผู้อื่น

๓ นิพระอังคารเป็น ๒ แก่ลัคนา มักฆ่าท่านเสีย จะเลี้ยง
ชีวิตตนโดยยาก

๔ นิพระพุธเป็น ๒ แก่ลัคนา จะได้ของบูชามาก แต่มักมีอไว

๕ นิพระพฤหัสบดีเป็น ๒ แก่ลัคนา จะได้เครื่องบูชา

ท้าวพระยาจะรักษา ทวีทรัพย์สมบัติมาก

๖ มีพระศกัรเป็น ๒ แก่ลัคนา มีบุญญาทวีชัยของมาก

๗ มีพระเสาร์เป็น ๒ แก่ลัคนา หาดินทรัพย์มิได้ใจ

เป็นโจร

๘ มีพระราหูเป็น ๒ แก่ลัคนา จะเป็นโรคแต่หนุ่ม ๆ
ใจมักโลเลเศร้าหมองแล

๙ กล่าวมาด้วยพระเคราะห์เป็น ๒ แก่ลัคนา ก็จบโดย
ตั้งเขปเพียงนี้

ลำดับนี้ จะว่าด้วยพระเคราะห์เป็น ๓ แก่ลัคนาสืบไป

๑ มีพระอาทิตย์, ชิงคาร, เสาร์, เป็น ๓ แก่ลัคนานี้
มีกำลังสินทรัพย์มาก

๒ มีพระจันทร์, ศกัร, เป็น ๓ แก่ลัคนา มีเดชมียศ
ศักดิ์ใหญ่ มีทรัพย์

๓ มีพระพุธ, พระพฤหัสบดี เป็น ๓ แก่ลัคนา มีบุญญา
ทวีชัยสินมาก มักพลัดพราก

๔ มีพระราหูเป็น ๓ แก่ลัคนา มีภัยศัตรูทุกเมื่อ แต่ภาค ๑
ว่าชนะศัตรู กล่าวมาด้วยพระเคราะห์เป็น ๓ จบเพียงนี้

๕ ลำดับนี้ว่าด้วยพระเคราะห์เป็น ๔ แก่ลัคนาสืบไป

๑ มีพระอาทิตย์เป็น ๔ แก่ลัคนา มีทรัพย์แล้วจะถอยแล้ว

จะเกิดทุกข์เนื่อง ๆ

● ผิวดพระจันทร์, อังคาร, เป็น & แก่คณา คนรัก
 เจริญมาก เป็นโรคในท้องแล

● ผิวดพระพุธเป็น & แก่คณา ทรพัยมมิฐาต มีบัญญัติแล

● ผิวดพระพฤหัสบดีเป็น & แก่คณา มีบัญญัติไม่หลงไหล
 จะได้เป็นใหญ่

● ผิวดพระศุกรเป็น & แก่คณา รุ่งงาม มีทรัพย์มากแล

● ผิวดพระเสาร์เป็น & แก่คณา ไม่ขาดทรัพย์ มักเขียน
 ญาติทั้งหลาย

● ผิวดพระราหูเป็น & แก่คณา มักเกิดโรคแล กล่าวมา
 ด้วยพระเคราะห์เป็น & แก่คณาสิ้นเพียงนี้

● ถ้าตบนิ้วด้วยพระเคราะห์เป็น & แก่คณาสืบไป

● ผิวดพระอาทิตย์เป็น & แก่คณา จะพลัดพรากที่อยู่ถิ่น
 เบื้องหน้าจึงดี

● ผิวดพระจันทร์เป็น & แก่คณา มักกำเริบเดือดร้อน

● ผิวดพระอังคารเป็น & แก่คณา มักพลัดพราก ใจโลก
 คัทรูมาก

● ผิวดพระพุธเป็น & แก่คณา มีดินและบัญญัติ คนรัก
 ทักขุมมาก

● ผิวดพระพฤหัสบดีเป็น & แก่คณา ข้าคนทรัพย์ดินมาก
 มีบุญเป็นใหญ่ประสิทธิ

๑) นีพระศุกร์เป็น ๕ แก่ลัคนา มีศุภนทรพฤษ์สินดี ใจ
 อ้ามทิตมาก

๑) นีพระเสาร์เป็น ๕ แก่ลัคนา มีทรพฤษ์ความทกข์มาก

๑) นีพระราหูเป็น ๕ แก่ลัคนา โลกนั๊กมักข์โรค กล่าวมา
 ด้วยพระเคราะห์เป็น ๕ แก่ลัคนา เพียงนี้

๑) ล่าตบั้น ว่าด้วยพระเคราะห์เป็น ๖ แก่ลัคนาสืบไป

๑) นีพระอาทิตย์เป็น ๖ แก่ลัคนา มักเล่นหัว มีทกข์ โศก
 โรคภัยเนื่อง ๆ

๑) นีพระจันทร์เป็น ๖ แก่ลัคนา มีทรพฤษ์ มีทกข์ โศก โรคภัย
 ไม่ใคร่ขาด

๑) นีพระอังคารเป็น ๖ แก่ลัคนา ค้าขายมีเงินทอง แต่มี
 ทกข์ โศก โรคภัยทุกเมื่อ

๑) นีพระพุธเป็น ๖ แก่ลัคนา ทาคนรักมิได้ ทกข์ โศก
 โรคภัยรวม

๑) นีพระพฤหัสบดีเป็น ๖ แก่ลัคนา ตีกว่าญาติ แต่ทกข์
 โศก โรคภัยมี

๑) นีพระศุกร์เป็น ๖ แก่ลัคนา มีทกข์ โศก โรคภัยมาก

๑) นีพระเสาร์เป็น ๖ แก่ลัคนา ผู้คนทรพฤษ์สินมาก ทกข์
 โศก โรคภัยทุกเมื่อ

๑) นีพระราหูเป็น ๖ แก่ลัคนา ทรพฤษ์สินสมบัติมาก สากมาก
 กล่าวมาด้วยพระเคราะห์เป็น ๖ ก็ยุติเพียงนี้

๑) ล่าตบั้น ว่าด้วยพระเคราะห์เป็น ๖ แก่ลัคนาสืบไป

๑) ฌิพระธาติตย, พุช, ศุกร, เป็น ๗ แก่ลคณา มักมีภย
มักเจ็บตาไม่ขาด

๒) ฌิพระจันทร, อังคาร, เสาร์, เป็น ๗ แก่ลคณา มีทรพษ
สมบัตมาก

๓) ฌิพระราหเป็น ๗ แก่ลคณา มักจะตายด้วยอัคคีภย กล่าว
มาด้วยพระเคราะห์เป็น ๗ ดันแทน

๔) ลาดับัน ว่าด้วยพระเคราะห์เป็น ๗ สิบไป

๕) ฌิพระธาติตยเป็น ๗ แก่ลคณา อายน้อย มิฉะนั้นยืนนาน

๖) ฌิพระจันทรเป็น ๗ แก่ลคณา มันให้เจ็บตาเป็นตัน

๗) ฌิพระอังคาร, พุช, เสาร์, พฤษภ, ศุกร, เป็น ๗
แก่ลคณา จะเกิดทภษ เบองหน้าจิงดี

๘) ฌิพระราหเป็น ๗ แก่ลคณา หัวจะเกิดความทภษอันใหญ่แล
กล่าวมาด้วยพระเคราะห์เป็น ๗ ดันแทน

๙) ลาดับันว่าด้วยพระเคราะห์เป็น ๗ สิบไป

๑๐) ฌิพระธาติตยเป็น ๗ แก่ลคณา มือเท้ามักต้องจำจอง

๑๑) ฌิพระจันทรเป็น ๗ แก่ลคณา มักเกิดตาโรคมิได้

๑๒) ฌิพระอังคารเป็น ๗ แก่ลคณา ท่านจะกระทำโทษทภษ
และภยหาที่สคมิได้

๑๓) ฌิพระพรเป็น ๗ แก่ลคณา จะเกิดภยด้วยข้าง คัมภีร์หนึ่ง
ว่าจะมีข้าง, ม้า, ขาคัน, ใจบุญ

๑. ฌิพระพุกหัตถ์เป็น ๘ แก่ลัดคณา จะมีบุญยศศักดิ์ประเสริฐ
ดี ถิ่นฐานประเสริฐ แต่มักตระหนี่

๑. ฌิพระศุกร์เป็น ๘ แก่ลัดคณา ลางมาก ญาตีมาก มียศศักดิ์ดี

๑. ฌิพระเสวาร์เป็น ๘ แก่ลัดคณา มีทรัพย์ไม่ยั้งยั้น

๑. ฌิพระวราหุเป็น ๘ แก่ลัดคณา ไร้ทรัพย์มักเสียเพราะปาก
กล่าวมาด้วยพระเคราะห์เป็น ๘ แก่ลัดคณาเพียงนี้

๑. ลำดับนี้ว่าด้วยพระเคราะห์เป็น ๑๐ แก่ลัดคณาสืบไป

๑. ฌิพระอาทิตย์เป็น ๑๐ แก่ลัดคณา มักได้ลาภแต่ผู้ใหญ่ใจกล้า

๑. ฌิพระจันทร์เป็น ๑๐ แก่ลัดคณา มักมีลาภด้วยสตรี

๑. ฌิพระอังคารเป็น ๑๐ แก่ลัดคณา พยาธิเบียดเบียน มัก

ได้ลาภแต่ต่อมาตย์

๑. ฌิพระพุธเป็น ๑๐ แก่ลัดคณา จะได้ลาภเพราะคุณรู้ตนเอง

ได้ลาภอันงาม

๑. ฌิพระพุกหัตถ์เป็น ๑๐ แก่ลัดคณา มีทรัพย์สินรู้หลัก มีบุญญา
เพื่อนฝูงมาก

๑. ฌิพระศุกร์เป็น ๑๐ แก่ลัดคณา มักใช้เจ็บ อาหารไม่ขาด
ได้ลาภอันประเสริฐ

๑. ฌิพระเสวาร์เป็น ๑๐ แก่ลัดคณา ได้ลาภงาม มักทุกข์ใจ
สักหน่อย

๑ มีพระราชเป็น ๑๐ แก่ลัคนา โคนน้อย, ลากมาก, และกล่าวมาด้วยพระเคราะห์เป็น ๑๐ แก่ลัคนา ขึ้นเพียงนี้

๑ ถ้าคัมภ์ว่าด้วยพระเคราะห์เป็น ๑๑ แก่ลัคนาสืบไป

๑ มีพระเคราะห์ทั้ง ๘ มีพระอาทิตย์เป็นต้น พระราหูเป็นที่สุด ไปเป็น ๑๑ แก่ลัคนา มีทรัพย์สินมากดำริ่จกประการดังกล่าวมาด้วยพระเคราะห์เป็น ๑๑ แก่ลัคนา ขึ้นแต่เพียงนี้

๑ ถ้าคัมภ์ว่าด้วยพระเคราะห์เป็น ๑๒ แก่ลัคนา ต่อไปดังนี้

๑ มีพระอาทิตย์เป็น ๑๒ แก่ลัคนา ทรัพย์สินไม่คง จะเดือดร้อนผู้อื่น

๑ มีพระจันทร์, อังคาร, พุธ, พฤหัสบดี, ศุกร์, เสาร์, เหล่านเป็น ๑๒ แก่ลัคนา มักพลัดพราก มักต้องจำจองเกิดภัยแห่งท้าวพระยา แดเจ้าขุนมุนาย เฉพาะแต่พระพุธเป็น ๑๒ แก่ลัคนาดี มีขจรยาน ยศศักดิ์ ชำคนมาก

๑ มีพระราชเป็น ๑๒ แก่ลัคนา จะเกิดภัยแต่ศัตรู กล่าวมาด้วยพระเคราะห์เป็น ๑ ถึง ๑๒ แก่ลัคนา ภัยดีเพียงนี้โดยย่อ

๑ ถ้าคัมภ์จะกล่าววณัยหนึ่งซึ่งทำน่วมราศีเข้าไว้ดังนี้สืบต่อไปดังนี้

๑ มีพระอาทิตย์เป็น ๓ } แก่ลัคนี ผู้นี้คนคล่องง่าย ปลูก

ตนเอง ฟังท่านผู้อื่น และทำคุณคนมั่งมี ได้ทรัพย์เป็นตาหนิ มัก
มีศัตรู ได้เมียดอกกลางคน

๔ }
๕ } แก่ล้น ผู้ขึ้นย่อมมีทุกข์ด้วย
๖ }
๑๒ }

พี่น้อง ไร้ญาติ อาสาท่านไม่ขึ้น คนชังมักเบียดเบียนทรัพย์ฯ วัช

๖ }
๗ } แก่ล้น ผู้ขึ้นมีบุญกว่าพ่อแม่
๑๐ }

ทรัพย์มากความรู้มาก ไปที่ใดท่านมักบูชา ทำวาระการอุดมด้วย
ยศศักดิ์ ชอบใจทำงพระยา

๑ } แก่ล้นนั้น ให้หายจากมลทิน
๕ }
๖ } แก่ล้น ผู้ขึ้นจะเป็นที่รักแก่ท่าน
๑๐ }

ทั้งหลาย จะมีทรัพย์ยศศักดิ์มาก

๗ } แก่ล้น ผู้ขึ้นมากทรัพย์ จะ
๑๒ }

ถอยยศ ภายหลังญาติมักเป็นศัตรู

- ๑) ผู้พระจันทร์อยู่ด้วยดิฉัน จะไต่ถามมิตร
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๒ แก่ดิฉัน จะพลัดพราก
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๓ แก่ดิฉัน ประสทธิชัยได้ลาภ
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๕ แก่ดิฉัน จะพลัดพราก
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๕ แก่ดิฉัน จะเกิดชนชงช้อ
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๖ แก่ดิฉัน ศัตรูเบียดเบียน
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๗ แก่ดิฉัน ลุดลาภทงปวง
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๘ แก่ดิฉัน ความทุกข์มักเบียดเบียน
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๘ แก่ดิฉัน จะเกิดชนชงช้อ
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๑๐ แก่ดิฉัน ศัตรูมักเบียดเบียน
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๑๑ แก่ดิฉัน จะไต่ความสุข
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๑๒ แก่ดิฉัน เป็นทุกข์ลาภ
- ๑) นักปราชญ์ฟังกล่าวพระจันทร์กับดิฉันดังนี้
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๑ แก่ดิฉัน มีลูก ๓ คน
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๘ แก่ดิฉัน มีลูกคนเดียว
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๑๐ แก่ดิฉัน มีลูก ๑๐ คน
- ๑) ผู้พระจันทร์เป็น ๑๒ แก่ดิฉัน มีลูก ๔ คน

๑) ผู้พระอังคารเป็น } แก่ดิฉัน } ผู้นี้มีเดชสมบัติ กล่าว

๒
๓
๖
๑๑

๑) ฉิพระพุดเป็น ๑๒ แก่ลคัน เป็นนทรพทย์และมัญญา มีทุกข์
มาก

๑) ฉิพระพุดหัดบตีเป็น $\left. \begin{matrix} ๔ \\ ๓ \\ ๑๐ \end{matrix} \right\}$ แก่ลคัน มีนทรพทย์มากท่าน

บชชา ได้นทรพทย์ด้วยง่าย มีสหายอดม ชอบใจสมณะพรพาหมณเป็น
ที่รักแก่ท่านทั้งหลาย แม้มีโทษประการใดก็มีผู้ช่วย

๑) ฉิพระพุดหัดบตีเป็น $\left. \begin{matrix} ๗ \\ ๑๒ \end{matrix} \right\}$ แก่ลคัน ผู้นั้นอาภัพ ไว้ที่อยู่
ที่กิน ไร่ญาติศัตถุเวียน มีที่พึ่งยอมสูญ เวียนรู้งัดใดก็เกิดภัย
เพราะความรู้

๑) ฉิพระศุกร์เป็น $\left. \begin{matrix} ๒ \\ ๓ \\ ๔ \\ ๗ \\ ๑๑ \end{matrix} \right\}$ แก่ลคัน ท่านให้หายดุจกุมลคันนั้น

๑) ฉิพระศุกร์เป็น $\left. \begin{matrix} ๕ \\ ๖ \\ ๘ \\ ๑๐ \end{matrix} \right\}$ แก่ลคัน ผู้นั้นแต่พอเสมอพอแม่จะ

ปรวรณาสังคิยอมได้อย่างใจ

๑ มีแลพระศุกร์เป็น ๗ } แก่ล้น ผู้ขึ้นเกิดความทุกข์
 ๑๒ }
 ความสุขน้อย เครื่องบริโภคน้อยถึงมีก็มีได้บริโภคคตแต่ง

๑ มีพระเสาว์เป็น ๘ } แก่ล้น ผู้ขึ้นเกิดทุกข์เนื่องๆ
 ๙ }
 ๑๐ }
 ๑๒ }

ใจโลกตระหนี่ ยศศักดิ์น้อย มีทรัพย์มากมิดง

- ๑ มีพระวราหทานให้ทายศุเสาว์เกิด
- ๑ นัยหนึ่งท่านว่าไว้ ถ้าแลพระพหูสัมบัติ เป็น ๑ ถึง ๑๒ โดยลำดับ แก่ล้นให้กล่าวตามโฉลกนี้ พระพหูสัมบัติเป็น ๑ ฉลาด รู้การช่างทุกอัน ศิลปศาสตร์รอบรู้ทุกประการ ๑ พระพหูสัมบัติเป็น ๒ มักโอภาปราศรัยท่านดี ๑ พระพหูสัมบัติเป็น ๓ ไร้ญาติกำพร้า ๑ พระพหูสัมบัติเป็น ๔ ประกอบด้วยความสุข ๑ พระพหูสัมบัติเป็น ๕ จะดีกว่ามารดา ๑ พระพหูสัมบัติเป็น ๖ จะเป็นดีกว่าญาติบิดา มารดา ๑ พระพหูสัมบัติเป็น ๗ ความคิดบุญญาดีทั้ง มีวิชา ความรู้สิ่งใดเป็นที่อาศัยแก่คนได้ ๑ พระพหูสัมบัติเป็น ๘ จะมียศ ศักดิ์ แต่ทรัพย์สิ่งใดไม่เที่ยง เป็นโมหะจิต ๑ พระพหูสัมบัติเป็น ๙ จะมีสง่าอำนาจมาก ๑ พระพหูสัมบัติเป็น ๑๐ จะได้ทรัพย์ สมบัติอันดี ๑ พระพหูสัมบัติเป็น ๑๑ จำเวญลากคัมโทษ ๑ อจ.

บ้างพระเคราะห์ทั้งปวงอันร้ายให้เสื่อมทรามลง ๑ พระพฤหัสบดีเป็น
๑๖ นั้นร้ายพระเคราะห์ให้โทษมากยิ่งขึ้นร้ายนัก

๑. หนึ่งพระอาจารย์กล่าวไว้ว่า ถ้าแลธาตุผู้ใดพระเคราะห์
ให้คุณเท่าใด ๆ ก็ดี แลตัวใด ๆ เป็นนิตยนั้นย่อมจะเจริญใจให้ได้
ก่อน ถ้าพระเคราะห์ให้โทษมากทายว่าสกปรกต่ำช้านัก

๑. หนึ่ง อาจารย์เจ้ากล่าวดังนี้แล้ว ถ้าธาตุผู้ใดได้อุดม,
เกษตร์ อัจฉริยาก็ดี ถ้าแลบาปเคราะห์เข้าอยู่ด้วยก็ดี ย่อมจะเสีย
ทรัพย์สิน & ประการ คือ เงิน ทอง เครื่องบริโภค ความสุขให้โทษ
ถ้าแลสมพระเคราะห์อยู่ด้วยอุดม, เกษตร์, อัจฉริยาก็ดี ผู้นั้นจะ
ประกอบด้วยทรัพย์สินอันอุดม & ประการ

๑. พระอาจารย์เจ้ากล่าวว่พระจันทร์, เสาร์, ราหู, เป็น ๗
แก่ดัดนั้น ผู้นั้นจะเป็นโรคเอน มีเป็นโรคเสียดแทงเป็นเพียง
อย่าสงสัย

๑. ความว่าแต่ดัดนาพระจันทร์เป็น ๓๐ อังคาร, เสาร์, เป็น
๗ ราหูเป็น ๗ ผู้นั้นตาจะมี

๑. บทหนึ่งว่าดัดนั้ จันทร์ พฤหัสบดี เป็น ๓ ราศีเดียวกัน
อังคาร เสาร์ เป็น ๗ ราหูตั้งอยู่เป็น ๗ แก่ดัดนั้น ผู้นั้นลูกคนเดียว
ตาจะมีคหุระหนวก

๑. บทหนึ่งว่า พระอาทิตย์เป็นเกษตร์ พระราหูเป็น ๒ ผู้
เจ้าชานนั้นจะมีทกขัโรภย

๑ พระจันทร์เป็นเกษตร อังคารเป็น ๑ พุธตั้งอยู่เป็น ๒
 ราศีผู้เจ้าชาตานั้นจะเสียตา ๆ จะมีตะบองต อารายณ์จะกล่าวไว้
 อย่างสงสัย

๑ บทหนึ่งว่า ลัคน์กับพุธอยู่ด้วยกันเป็น ๑ ศุกร์เป็น ๒
 จันทร์ เสาร์เป็น ๕ ศุกร์เคราะห์อยู่ตั้งนี้ ผู้เป็นเจ้าชาตานั้นมีภักษ
 เบื้องขวามือบอด ๑ พระจันทร์ อังคาร เสาร์ ราชูอยู่กับลัคน์
 กัด เป็น ๗ แก่ลัคน์กัด ผู้นั้นจะเป็นพยาธิ โรคเรื้อน อาจารย์เจ้า
 กล่าวไว้ดังนี้

๑ อรรถว่าแต่ลัคน์ อังคารเป็น ๗ เสาร์ ราชูเป็น ๘
 ผู้เจ้าชาตาได้พระเคราะห์ตั้งนี้ นักปราชญ์พึงรู้ว่าผู้นั้นพักเสวยจะมี
 หุจะหนวก จะมีตุคนเคี้ยวเป็นเทียงแท้ตั้งนี้

๑ อรรถว่าพระอาทิตย์ อังคาร เสาร์ อยู่ด้วยลัคน์อุดม
 ไปด้วยเรือนทรัพย์สินบริบูรณ์เป็นเทียงแท้

๑ อรรถว่าลัคน์ พระอาทิตย์ เสาร์ อยู่ราศีเมษกัศ,
 ลัคน์ราชูอังคารอยู่ราศีตลัศกัศ. ลัคน์พระพฤหัสบดี อยู่ราศี
 มังกรกัศ, ลัคน์, ศุกร, พุธ, อยู่ราศีกรกฎกัศ, ชาตาผู้ใดได้ตั้งนี้
 เจ้าผู้ชาตานั้น สกฺลเชื้อใจจะได้เป็นพระยาเป็นเทียงแท้

๑ อรรถว่าลัคน์อยู่เมษ พระอาทิตย์ จันทร์ พระพฤหัสบดี
 ราชูเหล่านี้ ตั้งอยู่ ๓ ราศี คือถินัย, ตล, มังกร นี จะเป็นขุนนาง
 เสนาบดี โดยเทียงแท้

๑ อรรถว่าแต่ดิฉัน มีพระอาทิตย์ อังคาร ราหู เสาร์
 นั้งอยู่ห่มระพวยาะ (จินาสน์) จะเป็นทุกข์โคกโรคเนื่อง ๆ
 ดิฉันอาทิตย์, จันทร์, เสาร์, ตั้งอยู่ราศีเดียวกัน และเป็นอุดม
 เกษตย์ ด้วยจะมีลาภผู้คนเข้าไทรพิสัยสิน คนทั้งหลายจะบูชาด้วย
 ทรัพย์ ๓ ประการเที่ยงแท้

๑ อรรถว่าดิฉัน, อาทิตย์, พฤหัสบดี, ตั้งอยู่ราศีเดียวกัน
 กัน จะได้ลาภมีทรัพย์สินเงินทอง

๑ อรรถว่า , ตัวบาปพระเคราะห์ให้หน้าดิฉันก็ดี, อยู่
 หลังก็ดี มักแตกฉานพลัดพรากลูกเมีย

๑ อรรถว่า แต่หน้าดิฉันไปพระราหู เป็นที่สุกก็ดี มี
 แลอยู่ ๒ ราศีก็ดี ไร่บิดามารดา

๑ อรรถว่า ดิฉัน, จันทร์, อยู่ราศีเดียวกันนั้น ว่าบุคคล
 นั้นจะมีความสุขเป็นอันมากอย่าสงสัยเลย

๑ อรรถว่า อังคาร, พฤหัสบดี, ศุกร์, อยู่กับดิฉันนั้น
 เทียบเรือนทรัพย์สิ่งสินมักแตกฉาน จะมีเข้าของวัตถุทั้งปวงน้อย จะ
 มีลาภหัวแหว่งต่าง ๆ

๑ อรรถว่า ราหูอยู่หน้าดิฉัน มักแพ้ฟัน มักทะเลาะ
 วิวาท พลัดพราก ความทุกข์เป็นที่ตั้ง ภัยจะมาแต่ทิศต่าง ๆ

๑ อรรถว่า ราหู, เสาร์, อยู่หน้าดิฉัน จะจากถิ่นฐาน
 บ้านเรือน มักบังเกิดทะเลาะวิวาทกัน แต่ว่าทรัพย์มาก

๑ ลำดับนี้ จะว่าด้วยลัคน์ตกธาตุนั้น และธาตุนั้น
เกิดแห่งบุคคลทั้งหลายสืบไปโดยสังเขปดังนี้ ตามบาลีกล่าวไว้ตาม
บาทกาลา อธิบายว่าผู้ใดเตโชธาตุ ลัคน์เกิดธาตุนั้นผู้เจ้าธาตุนั้น
นั้น มีจิตบาททวิบาททาสหญิงชายทรัพย์สินเข้าของโคกระบือได้แล้ว
เบื้องหน้าจะเกิดอันตรายคือความทุกข์ โศกทุกเมื่อ อันว่าผู้ใดนั้น
ธาตุนั้น ลัคน์เกิดเตโชธาตุนั้น จะขึ้นชื่อลือชื่อนามปรากฏในชมพู
แต่จะมีความทุกข์มาก อธิบายว่าผู้หนึ่งบถวิธธาตุนั้น ลัคน์เกิดวาโยธาตุ
ผู้มีโรคสมบัติ มียศศักดิ์ทรัพย์สินมาก จะได้รับความทุกข์มาก จะจากบุตร
ภรรยา จะเกิดความทุกข์ โศกโรกภัย มีอธิบายว่า ผู้ธาตุนั้น ลัคน์
เกิดบถวิธธาตุนั้น คนเจ้าพวกนั้นชกตืนหัวนหวาดกำพรวาไรรูญาติพลัดพราก
จากญาติมิได้อยู่ที่เดิม ไปอยู่ที่อื่นได้ทรัพย์สินมั่งคั่ง กล่าวมาด้วยลัคน์นั้น
ต่างธาตุแต่เท่านี้

๑ อนึ่ง อาจารย์เจ้ากล่าวไว้ ถ้าสมพระเคราะห์อยู่เตโชธาตุ
แต่องค์หนึ่งก็ดี เจ้าผู้ธาตุนั้นจะมีทุกข์เนื่อง ๆ มีทรัพย์สินได้ด้วยเงิน
มักมีศัตร์ญาติข่มเกียดกันพึงมิได้ แม้มีที่พึ่งมักสูญ มีสหายอาศัย
บมิได้ แม้จะทำคุณก็ไม่ขึ้น หาประโยชน์มิได้ ถ้าสมพระเคราะห์
อยู่ธาตุนั้น ผู้ขึ้นใจอันยังยืนศรัทธาสอนง่าย สนิททรัพย์สิน
มั่นคงดี ถ้าสมพระเคราะห์อยู่บถวิธธาตุนั้น ในใจมั่นคงแน่นอนดี ถ้า
สมพระเคราะห์อยู่เตโชธาตุ ทายตฺจเสาว์เล็งลัคน์ กล่าวด้วยพระ

เคราะห์แลลคันอยู่ราศีธาตุโดยย่อ นักปราชญ์พึงพิจารณาโดยบัญญัติ
สุขุม

ลำดับนี้จะว่าด้วยพระเคราะห์เป็นราชโชคเกณฑ์ตรีโกนต่อไป
ดูพระบาฬีว่าตั้งนี้ อรรถว่าเมษ พฤษา, สิงห์, กนิย์, มังกร,
กรกฎ ๖ ราศี, ลคันสถิตราศีใดราศีหนึ่งนั้นเป็นราชลคัน นักปราชญ์
พึงรู้ตจจากดาวตั้งนี้

๑ อธิบายว่าลคันนั้นตั้งไว้ เป็นใหญ่เป็นประธาน ถ้าแลบาฬี
เคราะห์ทั้งสิบนั้น ตั้งอยู่ที่มิตรที่ศัตรู และตั้งอยู่ที่อวิและมรณะ
พยาชนะนั้น จะมีอารมณ์อันวิปริตเป็นโรคเรื้อนและหุนหัน ความ
ทุกข์บังเกิดมี นักปราชญ์พึงรู้

๑ อรรถว่าลคัน พระจันทร์เป็น ๓ อันว่าพระเคราะห์ใด
สถิตตั้งอยู่เป็น ๕ } นั้นเสมอลคัน ท่านก็กล่าวว่ตรีโกนตั้งนี้ มิ
แลอาทิตย์เป็นตรีโกนคนรักศัตรูรักกลับเป็นมิตร, มิแลจันทร์เป็น
ตรีโกนศัตรูจะมาบูชาให้ลาภ, มิแลอังคารเป็นตรีโกนจะจากถิ่นฐาน
บ้านเรือน, มิแลพุธเป็นตรีโกน ศัตรูจะมาอาศัยให้ลาภ, มิแล
พฤหัสบดี เป็นตรีโกน อายุเจริญดีมาก, มิแลศุกร์เป็นตรีโกน จะ
ได้ชองบูชา, มิแลเสาร์เป็นตรีโกน จะแตกฉานพลัดพราก, มิแลราหู
เป็นตรีโกนจะได้ลาภเป็นอันมากตจจากดาวตั้งนี้,

๑ อธิบายว่าเมษ, เมถุน, สิงห์, ดุล, ธนู, กุมภ์, ถ้าแล
 พฤษหส์ปดี อยู่ราศีใด ราศีหนึ่งก็ดี กล่าวว่ามีช็อดรีโกน มิแลตรีโกน
 เกิดแต่ดัตัน์ สุขจะมีแก่ผู้นั้นอย่าสงสัย อรรถว่า เมถุน ดุล กุมภ์
 ๓ ราศีนี้ ราหูตั้งอยู่ราศีใด ๆ ก็ดี ชื่อว่าปะกินนะเกณฑ์ มิแล
 ปะกินนะเกณฑ์ มีแก่ชัาตาใด เจ้าผู้ชัาตานัน มีกำลังมากนั้
 อรรถว่าดัตัน์, จันทร์ อยู่ด้วยราศีกันย์, อาทิตย์ สุกร์ อยู่เมษ,
 ราหูพฤษหส์ปดี อยู่กรกฎ, จะเป็นพระยาจริง อรรถว่าอาทิตย์อยู่เมษ
 จันทร์อยู่กรกฎ เสออยู่ดูล, ดัตัน์มีงกร อันว่าชัาตาผู้ใดได้จักร์ทะวะะยะ

		๑	} ราศี
จะเป็นพระยาอันเที่ยงจริง	อธิบายว่าแต่ดัตัน์ไปราศี	๕	
		๗	
		๓๐	

ก็ดี แลพระอาทิตย์ตั้งอยู่นัน, เป็นจตุไทยเกณฑ์ อรรถว่าพระจันทร์

เป็น	}	๑	ราศีแก่ดัตัน์	คนทั้งหลายจะตกแต่งจะมีโรคพยาธิ
		๕		
		๗		
		๓๐		

อรรถว่าแต่ดัตัน์องค์การเป็น	}	๑	ราศี จะเป็นเสนาบดีกำลังมากกล้า
		๕	
		๗	
		๓๐	

หาญรูปงาม	อรรกว่าแต่ล้น,	พธเป็น	} ราชันย์ จะเป็น
		๓	
		๔	
		๗	
		๓๐	

กฤษณ์ มีทรัพย์เงินโลกสมบัติ	มีบุญญาความคิด,	อรรกว่าล้น,	} ราชันย์มีบุญความสุขมาก จะได้เขตแดน เข้าวาง
		๓	
		๔	
		๗	
		๓๐	

ไม่ขาด	อรรกว่าแต่ล้นศุกร์เป็น	๓	} ราชันย์จะสมบุรณ์ด้วย
		๔	
		๗	
		๓๐	

โลกทรัพย์ บุญมาก	ประกอบด้วยบุญญาความคิด	มีความระอา	} ราชันย์มีเดชได้บ้านาญ
		๓	
		๔	
		๗	
		๓๐	

ท่านชื่อจนามาก	ญาติเข้มแข็งไปทั้งแปดทิศให้ปรากฏ,	อรรกว่า	} ราชันย์ ว่าพันธุ์อุดม แต่กำพัว จะมี
		๓	
		๔	
		๗	
		๓๐	

วาสนาบุญมากฟังกล่าวดังนั้น ชื่อจตุไทยเกณฑ์ อธิบายว่า
ภรรณ, พิจิก, เมถุน, นี้ อังคารตั้งอยู่ด้วยลัคน์กัต เป็น ๗ กัต

พฤตศบคือยูวาคี แต่ลัคน์ด้วยกัต หยิง } กัต ถ้าเลขธาตาดังนี้หา
ชาย

ดูมิได้ อธิบายอรรถว่าสองบทนี้ ถ้าอังคาร เสาร์, อยู่พิจิกกัต
แลอังคารเสาร์อยู่ลัคน์กัต ดังนั้นหาบุตรมิได้

๑ ๑๒ วาคี บัดนี้จะว่าแต่ ๕ คือ บัสดะ, นระ, อ่าง,
กิตต์, แลลัคน์อยู่วาคี ๕ ประการนี้ มีคาถาว่า บัสดะเกณฑ์ ๑๐
มิแลลัคน์อยู่วาคีบัสดะ, เควาะห์ที่ตัวโตเป็น ๑๐ แลลัคน์เควาะห์ที่ตัวนั้น
เป็นเกณฑ์บัสดะ มิแลลัคน์อยู่วาคีนระ เควาะห์ที่โตอยู่ด้วยลัคน์
เควาะห์ที่ตัวนั้นเป็นเกณฑ์นระ มิแลลัคน์อยู่วาคีอ่าง เควาะห์ที่ตัวโต
เป็น ๕ แลลัคน์ตัวนั้นเป็นเกณฑ์อ่าง มิแลลัคน์อยู่กิตต์ เควาะห์
ตัวโตเป็น ๗ แลลัคน์เควาะห์ที่ตัวนั้นเป็นเกณฑ์กิตต์ มิแลเควาะห์ที่ตัวโต
เป็นเกณฑ์ ให้ทายศขมาดีว่าดังนี้ ๑ อธิบายในบาทคาถานี้ว่า
พระอาทิตย์เป็นเกณฑ์ มีอำนาจในการศึกได้ชัยชนะ พระจันทร์
เป็นเกณฑ์ประกอบด้วยความสุขมิได้ลำบากนัก พระอังคารเป็น
เกณฑ์ จะเป็นเสนาบดีแลพระยา พระพุธเป็นเกณฑ์ประกอบใน
การทรัพย์ พระพฤตศบเป็นเกณฑ์ จะจำเวญด้วยลาภ ท้าวพระยา
จะบูชา พระศุกร์เป็นเกณฑ์ จะอัครฐานในการทรัพย์ประเสริฐ
พระเสาร์เป็นเกณฑ์ จะได้แผ่นดินจะมีไร่นาเรือกลสวน ราษฎ

เกณฑ์ จะถึงอิศวรฐานแต่มีกัณฑ์ด้วยอาวภู ถ้าบาปพระ-
 เควาะห์ ๒ ตัวเป็นเกณฑ์ ลูกขุนจะเป็นพระยา ถ้าสมพระควะห์ ๒
 ตัวเป็นเกณฑ์ทวิพม์มาก ถ้าอังกว, เสาร์ เติ้ง ทวิพม์น้อย แต่มี
 บรรพาศักดิ์ ถ้าเกณฑ์โตสั้นพระควะห์ ๔ ตัว แลหาบาปพระ
 เควาะห์ได้ ทวิพม์มากไพร่จะได้เป็นขุนนางตัวบาปพระควะห์
 เติ้ง ขาดาน้อย แต่ไม่ล้มจมด้วยอิศวรฐาน บาทหนึ่งว่าลัคน์
 อยู่ราศีนระ แลสมพระควะห์เป็นเกณฑ์ ถ้าเสาร์ไม่เด้ง ไพร่จะ
 เป็นนาย ถ้าเสาร์เป็นเกณฑ์ไพร่จะเป็นขไม่ล้มจม มักต้องโทษ
 บาทหนึ่งว่าลัคน์ราศีอาภุ จันทรพฤหัสบดี, เป็นเกณฑ์ จะเป็น
 เศรษฐีมีทวิพม์ ถ้าแลจันทร, ศุกร เป็นเกณฑ์ เสาร์, อังกวไม่
 เด้งแลไม่อยู่ด้วยลัคน์ไม่เป็น ๑๒ แก่ลัคน์ จะได้เป็นใหญ่ในอิศวร-

ฐาน บาทหนึ่งว่าลัคน์กิตต์ ถ้าแลอังกวเสาร์เป็น ๘ } แก่ลัคน์
 ๑๒ }

ถ้าตระกูลเจริญใจจะได้เป็นดี ถ้าตระกูลมีศักดิ์ก็จะแทนตระกูล หนึ่ง
 ลัคน์กิตต์ ถ้าแลอาทิตย์, อังกว, วาหเป็น ๑๑ แก่ลัคน์เรียก
 ว่าอุดมเกณฑ์จะเป็นใหญ่ ถ้าลัคน์อยู่ด้วยพฤหัสบดี จะเป็นใหญ่
 ในอิศวรฐาน กลหนึ่งลัคน์บัสวะ ถ้าแลอาทิตย์, จันทร อังกว
 พฤหัสบดีเป็น ๑๐ แก่ลัคน์ว่าอุดมเกณฑ์ จะเป็นใหญ่ ถ้าลัคน์อยู่
 ด้วยพฤหัสบดี จะเป็นใหญ่ในอิศวรฐาน กลหนึ่งลัคน์อยู่อาภุ ถ้าแล

พระพุทธ, ศุกรี, เสาร์, ราหูเป็น ๔ ๕ ๖ ๗	}	แก้ลัคน์ เป็นอุตมเกณฑ์ จะ
---	---	---------------------------

เป็นใหญ่ กลหนึ่งลัคน์บ้สวะ ถ้าแลอาทิตย์, จันทร์, อังคาร, ศุกรี,
 เป็น ^๒ } แก้ลัคน์ แต่องค์หนึ่งก็ดี ลูกอำมาตย์ราชวงศ์ก็ดี จะ
 ๓๐

ได้แทนตระกูลนั้น กลหนึ่งลัคน์บ้สวะ ถ้าแลพุธ พฤหัสบดี ศุกรี

๔ เสาร์เป็น ๖ ๗ ๘ ๑๐	}	แก้ลัคน์ แต่องค์หนึ่งก็ดี ลูกพระยาจะได้แทนที่
----------------------------------	---	---

เที่ยงแท้ กลหนึ่งลัคน์อำภุ ถ้าแลพระจันทร์ พฤหัสบดี ศุกรี เสาร์

๔ เป็น ๕ ๖	}	แก้ลัคน์ แต่องค์หนึ่งก็ดี ลูกพระยาจะได้เป็นพระยาเป็น
------------------	---	--

๔ แท้ กลหนึ่งลัคน์กิตต์ ถ้าแลพระอังคาร เสาร์เป็น ๗ ๑๒	}	แก้
---	---	-----

ลัคน์ แต่องค์หนึ่งก็ดี เชิญใจได้เป็นเศรษฐี ถ้าตระกูลผู้ที่จะ

แทนที่ตระกูล กล่าวมาด้วยเกณฑ์ บ้สวะ, นระ, อำภุ, กิตต์,

ทั้งสี่เกณฑ์นั้น แต่เพียงนี้โดยสังเขป กลหนึ่งท่านให้นับแต่จันทร์

กำเนิดไป ๖ } ราชพิภพ, พระพุทธ, พุทฺธสมบัติ, ศุกร, ชื่อฤทธิโยค

ประเสริฐนัก กลหนึ่งนับแต่อังคารไป ๕ } ราช ตัซงตัวใดตัวนั้น ๘

เป็นเกณฑ์อังคาร กลหนึ่งนับแต่พุทธสมบัติไป ๕ } ราช ตัซงตัวใด ๘

ตัวนั้นเป็นเกณฑ์ พุทฺธสมบัติ, กลหนึ่งนับแต่เสาร์ไป ๓ } ราช ตัซง ๓๐

ตัวใด ตัวนั้นเป็นเกณฑ์เสาร์, มิแลเขาผู้ขาดาใดได้เกณฑ์ทั้ง ๓ ชั้น
ตั้งกล่าวมานี้ ผู้นั้นประเสริฐได้ทวิเป็นสุข

นัยหนึ่งอาจารย์ท่านกล่าวไว้ว่าเคราะห์ตัวใด เป็นเกณฑ์ก็ดี

เป็นอุดมเกษตรก็ดี อุดจาวีลาศ ราชโชคก็ดี บมิได้เป็น ๖ } แก่ ๑๒

ลคนจันทร์ ผู้ขาดานนี้มีบุญกำลังวาสนายศศักดิ์ บริสุทธิประเสริฐ
ยิ่งนัก อนึ่งพระอาจารย์เจ้ากล่าวดังนี้เล่า เคราะห์ตัวใดที่เป็นเจ้า

เรือนลคน เจ้าเรือนจันทร์อยู่ ๖ } ราช ๑๐

แก่ลคนแลจันทร์ก็ดี ผู้เจ้าขาดาถอยกำลัง แม้นมีทรัพย์สมบัติ
ยศศักดิ์เท่าใด ๆ ก็ดี ก็ย่อมจะอันตรายเมื่อภายหลัง กล่าวมาด้วย
เกณฑ์ก็สนับนับแต่เพียงนี้ โดยสังเขป

โรคหัวใจ

โดย

ข้าหลวง คีรีวัฒน์ พ.บ.

โรคหัวใจ

โรคหัวใจที่ผมได้เรียบเรียงขึ้นนี้ เพื่อเป็นอนุสรณ์ในการจากไปของคุณอนวัตร ฉายาภกร ด้วยโรคหัวใจ เป็นการเรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ท่านที่ไม่รู้เรื่องโรคหัวใจใครที่ชะตาบเพื่อเป็นแนวทาง ผมมิได้มีความมุ่งหมายเพื่อเป็นตำรา ฉะนั้นท่านที่พหุศตรย่อมไม่ได้รับประโยชน์จากสิ่งที่ผมได้เรียบเรียงขึ้น อีกประการหนึ่งเรื่องนี้ใช้เป็นเอกสารอ้างอิงไม่ได้

โรคหัวใจเป็นโรคที่เลื่อนอันดับชั้นมาอยู่ในชั้นแนวหน้า นับได้ว่าเป็นโรคที่สำคัญมากทั้งในซีกโลกตะวันตกและตะวันออก ตามสถิติในประเทศอังกฤษและเวสต์โรคนี้อัตราตายประมาณเศษหนึ่งส่วนสามของโรคทั้งหมด (น่าเสียดายที่ประเทศไทยเรายังไม่มีสถิติตัวเลขที่แน่นอน) และอัตราตายของโรคนี้อาจเพิ่มสูงขึ้นอย่างน่ากลัวทุกปี ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง ความรู้เรื่องโรคหัวใจได้เจริญรุดหน้าไปมาก มีวิธีการใหม่ๆ ที่ช่วยในการตรวจที่ทำให้การวินิจฉัยโรคได้แน่นอนยิ่งขึ้น ฉะนั้นทำให้เปลี่ยนโฉมหน้าของการรักษาโรคหัวใจทั้งวิธีการทางอายุรกรรมและศัลยกรรม

อาการของโรคหัวใจมีการแสดงออกได้หลายอย่าง เช่น

๑. อ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย หอบ ซึ่งอาการเหล่านี้เป็นมากหรือน้อยก็แล้วแต่พยาธิสภาพของหัวใจ ในรายที่เป็นมากแม้แต่อยู่เฉยๆ ก็เหนื่อยหอบ หรือบางรายขณะพักผ่อนหลับก็ต้องตื่นขึ้นอย่าง

กระทันหัน เพราะรู้สึกว่ายากใจไม่ทัน, อากาศไม่พอที่จะหายใจ
คนใช้ต้องนั่งทันที เพื่อหาอากาศหายใจ

๒. ปวดเจ็บที่บริเวณหน้าอกด้านซ้าย อาการที่เจ็บ เป็นการ
เจ็บหนักหน่วง, ตื้อ ๆ, บีบแน่นและเจ็บลึก หายใจไม่ใคร่ออก การ
เจ็บนี้อาจเป็นอยู่นาน และอาจตามไปที่หัวไหล่, แขนจนถึงปลาย
นิ้วมือซ้าย, คาง, หรือไปถึงข้างหลัง ในบางรายการปวดที่บริเวณ
หัวใจเกิดขึ้นขณะที่ทำงานออกแรง อาการบวมน้ำที่เท้าหรือหายใจ
ไปได้หลังจากที่หยุดออกแรง นอกจากนี้การปวดที่บริเวณหัวใจอาจ
เกิดขึ้นหลังอาหาร, กระทบกับอากาศเย็นและบางรายก็เกี่ยวเนื่องจาก
อารมณ์

๓. ใจเต้น โรคหัวใจพวกนี้ส่วนมากเกี่ยวข้องกับโรคอื่น เช่น
โรคคอพอกเป็นพิษ อาการใจเต้นนี้อาจเกิดขึ้นตลอดเวลาหรือเกิดเป็น
พัก ๆ ก็ได้

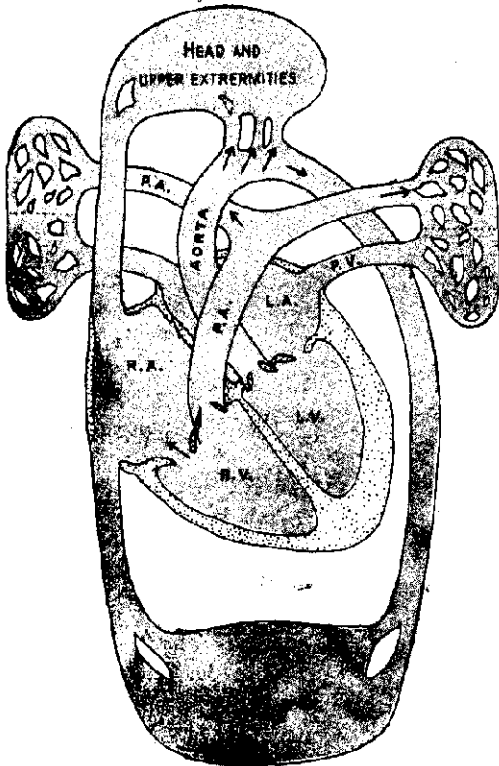
๔. บวมตามข้อเท้า, หลังเท้า, หน้าแข้ง คนไข้ที่เกิดบวม
ตามบริเวณที่กล่าวมานี้ โดยมากเป็นโรคนี้มานาน จนหัวใจทำงานได้
ไม่เต็มที่ (Failure)

๕. ปลายนิ้วมือ, นิ้วเท้าบวม (Clabbing) ลักษณะนิ้วเช่นนั้น
เห็นได้ง่าย เพราะรูปร่างแปลกออกไปจากนิ้วธรรมดา เล็บโค้งงอ
และปลายนิ้วบวมออกมากคล้ายลูกตุ้ม

๖. เป็นลมและหมดสติ เกิดขึ้นได้ในรายคนไข้สูงอายุที่ชีพจร
เต้นถี่มาก ทำให้เลือดไปเลี้ยงสมองไม่พอ หรือเกิดขึ้นทันทีทันใด

ในรายที่คนไข้เป็นโรคเกี่ยวกับลิ้นหัวใจ ไมตรัล (Mitral) ตีบแล้วมี
ก้อนเลือดชั้นไปอุดในสมอง

๗. ตัวเขียว (Cyanosis) เป็นลักษณะที่พบได้บ่อยในรายที่
คนไข้เป็นโรคหัวใจมาแต่กำเนิด คนไข้จะมีหน้า, เล็บ, มือเท้าเขียว
คล้ำ

๑. ตัวเหลือง ในรายที่คนไข้เป็นโรคหัวใจนานๆ แล้วเป็นผลต่อเนื่องทำให้ตับถูกทำลายจนตาย (Necrosis) ปกติแล้วคนไข้ที่มีอาการตัวเหลืองในโรคหัวใจพบได้น้อยมาก แต่ถ้าเกิดขึ้นกับคนไข้รายใดก็แสดงว่าโรคได้ดำเนินมาไกลพอสมควร

โรคหัวใจเป็นโรคที่เกิดขึ้นได้กับทุกเพศ, ทุกวัย ยิ่งในประเทศที่การแพทย์เจริญก้าวหน้า ก็ยิ่งพบโรคหัวใจมากขึ้นเท่านั้น เพราะคนไข้จะได้รับการตรวจตรา, ดูแล, และติดตามเริ่มตั้งแต่อายุยังน้อย วัณโรคหัวใจแบ่งอย่างง่าย ๆ ออกเป็นสองชนิด คือ

๑. เป็นมาแต่กำเนิด

๒. เป็นเมื่อโตแล้ว

๑. โรคหัวใจที่เป็นมาโดยกำเนิด โรคนี้เกิดขึ้นเนื่องจากการเจริญเติบโตที่ผิดปกติตั้งแต่คนไข้อยู่ในครรภ์มารดา ความเจริญผิดปกตินี้อาจเกิดขึ้นที่หัวใจโดยตรง, เส้นเลือดที่เกี่ยวข้องกับหัวใจ โดยจะเกิดขึ้นที่ใดที่หนึ่ง หรือเกิดรวมกันก็ได้ ในจำนวนเด็กที่เกิดมีประมาณ ๓ ใน ๓๐๐ ที่เป็นโรคหัวใจและส่วนมากมักเสียชีวิตขณะที่ยังเป็นทารกส่วนที่เหลือรอดชีวิตแพทย์ตรวจพบได้ในระยะเยาว์วัยหรือเริ่มต้นชีวิตหนุ่มสาว (ในประเทศที่การแพทย์เจริญ, มีสังคมสูงเคราะห์ที่ดี และมีแพทย์ประจำครอบครัว ก็ยังพบโรคหัวใจที่เป็นมาแต่กำเนิดในทารกมากยิ่งขึ้น) โรคหัวใจที่เป็นมาแต่กำเนิดนี้มีประมาณ ๓-๕ เปอร์เซ็นต์ของโรคหัวใจทั้งหมด โรคหัวใจที่เป็นมาแต่กำเนิดอาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการด้วยกัน

๑. สาเหตุใดก็ได้ที่ทำให้การเจริญเติบโตของหัวใจหยุดยั้งขณะที่อยู่ในครรภ์มารดา

๒. เกิดจากการติดเชื้อ ตัวอย่างที่เห็นได้ง่ายและพบบ่อยซึ่งควรทบทวน, มารดาต้องระวังอย่างยิ่งคือเชื้อซิฟิลิส (Syphilis)

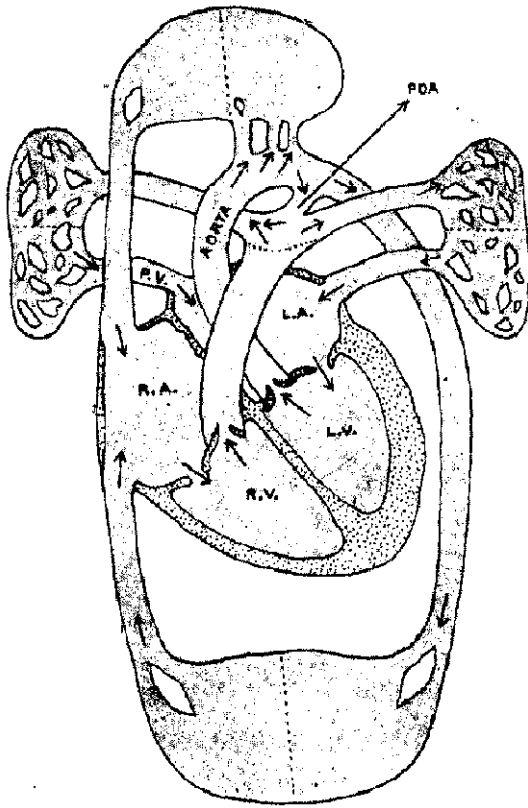
๓. กรรมพันธุ์ เช่น พ่อ, แม่เป็นโรคหัวใจ ก็อาจถ่ายทอดมายังลูกหลานได้ ซึ่งเป็นไปได้น้อยมาก

๔. เกี่ยวกับเพศ โรคหัวใจที่เป็นมาแต่กำเนิด เป็นไปได้ทั้งสองเพศ จะแตกต่างกันที่อัตราส่วน เช่นโรคที่เกี่ยวข้องกับหลอดเลือดใหญ่ (Aorta), ลิ้นที่กั้นหลอดเลือดใหญ่ (Aortic valve) พบได้มากในเพศชายมากกว่าเพศหญิง ในด้านตรงกันข้าม โรคที่เกิดขึ้นที่ผนังกั้นระหว่างห้องหัวใจบนซ้ายและขวา (Atrial Septal Defect), มีเส้นเลือดต่อระหว่างหลอดเลือดใหญ่ที่ออกจากหัวใจ (Aorta) กับหลอดเลือดหัวใจเข้าปอด (Pulmonary Artery) ซึ่งเรียกว่า Patent ductus Arteriosus โรคเหล่านี้พบได้ในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เป็นต้น

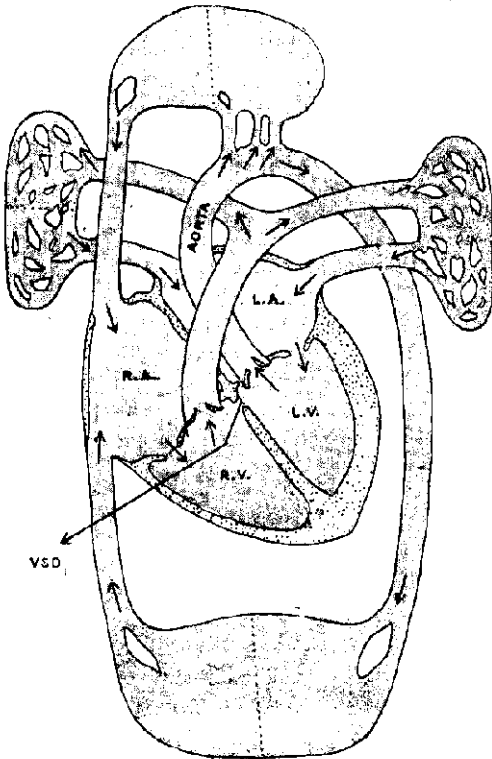
ในที่นี้จะขอพูดแต่เฉพาะโรคหัวใจที่เป็นมาแต่กำเนิดที่พบบ่อยๆ ในบ้านเรา ซึ่งขณะนี้พอที่จะทำการรักษาได้ เมื่อได้รับการวินิจฉัยที่แน่นอน

Patent ductus arteriosus เป็นโรคที่เกิดเกี่ยวกับเส้นเลือดที่อยู่นอกหัวใจ ก็มีเส้นเลือดเชื่อมระหว่างหลอดเลือดใหญ่ที่ออกจากหัวใจ (Aorta) กับเส้นเลือดที่ออกจากหัวใจเข้าปอด

(Pulmonary Artery) ปกติเส้นเลือดที่เชื่อมนี้จะตันหมดหน้าที่ไปเมื่อเด็กโตขึ้น แต่ในรายนี้ผิดปกติ ถึงแม้เด็กจะได้เติบโตขึ้น เส้นเลือดที่เชื่อมดังกล่าวนี้ ก็ยังทำหน้าที่อยู่ เป็นเหตุให้เด็กไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร ฉะนั้นเมื่อได้รับการวินิจฉัยที่แน่นอนแล้ว ก็ควรได้รับการรักษาทางศัลยกรรมต่อไปซึ่งนับว่าหายขาด

Atrial Septal Defect โดยปกติที่ผนังกันหัวใจระหว่างห้องบนซ้ายและขวามีช่องและมีต้นบิดเบิดได้ เมื่อเด็กโตขึ้นต้นบิดไม่สนิท หรือเป็นด้วยการเจริญเติบโตไม่เต็มที่ทำให้ผนังที่กันห้องหัวใจบนซ้ายและขวาเกิดมีรูวรัวขึ้น โรคชนิดนี้พบในเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย เมื่อเทียบอัตราส่วนแล้วประมาณ ๓:๒ โดยทั่วไป

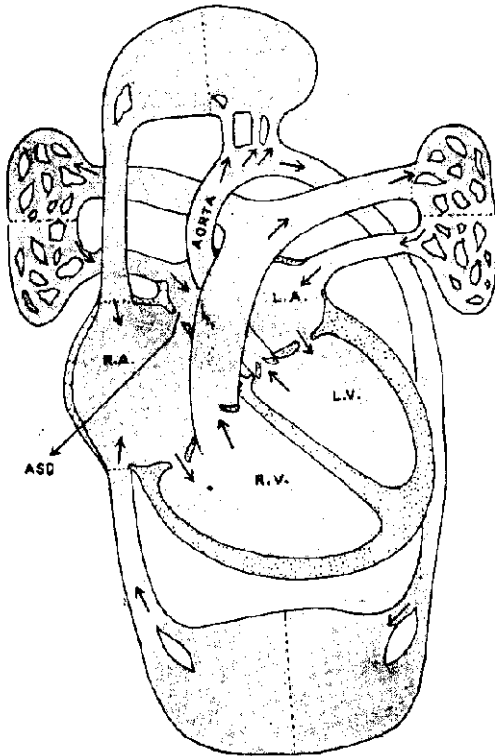
แล้ว โรคหัวใจชนิดนี้มีอาการแสดงน้อยมาก ฉะนั้นแพทย์มักจะพบหัวใจที่ผิดปกติชนิดนี้ในการตรวจสุขภาพทั่วๆ ไป ในรายที่หัวใจยังไม่เสื่อมทราม (Failure) วิธีที่รักษาทางศัลยกรรมนับว่าได้ผลดียิ่ง

Ventricular Septal Defect เป็นความผิดปกติที่เกิดขึ้นที่ผนังกันหัวใจห้องล่างซ้ายและขวา ซึ่งพบได้เท่าๆ กันทั้งสองเพศ ในบางรายเด็กที่เกิดมาด้วยความผิดปกติแบบนี้เสียชีวิตตั้งแต่ยังเป็นทารก เนื่องด้วยหัวใจเสื่อมโทรม (Heart Failure) แต่ก็มีผ่านพ้นระยะนี้ไปได้จนโตขึ้นไม่มีอาการผิดปกติอยู่ชั่วระยะหนึ่งและมีชีวิตยืนยาวเป็นปีๆ การทำงานของหัวใจมักเสื่อมโทรมเมื่อคนไข้อายุ ๒๐-๓๐ ปีหรือก่อนนั้น โดยส่วนมากคนไข้มักเจริญเติบโตไม่สมอายุ หน้าอกไม่อยู่ในรูปธรรมดา มีวิธีเดียวเท่านั้นคือรักษาด้วยวิธีศัลยกรรม โดยใช้เครื่องมือหัวใจและปอด (Heart Lung Machine) ช่วย ถึงแม้คนไข้พวกนี้จะอยู่ในมือของศัลยแพทย์ที่มีสติๆ อัตราตายก็ยังคงสูงอยู่

Pulmonary Stenosis เป็นการผิดปกติจากภาวะตีบของหลอดเลือดที่ออกจากหัวใจไปยังปอด ซึ่งอาจเกิดขึ้นที่ตัวลิ้น (Valvular level) หรือเกิดขึ้นที่ใต้ลิ้น (Subvalvular) ในบางครั้งความผิดปกติเช่นนี้อาจจะเกิดรวมกับความผิดปกติอื่น ๆ เช่น มีรูรั่วที่ผนังกันห้องหัวใจบนซ้ายขวา หรือที่ห้องหัวใจล่างซ้ายขวา

โดยมากแพทย์ตรวจพบคนไข้ที่มีความผิดปกติเช่นนี้ในรายการตรวจสุขภาพทั่วๆ ไป และพบมากในระหว่างอายุ ๘-๑๐ ขวบ

ประมาณ ๓๘% อาการไม่ใคร่แสดงอะไรมากไปกว่าอ่อนเพลีย ยก
เว้นในรายที่เป็นรุนแรง จะมีอาการเหนื่อยหอบขณะออกกำลังกาย ปวด

บริเวณหัวใจ บวมที่ข้อเท้าและท้อง ในคนไข้ที่มีการตีบของหลอดเลือด
ออกจากหัวใจไปยังปอดที่ไม่เป็นมากอาจมีชีวิตอยู่ได้จนถึงชราภาพ
แต่ในรายที่เป็นอย่างรุนแรงชีวิตก็สั้นเข้าอาจอยู่ได้เพียง ๓๐-๕๐ ปี

เท่านั้น ในการรักษาแล้ว ศัลยกรรมเป็นวิธีที่ดีที่สุด ซึ่งควรกระทำ
ในระยะวัยรุ่นก่อนที่จะเกิดการเสื่อมโทรมของหัวใจ (Heart
Failure) การผ่าตัดเช่นนี้อัตราการตายก็อยู่ราว ๕-๓๐% (ในมือของ
ศัลยแพทย์มือดี ๆ)

๒. โรคหัวใจเป็นเมื่อเติบโตแล้ว ในที่นี้ใครจะพูดเพียง
สองสามโรคเท่านั้น ซึ่งโรคที่พบบ่อยได้บ่อย ๆ ในบ้านเรา

๑. โรคหัวใจที่เกิดจากการติดเชื้อ เช่น ซิฟิลิส (Syphilis)
รูมาติก (Rheumatic)

๒. โรคหัวใจที่เกิดจากการไม่ติดเชื้อ เช่น ความดันโลหิต
สูง, คอพอกเป็นพิษ, และโรคเกี่ยวกับหลอดเลือดของหัวใจ

๓. โรคของประสาทที่หลุดตัวเองว่าเป็นโรคหัวใจ

๑. โรคหัวใจเนื่องด้วยติดเชื้อซิฟิลิส โรคนี้มีวันจะน้อย
ลงเนื่องด้วยประชาชนได้รับการศึกษาศึกษาดีขึ้นและรู้จักป้องกันตัวเองมาก
ขึ้นโรคหัวใจชนิดนี้มักเป็นภายหลังจากที่ไดรับเชื้อซิฟิลิสครั้งแรกประ
มาณ ๓๐-๓๐ ปี โดยไม่ได้ทำการรักษาให้หายขาด พบได้ในคนที่
อายุ ๓๐-๖๐ ปี ส่วนมากเชื้อโรคซิฟิลิสจะไปทำลายเส้นเลือดใหญ่
เอออร์ตา (Aorta) และลิ้น เอออร์ติก (Aortic Valve) เชื้อซิฟิลิสจะ
เข้าไปทำลายผนังของหลอดเลือด เมื่อผนังในบริเวณนั้น ๆ ตายลง
ความยืดหยุ่นของหลอดเลือดบริเวณส่วนนั้นก็หมดไปและผลจากแรง
ดันเลือดที่อยู่ภายในหลอดเลือดก็จะดันในผนังส่วนที่ตายแล้วนั้นไป

กะพุง (Aneurysm) ออกมา ลักษณะของกะพุงที่โป่งออกมานานๆ เป็นอยู่เฉพาะที่หรือโป่งยาวไปตามความยาวของหลอดเลือด ทงนักชน ชัยกับผนังของหลอดเลือดที่ถูกเชื้อซิฟิลิสทำลายไปในรูปใด

๒. โรคหัวใจเนื่องด้วยรูมาติก โรคหัวใจนี้เชื่อว่าเป็นปฏิกิริยา ที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียพวกสเตรปโตคอคโค พวกรูมาติกเป็นได้ อย่างเฉียบพลันและอย่างเรื้อรัง

ในรายที่เป็นอย่างเฉียบพลัน พบได้เป็นส่วนมากในเด็ก แต่ พบไม่น้อยในเด็กที่อายุต่ำกว่า ๕ ขวบ อาการเริ่มด้วยมีภาวะอักเสบ ตามข้อหลาย ๆ ข้อหลังจากที่มีอาการเจ็บคอประมาณ ๑๐-๒๐ วัน อาการที่เกิดขึ้นเป็นอย่างเฉียบพลัน อาการที่ปวดข้อนั้นในเด็กไม่ใคร่ รุนแรงแต่ความรุนแรงจะทวีขึ้นตามอายุ ลักษณะที่พบบอกได้ชัดของ การปวดข้อในคนไข้ที่เป็นรูมาติก คือการปวดข้อจะเคลื่อนจากข้อหนึ่ง ไปยังอีกข้อหนึ่ง ส่วนอาการทางหัวใจทำให้เกิดการอักเสบที่เยื่อ หัวใจ, กล้ามเนื้อหัวใจ, ลิ้นของหัวใจเช่นที่ลิ้น ไมตราล, เอออร์ติก และถ้าเป็นรุนแรงคนไข้ตายได้ด้วยหัวใจวาย (Heart Failure)

โรคหัวใจเนื่องด้วยรูมาติกที่เป็นอย่างเรื้อรัง คนไข้จะมี ประวัติว่าเป็นไข้รูมาติกมาก่อน และมีอาการเป็น ๆ หาย ๆ จากการ อักเสบที่ซ้ำ ๆ กันนี้จะไปทำลายลิ้นหัวใจ ที่พบมากที่สุด ลิ้นไมตราล และรองลงมาคือ เอออร์ติก ซึ่งทำให้ช่องที่เลือดจำกัดต้องผ่าน แคบ หรือกว้างกว่าปกติ สำหรับลิ้นไตรคัสปีคนั้นพบว่าถูกทำลายด้วย รูมาติคน้อยมาก

๓. ความดันโลหิตสูง เป็นโรคที่พบได้ทั่ว ๆ ไปและจะพบได้มากยิ่งขึ้นในประเทศที่ดั่งแย่งกันกินแย่งกันอยู่ พบได้ทั้งเพศหญิงและชายในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน ประมาณ ๘๐% ของความดันโลหิตสูงพบในคนอายุระหว่าง ๔๐-๗๐ ปี แต่ถ้าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปี ความดันโลหิตสูงนั้นมักจะมีสาเหตุอื่น เช่นเป็นโรคเกี่ยวกับไต แม้แต่อาหารก็มีส่วนสัมพันธ์กับความดันโลหิตสูงอย่างใกล้ชิด เช่นในระหว่างสงครามโลกครั้งที่แล้ว ประมาณเดือนกันยายน ๑๙๔๔ ถึงเดือน พฤษภาคม ๑๙๔๕ ในประเทศฮอลแลนด์ เป็นช่วงระยะที่มีความอดอยาก, หนาว โดยเฉพาะคนไข้ที่มีความดันโลหิตสูง พบว่าคนไข้พวกนี้น้ำหนักตัวลดลงพร้อมทั้งความดันโลหิตสูงลดลงด้วย

ความดันโลหิตเปลี่ยนแปลงได้ตามวัย โดยปกติเฉลี่ยประมาณ ๘๐/๕๐ ระยะทารก ๑๐๐/๕๕ ระยะวัยเด็ก ๑๐๐/๖๐ วัยหนุ่มสาว ๑๔๐-๑๐๐/๗๐-๘๐ ในระยะสมบุรณ์ เมื่อพ้นวัยนี้ไปแล้ว ความยืดหยุ่นของหลอดเลือดก็เสื่อมทรามลงไป ความดันโลหิตอาจขึ้นไปได้ถึง ๑๖๐ ม.ม.ปรอท

ความดันโลหิตสูงพอที่จะแบ่งออกได้ง่าย ๆ สี่อย่าง

๑. เป็นมาแต่กำเนิด ทั้งนี้เป็นตัวช่วยของหลอดเลือดใหญ่ เอออร์ตา (Aorta) ตีบแคบกว่าปกติ ฉะนั้นในการรักษาก็มีวิธีเดียวเท่านั้นคือศัลยกรรม ซึ่งควรทำเมื่ออายุต่ำกว่า ๒๐ เพราะเมื่ออายุมากขึ้นอัตราตายมักจะสูงขึ้นด้วย เมื่อการรักษาด้วยวิธีศัลยกรรมได้ผล ความดันโลหิตสูงจะหายไปโดยเด็ดขาด

๒. ความดันโลหิตสูงที่เกิดจากต่อมไร้ท่อ

a เกิด เนื่องจาก ชั้นที่บริเวณ ส่วนกลาง ของต่อม ที่อยู่เหนือไต (Adrenal medulla) เนื้อออกซินิกนั้นมักเป็นเดี่ยวๆ พบได้ทั้งด้านขวาเป็นส่วนใหญ่ แต่บางทีก็พบได้ทั้งสองข้าง ผู้ป่วยจะมีอาการใจสั่น, ปวดหัว, เหงื่อออกมากเป็นลมบ่อยๆ ปวดที่บริเวณหัวใจ อาการที่เกิดขึ้นนี้เป็นอยู่ราว ๓๐-๓๐ นาที พร้อมทั้งความดันโลหิตสูงมาก

b เกิดจากความผิดปกติของส่วนเปลือกนอกของต่อมเหนือไต (Adrenal Cortex) ทำให้หลังพวกฮอร์โมนออกมามากกว่าปกติ ผู้ป่วยพวกนี้จะอ้วนตามร่างกาย, เบาหวาน, กระดูกนุ่มอ่อน, หน้ากลมเหมือนพระจันทร์, มีอาการทางประสาท และอาการสลดท่าย คือความดันโลหิตสูง การรักษาด้วยวิธีศัลยกรรมเป็นวิธีที่ดีที่สุด

๓. ความดันโลหิตสูงเนื่องจากโรคไต ได้เป็นที่ทราบกันมานานแล้วจากการทดลองในสัตว์จากเหตุไตก็ได้ที่ทำให้ไตต้องทรุดโทรม เลือดผ่านไตได้น้อยกว่าปกติก็จะเกิดสารชนิดหนึ่งออกมาเรียกว่า "เรนิน" ซึ่งสารนี้ไปทำให้หลอดเลือดหดตัว และเกิดความดันโลหิตสูง ในมนุษย์เรามาจากการที่เป็นโรคไตอย่างเฉียบพลันหรือเรื้อรัง ส่วนมากแล้วทำให้เกิดความดันโลหิตสูงได้ทั้งนั้น โรคที่เกี่ยวกับไตก็ได้แก่การอักเสบของไต, วรรณโรคของไต, หลอดเลือดที่เข้าสู่ไตตีบเป็นต้น ในการรักษาความดันโลหิตสูงที่เกี่ยวกับ

โรคไต นอกจากรักษาสาเหตุแล้ว ในคล้ายวิธีใหม่ๆ การเปลี่ยนไต ก็กำลังอยู่ในระยะบุกเบิก

๔. ความดันโลหิตสูงที่ไม่ทราบสาเหตุที่แน่ชัด ฉะนั้นบางที มันอาจสืบเนื่องมาจากกรรมพันธุ์, โรคชนิดนี้พบน้อยในวัยรุ่น แต่ จะพบมากขึ้นไปตามวัย พบมากที่สุด ในวัย ๖๐ ถ้าพูดถึงในด้าน ภูมิศาสตร์แล้ว ความดันสูงชนิดนี้พบในคนตะวันตกมากกว่าเอเชีย หรือแอฟริกัน

อาการทั่วๆ ไปก็มีการปวดศีรษะเป็นอาการนำ นอกจากนั้นก็ อาจมีคลื่นไส้อาเจียน, มีเลือดกำเดาออกได้มากๆ ในรายที่เป็น นานจนหัวใจโตออกมา ก็มักจะมีอาการทางโรคหัวใจแสดงร่วมด้วย เช่นเหนื่อยหอบ, บวมตามข้อเท้า, ปวดเจ็บบริเวณหัวใจ และที่สุด ก็คืออาการทางสมอง คือ เส้นเลือดในสมองแตกถ้าไม่ตายก็เป็น อัมพาตไป

๕. โรคหัวใจที่เกี่ยวข้องด้วยโรคคอพอกเป็นพิษ เกิดเนื่อง จากความผิดปกติของต่อมที่คอ (Thyroid gland) โรคนี้พบมากใน เพศหญิงมากกว่าเพศชาย ประมาณ ๖% และพบได้ยากในวัยรุ่น อาการทั่วๆ ไปก็คือต่อมไทรอยด์โตซึ่งอาจคลำได้ ตาของคนไข้ถนัด โปนออกมาเหมือนปลาทอง คนไข้มีอาการทางประสาท, เหนื่อยออก มาก, มีข้อนิ้วสั่น, น้ำหนักลดลง, ในเพศหญิงประจำเดือนออก นานน้อยหรือไม่มีเลย เมื่อเป็นนานๆ หัวใจโตออกมาจนเห็นได้ชัด

ในการรักษาทางอายุรกรรมก็ให้ยาพวกแอนตี้ไทรอยด์ หรือโดยวิธีศัลยกรรมก็ได้

๕. โรคหัวใจที่เกี่ยวข้องกับหลอดเลือดไปเลี้ยงหัวใจเกิดอุดตัน ทำให้การไหลเวียนของโลหิตไม่พอเพียงกับความต้องการของหัวใจ ก็จะทำให้เกิดการปวดที่บริเวณหัวใจ และเมื่อเป็นมากก็ทำให้กล้ามเนื้อหัวใจตาย เป็นโรคที่พบได้บ่อยๆ และเป็นสาเหตุอีกอันหนึ่งที่ทำให้อัตราการตายเพิ่มขึ้น โรคหัวใจชนิดนี้พบได้มากในเพศชายมากกว่าเพศหญิง พบได้ในชนชั้นที่อยู่ตึกนิตี อาคารพาณิชย์ เป็นกันมากในชนชั้นปกครอง และขณะเดียวกันพบได้น้อยในชนกรรมาชีพ โรคหัวใจชนิดนี้อาจเป็นร่วมกับโรคอื่นๆ ได้ เช่นเบาหวาน, ความดันโลหิตสูง, ไขมันสูง การอุดตันที่เกิดขึ้นนี้อาจเกิดขึ้นที่หลอดเลือดเองหรือมีก้อนเลือดเข้าไปอุดตันที่ปลายของหลอดเลือดซึ่งขนาดของหลอดเลือด (Coronary Artery) ที่ถูกอุดตัน, ตำแหน่ง, แขนงเล็กๆ ที่เชื่อมโยงติดต่อกับแขนงอื่นที่ถัดไป เป็นต้นว่าถ้าแขนงที่ถูกอุดตันเป็นเส้นเล็กๆ อยู่ในบริเวณที่ไม่สำคัญนักของหัวใจ, มีแขนง (Collateral Circulation) ที่ถัดไปมาเชื่อมต่อมาก การไหลเวียนของโลหิตไม่หยุดยั้ง คนไข้อาจไม่มีอาการเลยก็ได้ แต่ถ้าในด้านตรงข้าม เส้นหลอดเลือด (Coronary Artery) ที่ถูกอุดตันใหญ่ และแขนงย่อยที่เชื่อมต่อน้อย ทำให้การไหลเวียนของโลหิตที่ถูกหยุดไป คนไข้ก็มีอาการมาก หมดสติหรือตายในที่สุด ประมาณ ๒ ใน ๓ ของโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายนั้นเกิด

ชั้นทางด้านหน้า ส่วนที่เหลือ ๑ ใน ๓ เกิดขึ้นที่กล้ามเนื้อหัวใจด้าน
หลัง อาการปวดเจ็บที่บริเวณหน้าอกเป็นอยู่นานอาจเป็นชั่วโมง
อาการปวดนั้นบางครั้งอยู่กับที่ และบางทีก็แผ่ขยายไปที่ไหล่ซ้าย, จน
ถึงปลายมือ, คาง อาการปวดนี้อาจจะเบามากจนคนไข้ไม่สนใจ หรือ
อาจปวดอย่างหนักหน่วง, อาเจียน, เวียนหัว, ชีต, กระสับกระส่าย,
หอบ, เหงื่อแตก ชีตเขียว, มือเท้าเย็น แต่ทั้งหมดลดความรู้สึก
นี้เล็กน้อย ประมาณ ๒๕% ของคนไข้ที่เป็นโรคนี้ตายทันที ส่วนที่
เหลือและได้รับการรักษาด้วยวิธีการอันถูกต้องและทันสมัย อัตรา
ตายก็คงอยู่ราว ๆ ๑๕% ในด้านการรักษาแล้ว คนไข้ควรได้รับการ
รักษาในโรงพยาบาลทันที เพื่อป้องกันเรื่องแทรกซ้อนที่จะตามมา
ภายหลัง และคนไข้ต้องนอนอยู่ในเตียงอย่างน้อย ๖-๘ อาทิตย์จน
กว่าจะปลอดภัย หลังจากปลอดภัยแล้ว ๓ เดือนเป็นอย่างช้าที่คนไข้
ควรกลับไปทำงาน

๖. อาการโรคหัวใจที่เนื่องจากโรคทางประสาทเป็นอาการ
ของโรคหัวใจที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ ซึ่ง
เป็นผลทำให้หัวใจเต้นเร็ว, หายใจหอบถี่ เหงื่อออกมากตามบริเวณ
ฝ่ามือฝ่าเท้าและซอกรักแร้ เป็นผลทำให้คนไข้หวาดวิตกกังวล, กลัว
ถึงความผิดปกติที่เกิดขึ้น อาการทางหัวใจเหล่านี้หายได้ทั้งในยาม
สงครามและในยามปกติ ทั้งนี้เนื่องด้วยความผันผวนของอารมณ์
แต่ระบุดูด ในชีวิตทั่ว ๆ ไปพบได้ในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย
ซึ่งเมื่อถูกจากประวัติมักจะมีพบว่าคุณคนเหล่านี้มีปัญหาทางครอบครัว

หรือชีวิตไม่สมหวังในเยาว์วัย อาการที่เกิดโรคหัวใจเช่นนี้อาจจะเกิดในบุคคลธรรมดาที่อยู่ในสภาพเคร่งเครียด เนื่องด้วยการสูญเสียเพื่อนหรือญาติที่รักด้วยโรคหัวใจ คนไข้ที่มีอาการทางโรคหัวใจเนื่องด้วยโรคเส้นประสาทนั้น ในการรักษา ผลย่อมขึ้นอยู่กับอาการที่แปรปรวน, จิตใจและบุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคล ฉะนั้นในการรักษาจึงมุ่งทางโรคประสาทมากกว่าอาการทางโรคหัวใจ เพราะ

“หัวใจอยู่ในสภาพปกติ”

ใครพาลใครคิดร้าย	ต่อเรา
ไม่ผิดมันแก่งเอง	ผิดบ้าง
ใครขยักเชื่อช่างเขา	เพียงครู่ หรือลพ้อ
ใครผิดใครชั่วร้าย	ไม่ช้าคนเห็น

ยาเอ๋ยยาใจ
ร่างกายเจ็บเรอเหลือทน
จิตใจเจ็บซ้ำทำเฉย
ขรรมะไม่มีราคา

สิ่งใดเป็นยานำฉงน
คืนรันทาหมอชอบา
ทะเลยมพิภักรักษา
แต่ว่ายาจิตสัมฤทธิ์เอย

การรักษาโรคหัวใจด้วยวิธีคล้ายกรรม

โดย

นายแพทย์ พันธุ์พิชญ์ ฤาครพันธ์

การรักษาโรคหัวใจด้วยวิธีศัลยกรรม

ข้าพเจ้าได้รับคำขอร้องให้เขียนบทความเรื่องโรคหัวใจ เพื่อให้เป็นประโยชน์ ให้ความรู้กับประชาชนทั่วไป ข้าพเจ้าเลือกเรื่องการรักษาโรคหัวใจด้วยวิธีศัลยกรรม เพราะเรื่องนี้ในเวลาปัจจุบันกำลังอยู่ในความสนใจของประชาชนอย่างแพร่หลาย

ผู้ป่วยด้วยโรคหัวใจส่วนมาก มักจะได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากแพทย์ประจำเป็นระยะเวลาานานสม่ำเสมอ มีผู้ป่วยเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถทำงานหนักได้ หรือใช้ชีวิตความเป็นอยู่อย่างปกติ เช่นคนธรรมดาทั่วไปไม่ได้ ทั้งนี้ เป็นเพราะออกแรงแล้วเหนื่อยง่าย หรือบางรายอาจมีบวมตามตัว หรือมีหอบและตัวเขียวเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามมีมากวรายที่แพทย์จะแนะนำให้ผู้ป่วยรับการรักษาด้วยการผ่าตัด และก็มีอีกมากวรายที่แพทย์จะบอกว่า อย่างนี้ไม่ต้องทำผ่าตัดหรอก หรืออย่างนี้ผ่าตัดไม่ได้แล้ว ผู้ป่วยบางคนอาจนึกสงสัยว่าทำไมของเราจึงต้องผ่าตัด และทำไมบางรายจึงไม่ต้องผ่าตัด

ในทางแพทย์แบ่งโรคหัวใจได้เป็น ๒ พวก พวกแรกคือหัวใจพิการแต่กำเนิด และอีกพวกหนึ่งได้แก่โรคหัวใจซึ่งเป็นในระยะหลัง

สำหรับโรคหัวใจซึ่งเป็นมาแต่กำเนิด อาจมีอาการมาตั้งแต่แรกเกิดเลยทีเดียว เช่น อาการหอบเหนื่อย หรือมีตัวเขียว แต่บางรายอาจมีอาการแสดงออกภายหลังทราบเมื่อโตแล้ว โรคหัวใจที่

เป็นมาแต่กำเนิดทุกราย ไม่จำเป็นว่าจะต้องได้รับการรักษาทาง
 ศัลยกรรม มีบางชนิดที่ผู้ที่มีหัวใจผิดปกติมาแต่กำเนิดอาจมีชีวิตอยู่
 ได้อย่างปกติ โดยไม่มีอาการของโรคหัวใจแต่อย่างใด บางรายจำเป็นต้อง
 รับการรักษาด้วยการผ่าตัดประทั่งเพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดไปจนถึงโต และ
 ต้องมารับการผ่าตัดอีกเพื่อให้หายขาดเมื่อร่างกายแข็งแรงพอ มีโรค
 หัวใจพิการมาแต่กำเนิดบางชนิด ซึ่งเราไม่สามารถให้การรักษาด้วย
 การผ่าตัดหายโดยเด็ดขาดได้ หรือบางรายอาจไม่หายด้วยวิธีการผ่าตัด
 เลย

โรคหัวใจซึ่งเพิ่งเป็นในระยะหลัง ที่พบบ่อยได้แก่โรคเส้น
 หัวใจรั่วหรือตีบ และโรคหลอดเลือดของหัวใจ นอกจากนี้ยังมีโรค
 ของกล้ามเนื้อหัวใจและโรคหัวใจเต้นช้า โรคเส้นหัวใจรั่วหรือตีบมัก
 พบในผู้ใหญ่หรือในเด็กโต อาการของโรคอาจมีหอบเหนื่อย ใจ
 เป็นเลือด อาการบวมตามเท้าและตามตัว อาการมักน้อยแล้วแต่
 ระยะ และความรุนแรงของโรค แต่บางรายถึงโรคจะเป็นมาก แต่
 อาจไม่มีอาการปรากฏให้เห็นชัดก็ได้ รายที่เป็นไม่รุนแรง
 แพทย์จะให้การรักษาด้วยทางยา และแนะนำถึงการรักษาและปฏิบัติ
 ตน แต่ในรายที่เป็นมาก และไม่สามารถดำรงชีพ หรือปฏิบัติงานโดย
 ทั่วไปได้อย่างปกติ แพทย์อาจแนะนำให้ทำการผ่าตัด การผ่าตัด
 เพื่อรักษาลิ้นหัวใจตีบ แพทย์จะทำให้ลิ้นหัวใจกว้างขึ้นจนเท่ากับ
 ขนาดปกติ และถ้ามีลิ้นหัวใจรั่วก็จะซ่อมแซมส่วนรั่วให้ใช้การได้ดีขึ้น
 ในรายที่เป็นมาก เช่นมีหินปูนจับลิ้นหัวใจไม่สามารถซ่อมรอยรั่วหรือ

ทำให้สิ้นใช้การได้อย่างปกติ แพทย์อาจจะเปลี่ยนเลนส์หัวใจให้ใหม่ การเปลี่ยนเลนส์หัวใจในปัจจุบันอาจใช้เลนส์หัวใจเทียม ทำจากสารสังเคราะห์ขึ้น เป็นวัตถุคล้ายพวกลวดพลาสติก หรือใช้เลนส์หัวใจจากคนที่ตายแล้วมาใช้ เมื่อเร็ว ๆ นี้มีผู้ใช้เลนส์หัวใจหมูเปลี่ยนใส่แทนเลนส์หัวใจคน และก็ได้ผลดีด้วย แม้ว่าปัจจุบัน ความปลอดภัยของศัลยกรรมหัวใจและเลนส์หัวใจมีมากขึ้น และช่วยให้ผู้ป่วยสามารถดำเนินและใช้ชีวิตได้อย่างปกติต่อไป แต่มิได้หมายความว่าศัลยกรรมหัวใจจะรักษาโรคหัวใจให้หายได้เสมอตลอดไป เพราะผู้ป่วยอาจมีกล้ามเนื้อของหัวใจเปลี่ยนแปลงเป็นโรคด้วยแล้วก่อนที่จะได้รับการรักษาทางศัลยกรรม ศัลยกรรมการซ่อมและเปลี่ยนเลนส์หัวใจต้องใช้เครื่องมือที่เรียกว่าปอดและหัวใจเทียมช่วยระหว่างการทำผ่าตัด และการผ่าตัดต้องอาศัยทำเป็นทีมมีความร่วมมือระหว่างบุคคลในทีม และการดูแลหลังการผ่าตัดก็ต้องดีด้วย ความปลอดภัยจึงจะมากขึ้น ในประเทศเราขณะนี้ก็มีโรงพยาบาลสอง-สามแห่งที่ทำการผ่าตัดเลนส์หัวใจ และเปลี่ยนเลนส์หัวใจได้

การทำผ่าตัดเพื่อรักษาโรคหลอดเลือดของหัวใจยังไม่ก้าวหน้า และได้ผลดีมากเท่ากับการผ่าตัดเลนส์หัวใจ หรือการผ่าตัดโรคหัวใจที่เป็นมาแต่กำเนิด ทั้งนี้เพราะหลอดเลือดหัวใจเล็กมาก และตำแหน่งที่เกิดโรคอยู่ในตำแหน่งที่ไม่สะดวกต่อการที่จะเข้าไปผ่าตัด อีกทั้งประการหนึ่งกล้ามเนื้อของหัวใจก็เปลี่ยนแปลงเสื่อมหน้าที่ไปมาก หรือมีกล้ามเนื้อหัวใจบางส่วนตายแล้ว การผ่าตัดที่ทำได้ก็แพร่หลาย

ได้แก่ ข้อมแหมหลอดเลือดหัวใจให้ใหม่ หรือเปลี่ยนท่อหลอดเลือดให้ หรือศัลยแพทย์อาจทำให้มีเลือดมาเลี้ยงกล้ามเนื้อหัวใจมากขึ้น โดยทำให้ผิวพื้นของกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ หรืออาจผ่าตัดเอาเส้นเลือดจากผนังทรวงอกใส่ให้ที่กล้ามเนื้อหัวใจ โรคของหลอดเลือดของหัวใจมักเห็นในคนวัยกลางคนขึ้นไปจนถึงสูงอายุ เร็วๆ นี้ทั่วโลกได้ยินเรื่องผู้ป่วยโรคหัวใจที่มีกล้ามเนื้อหัวใจเสียหาย ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยทางอื่น และผู้ป่วยก็ไม่สามารถที่จะมีชีวิตอย่างคนปกติได้ ศัลยแพทย์ก็ผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจให้ใหม่ทั้งอัน โดยเอาจากคนตายแล้วมาใส่ให้ เรื่องการเปลี่ยนหัวใจทั้งอัน ในทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ทดลองในห้องปฏิบัติการกับสัตว์มาหลายปีแล้ว หัวใจที่เอามาใส่ใหม่นี้ อาจได้มาจาก วัดหัวใจเทียมที่สร้างขึ้น หรือเอามาจากสัตว์ตัวอื่นที่ตายแล้ว ถ้าหวัมเรื่องการเปลี่ยนหัวใจคนทั้งอัน โดยใช้หัวใจคนที่ตายแล้วมาใส่ ผลคิดตามยังอยู่ในระยะเริ่มต้นมาก ไม่สามารถจะบอกอะไรได้ แต่เชื่อว่าในอนาคต การเปลี่ยนหัวใจทั้งอัน อาจเป็นผลสำเร็จให้ผลพอใจในระยะยาวด้วย

โรคหัวใจอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งพบบ่อยน้อยกว่าโรคหัวใจอื่นๆ ที่กล่าวมา ได้แก่โรคหัวใจที่มีอัตราการเต้นของหัวใจช้า ในรายที่หัวใจเต้นช้ากว่า ๕๐ ครั้งต่อนาที และได้รับการรักษาด้วยทางยาแล้วไม่ได้ผล และพวกนี้มักมีอาการเป็นลมวิงเวียนศีรษะร่วมด้วย แพทย์อาจต้องทำผ่าตัด ผ่าเครื่องกระตุ้นหัวใจไว้ในร่างกายผู้ป่วย เพื่อให้หัวใจเต้นเป็นปกติต่อไป

ในบ้านเราขณะนี้ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ก็มีคลินิกพิเศษเปิดขึ้นเฉพาะโรคหัวใจหลายแห่ง เมื่อแพทย์ตรวจพบว่าท่านเป็นโรคหัวใจควรให้ตัวท่านเอง อยู่ในความดูแลรักษาของแพทย์เฉพาะโรคอย่างใกล้ชิด แพทย์เฉพาะโรคหัวใจจะให้การรักษาและติดตามผลอยู่เสมอ เมื่อจำเป็นจะต้องรักษาด้วยการผ่าตัด แพทย์จะแนะนำท่านให้เข้าใจถึงการรักษาและผลของการผ่าตัด ปัจจุบันอันตรายของการผ่าตัดหัวใจลดลงมามาก และอาจทำได้ทุกอายุตั้งแต่หัดถึงคลอด จนย่างเข้าวัยชรา

ใจมั่นกตัญญู
 ก่อใจใฝ่กุศล
 ใครเคยมีบุญคุณ
 ควรกอบกตเวที

ประจักษ์บุญคุณคน
 เป็นต้นทางสร้างความคิด
 ได้เจอรุ่นเอื้ออารี
 เป็นมงคลตลอดสุขแล

พบคนดี	มีน้ำใจ	ใครก็รัก
แต่น้อยนัก	ทงะหนัก	ระลึกได้
ว่าตนเอง	ก็ควรดี	มีน้ำใจ
เพื่อใครใคร	ได้ชื่นชม	นิยมตน

ยาลัลลป

โดย

แพทย์หญิงฉวีพงศ์ ศรีจันทร์ พ.บ., D.A.

แผนกยาระงับความรู้สึก

ร.พ. เลิดสิน

กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

ยาสลบ

ข้าพเจ้าได้รับคำขอร้องจากคุณอำพัน ฉายางกูร ผู้จัดการโรงพิมพ์ไทยเซเชมให้เขียนเรื่องสำหรับหนังสือที่จะพิมพ์เป็นที่ระลึกในงานศพของคุณอนุวัตต์ ฉายางกูร บุตรชาย ซึ่งถึงแก่กรรมด้วยโรคหัวใจ ความประสงค์เดิมต้องการเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโรคหัวใจ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าได้มีนายแพทย์อื่นเขียนแล้วถึงสองเรื่อง จึงได้เขียนเรื่องยาสลบขึ้น เพราะเป็นวิชาที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาเพิ่มเติมมา และในปัจจุบันยังมีผู้ที่สนใจใคร่จะรู้ชุกมาก เนื่องจากยังไม่ค่อยมีข้อเขียนเผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องนี้ คุณประโยชน์ใด ๆ ที่ท่านอาจได้รับจากการอ่านเรื่องนี้ ขอจงเป็นกุศลส่งให้ดวงวิญญาณของดีดัก ซึ่งเปรียบเสมือนน้องชายคนหนึ่งของข้าพเจ้า ได้ไปสู่สุคติในสัมปรายภพด้วย

พูดถึงคำว่ายาสลบ คนทั่ว ๆ ไปจะมีความรู้สึกว่าเป็นเรื่องใหญ่ เพราะแสดงว่าจะต้องเกี่ยวข้องกับการผ่าตัด ซึ่งเราท่านก็ไม่อยากจะถูกผ่าตัดด้วยกันทั้งนั้น ผู้ที่มีญาติพี่น้องหรือตัวท่านเองเคยได้รับการผ่าตัดมาแล้ว คงจะระลึกได้ว่าท่านเคยได้รับคำถามถึงเรื่องการสลบ เช่นว่าก่อนจะสลบเป็นไบบ้าง ผื่นหรือแปล่า ฝันแล้วเป็นอย่างไรบ้าง เวลาหมอทำการผ่าตัดเจ็บหรือไม่ หรือเรื่องอื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับคำนี้มาบ้างแล้วเป็นแน่

ในทางวิชาแพทย์ เรามักเรียกว่า “จิตัญญูวิทยา” หรือ “จิตัญญูเวชวิทยา” บางแห่งใช้คำง่าย ๆ ว่า “ยาสลบและระงับความรู้สึก” หรือ “ยาระงับความรู้สึก” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Anaesthesiology” และ “Anaesthesia” แพทย์หรือพยาบาลที่ทำงานทางด้านนี้ เรียกกันว่า “Anaesthetist” หรือ “Anaesthesiologist” ที่ใคร ๆ เขามักจะเรียกว่าหมอดวงยาหรือหมอดมยาแล้วแต่จะชอบเรียกอย่างไร ผู้ที่หมายคืออาชีพทางด้านนี้แล้วจัดว่าเขาอยู่ในประเภทปิดทองหลังพระและบางทีก็ต่ำลงไปกว่านั้นอีก เพราะชื่อเสียงในการผ่าตัดมักจะเป็นของศัลยแพทย์เสียหมด นอกเสียจากผู้ที่ได้ร่วมงานใกล้ชิดกันเท่านั้น ที่จะมีโอกาสทราบว่าหมอดวงยามีส่วนสำคัญในการผ่าตัดอย่างไร ความพยายามของมนุษย์ในอันที่จะทำให้ปราศจากความรู้สึกเจ็บปวดได้มีมาแต่โบราณกาลทีเดียว ประวัติศาสตร์ของวิชานี้ได้กล่าวถึงชาวอียิปต์และชาวจีนซึ่งใช้ยาระงับความเจ็บปวดหลายอย่าง นอกจากยากี่มีวิธีการอันจัดว่าทารุณในสมัยนี้เช่นพวก Assyrian แขนงคอเด็กจนหมดความรู้สึก ซึ่งใช้อยู่ในอิตาลีจนถึงศตวรรษที่ ๑๗ บางพวกก็ใช้ไม้ตีหัวจนสลบ นอกจากนั้นก็มีพวก ผื่น ลำไพล และแอลกอฮอล์ซึ่งใช้มาหลายศตวรรษ การผ่าตัดที่ทำได้ก็เป็นประเภทที่ไม่ลึกซึ้งและละเอียดมาก เช่นการตัดแขนขาเป็นต้น การระงับความเจ็บปวดที่ปลอดภัยและได้ผลเพียงจะก้าวหน้าในกลางศตวรรษที่ ๑๙ นี้เอง สำหรับในประเทศไทยความเจริญในสาขาวิชานี้เพิ่งจะมีมาในระยะประมาณสิบกว่าปีมานี้ กล่าวได้ว่า

มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการผ่าตัดใหญ่ที่ยาก ๆ เช่น ผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ ผ่าตัดสมองและระบบประสาท ตัดต่อเส้นเลือดสำคัญ ๆ สร้างวงจรโลหิตใหม่ในคนเป็นโรคตับแข็ง เป็นต้น

การจำแนกประเภทของยาสลบและยาระงับความรู้สึกแบ่งออกได้เป็น

ยาระงับความรู้สึกเฉพาะที่ หรือเรียกกันว่ายาชา อาจฉีดเข้าไปในร่างกายแล้วทำให้หมดความรู้สึกเจ็บปวดเฉพาะตำแหน่งที่จะทำการผ่าตัด หรือบริเวณกว้างกว่านั้น

ก. ฉีดยาชาตรงที่จะผ่าตัด อาจให้ยาพ่นทำให้ลิ้นพองตัวขึ้นเช่นฉีดแล้วชา เช่นในการผ่าฝี หรือฉีดยาตรงที่จะตัดหู ตัดไฝ หรือปมปมตามร่างกาย

ข. ทำให้ชาโดยฉีดยาเข้าไปในช่องระหว่างเยื่อหุ้มไขสันหลัง หรือฉีดยาเข้าไปในช่องซึ่งมีน้ำไขสันหลังอยู่ ยาจะเข้าไปหล่อที่รากของประสาทซึ่งออกมาจากไขสันหลัง ทำให้บริเวณซึ่งประสาทเส้นนั้นไปเลี้ยงหมดความรู้สึก การชาขึ้นอยู่กับชนิดของยาที่ใช้ และความสูงต่ำของระดับที่ฉีด ถ้าฉีดตรงระดับบนเอวอาจชาตั้งแต่เห็นอวัยวะที่ฉีดนั้นกดน้อยลงไปถึงปลายเท้า หรือฉีดที่ตรงกันกับทำให้ชาบริเวณนั้น เป็นต้น วิธีนี้จะต้องตกลงกันกับคนไข้เสียก่อน เพราะส่วนมากมักไม่ชอบที่จะรู้สึกตัวได้ยินเสียงแพทย์พยาบาลหรือเสียงเครื่องมือผ่าตัดกระทบกัน บางคนกลัวเสียงเหล่านี้ นิยมใช้ในรายที่มีข้อห้ามในการให้ยาระงับความรู้สึกประเภททั่วร่างกาย หรือในรายที่ล้มคว่ำใจ

ใช้ได้สำหรับการผ่าตัดหลายชนิดเช่นตัดไส้ติ่งอีกเสบ ผ่าไส้เลื่อน ตัดริดสีดวงทวาร เป็นต้น สำหรับเด็กเล็กก็ยังไม่ใช้ เพราะเด็กมักไม่ร่วมมือ

ค. ฉีดยาเข้าที่ตัวประสาทโดยตรง ใช้กับเส้นประสาทใหญ่ ที่มาเลี้ยงแขนขา ซึ่งสามารถจำแนกได้ว่าไปเลี้ยงส่วนไหน แล้วเราก็ฉีดยาเข้าไปที่เส้นนั้น เช่นการต่อเส้นขาดที่มือ อาจฉีดยาเข้าที่ประสาทใหญ่บริเวณรักแร้หรือใต้กระดูกไหปลาร้า การฉีดยาที่ประสาทตรงระดับข้อมือเพื่อเชื่อมแผลบริเวณฝ่ามือ หรือฉีดยาที่โคนนิ้วมือเพื่อเชื่อมปลายนิ้วหรือถอดเล็บ เป็นต้น

คำถามซึ่งได้วิงเวียนเป็นประจำเกี่ยวกับเรื่องยารักษาคือว่า ถ้าฉีดยาที่หนึ่งแล้วมันจะไปยาอีกแห่งหนึ่งได้อย่างไร หรือว่าคุณหมอมือรับฉีดยาที่หลังผมแล้วทำไมขาขาก็มี บางทีก็ว่าฉันเป็นที่ปลายนิ้วทำไมคุณหมोजึงฉีดที่โคนนิ้วก็มี แสดงว่าผู้ที่เข้าใจในเรื่องนี้มีไม่มากนัก โดยเฉพาะในระดับผู้ที่มีการศึกษาต่ำหรือไว้การศึกษา

ยารงับความรูสึกทั่วร่างกาย หรือยาสลบ

ก่อนพูดถึงเรื่องนี้ต่อไป ขออธิบายถึงคำว่าสลบพอเป็นสังเขป คำนี้ใช้สำหรับคนที่หลับลึก ไม่มีปฏิกิริยาต่อความเจ็บปวดที่ได้รับ เนื่องจากระบบประสาทกลางหยุดทำงานชั่วคราวจากฤทธิ์ยาหรือความกระทบกระเทือนเช่นถูกตีหัว ถ้าตรวจการทำงานของสมองด้วย

คลื่นไฟฟ้าจะพบว่าเปลี่ยนไปจากปกติ ยาที่ใช้ในการนี้เรียกว่ายา
สลบ อาจแบ่งได้เป็นหลายอย่าง

ก. ยาฉีด เมื่อฉีดเข้าทางหลอดเลือดดำ ในขนาดที่บ่งไว้
ทำให้หมดสติถึงสลบ นิยมใช้ยาที่เป็นยานอนหลับจำพวกที่ออกฤทธิ์
ทันที ฤทธิ์ยาประเภทนี้อยู่ไม่นาน มักใช้ในการนำให้สลบ
(Induction) ก่อนยาประเภทม หรือในระหว่างพิธีการใส่ท่อช่วย
หายใจเข้าไปในหลอดลมเพื่อถ่วงมือให้ทางเดินลมหายใจติดขัด บาง
ท่านคงเคยได้ยินชื่อยาซึ่งกล่าวกันว่าทำให้มีความรู้สึกครึ่งหลับครึ่ง
ตื่น แล้วยังมีการได้ถามความลับกันในระหว่างนั้นได้ และคนบางคน
ก็ยังสงสัยอยู่จนเดี๋ยวนี้ว่าจริงไหม ขอเรียนให้ทราบเลยว่ายาที่เราใช้
นั้นส่วนมากหลับไปเลย ไม่ทันได้อำปากพูดเสียดด้วยซ้ำ ดังนั้น
สำหรับท่านที่มีความลับไปรตอย่างกลัวเมื่อแพทย์บอกว่าจะฉีดยานี้ให้
ท่าน จงยอมให้ฉีดยา จะได้ทำให้การดมยาสลบขั้นต่อไปเป็นไป
อย่างราบรื่น

ข. ยาดมให้สลบ มี ๒ ชนิดคืออย่างหนึ่งของเหลวระเหยได้
(Volatile Agents) และอย่างหนึ่งเป็นแก๊ส (Gas and Gaseous
Anaesthetics) พวกนี้เห็นจะได้แก่ประเภทที่ท่านอ่านพบในหนังสือ
พิมพ์ ในคดีสักพบบ้าง ช่มชื่นบ้าง หรือในคดีอาชญากรรมอื่น ๆ ถ้า
อธิบายตามหลักวิชาแพทย์ การใช้แก๊สดมสลบจำเป็นต้องมีอุปกรณ์
มากมาย ต้องมีท่อบรรจุก๊าซนั้น ๆ อาจมีตัววาล์ว (Reducing
Valve) และต้องมีเครื่องวัดความดันของแก๊สนั้นในอากาศหรือ

ในออกซิเจนที่หายใจเข้าไป เพราะในการทำให้สลบด้วยแก๊สนี้จะ
 ตมแต่เฉพาะแก๊สไม่ได้ ต้องมีออกซิเจนจำนวนพอเพียงด้วยเสมอ
 มิฉะนั้นท่านก็จะตายเพราะขาดออกซิเจน ดังนั้นหาญากรเอาไปใช้
 ไม่ได้ พวกที่เอาไปใช้ได้คือพวกที่เป็นของเหลวระเหยได้ เมื่อท่าน
 สูบโอโรเพนนั้นเข้าไปทางระบบหายใจ ยานี้จะถ่ายเทจากระบบหายใจ
 เข้าไปในวงจรโลหิตที่ผ่านปอดและผ่านเข้าวงจรใหญ่ไปทั่วร่างกาย
 เมื่อความเข้มข้นในเลือดถึงระดับหนึ่งจะทำให้สมองใหญ่ถูกกด เกิด
 การสลบ ยานางอย่างในจำพวกนี้ระเหยง่ายจึงทำให้สลบง่าย จะไม่
 ละเอียดซื่อและรายละเอียดไว้ในที่นี้ ยานางชนิดก็ต้องใช้วิธีการทำให้
 ระเหยโดยเอาใส่ภาชนะพิเศษ (vaporizer) อาจใช้ร่วมกับยา
 สลบประเภทแก๊สเพื่อลดปริมาณของยาที่เป็นของเหลวลง เกี่ยวกับ
 ยานชนิดนี้ยังมีข้อปล้กน้อยและรายละเอียดอีกมาก

ท่านได้ทำความรู้จักกับยาสลบมาพอสมควรแล้ว ต่อไปนี้คือ
 สิ่งที่ท่านควร ทำความเข้าใจ และจดจำไว้เป็นทาง ปฏิบัติในกรณี
 จำเป็น เช่นญาติพี่น้องหรือตัวท่านเองก็ตาม จะต้องถูกวางยาสลบ
 หรือฉีดยาชา เพื่อการผ่าตัด

อันตรายที่อาจประสบ

๑. แพ้ยา อาจพบการแพ้ยาได้ เหมือนกับการฉีดยาชาธรรมดา
 เหมือนกัน ไม่มีใครทราบล่วงหน้า ยาชาบางอย่างที่คนแพ้ก็น้อย ๆ
 แพทย์ก็พยายามเลิกใช้ หรือถ้าจำเป็นก็ต้องฉีดทดสอบ (Skin test)

เสียก่อน ปฏิบัติการต่อภาวะแพ้น้ำมันน้อยครั้งถึงตาย ส่วนมากช่วย
 ทัน เพราะในท้องผ่าตัดเตรียมก็เตรียมอุปกรณ์ในการแก้ไขไว้เสมอ
 เพื่อความไม่ประมาท การแพ้ อาจทำให้หัวใจหยุด หรือหายใจหยุด
 ก็ได้

๒. ทางเดินหายใจอุดตัน จำแนกออกได้อีกหลายอย่างอาจ
 เกิดจากการเกร็งของกล่องเสียงหรือหลอดลม (Laryngeal or
 Bronchial Spasm) ตันตกในขณะหลับซึ่งแก้ไขได้โดยใส่ท่อหายใจเข้า
 ในหลอดลม (Endotracheal tube) ท่อหายใจอาจหักพับ หรืออาจ
 จากเสมหะไปอุดตันหลอดลม ภาวะที่เกิดขึ้นแก้ไขได้ บางทีอาจต้องเจาะ
 คอช่วยเพื่อให้การหายใจสะดวกขึ้น นาน ๆ จึงจะพบสักราย

ในการใช้ยาชาทางไขสันหลังระดับสูง ยาชาจะไปทำให้เส้น
 ประสาทที่ไปกล้ามเนื้อช่วยหายใจหยุดทำงาน ทำให้การหายใจหยุด
 ได้ เมื่อยาหมดฤทธิ์จึงจะกลับทำงานเช่นเดิม

๓. หลังยาสงบ เมื่อท่านเริ่มจะฟื้นอาจมีการอาเจียน มีของ
 เหลวจากกระเพาะ หรือเศษอาหารที่ย่อยไม่หมดตกไปอุดตันหลอดลม
 ถึงตายได้ ถ้าไม่ตายก็อาจทำให้เป็นโรคปอดบวมแทรกก็ได้

หลังการฉีดยาชาอาจมีการชาอยู่เป็นเวลานานเพราะเส้น
 ประสาทถูกการรบกวนเช่นเข็มฉีดยาไปโดน อาจรักษาให้ดีขึ้นได้โดย
 วิธีกายภาพบำบัด

เนื่องจากการให้ยาสงบและระงับความรู้สึก อาจมีอันตราย
 ดังกล่าวแล้วโดยย่อ ดังนั้นท่านจึงจำเป็นต้องให้ความยินยอมก่อน

การผ่าตัดทุกครั้ง สำหรับผู้ป่วยอายุเกิน ๒๐ ปี เช่นชื่อยินยอมด้วยตนเองได้ ถ้าอายุต่ำกว่านี้ต้องให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองรู้เห็นยินยอมเสียก่อน

ข้อควรปฏิบัติและทำความเข้าใจ

๑. มีญาติไปโรงพยาบาลด้วย ถ้าท่านจะต้องรับการผ่าตัด อายุต่ำกว่า ๒๐ ปีต้องมีบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองไปด้วยเพื่อเซ็นชื่อยินยอม

๒. ถ้าท่านจะได้รับการวางยาสลบ จะต้องอดอาหารและเครื่องดื่มทุกชนิด อย่างน้อย ๘ ชม. ก่อนการให้ยาสลบ ส่วนมากจะงดตั้งแต่ ๒๔.๐๐ น. ของคืนก่อนที่จะทำผ่าตัด เพื่อที่จะเริ่มให้ยาสลบในเวลาประมาณ ๘ น. วันรุ่งขึ้น โปรดระลึกรั้วเสมอว่าเศษอาหารชิ้นเดียว หรือนมเพียงหยดเดียวอาจทำให้ถึงตายได้

๓. กลางคืนก่อนนอนถ้าเป็นผู้ป่วยที่อยู่ในโรงพยาบาลจะได้รับยานอนหลับ เพื่อช่วยลดการตื่นตื่น และก่อนที่จะไปห้องผ่าตัดก็จะได้รับยาฉีดประเภทเดียวกัน รวมทั้งยาประเภทที่จะทำให้มีเสมหะ (Secretion) ในทางเดินหายใจน้อยลง สำหรับผู้ป่วยที่ไม่ได้อยู่ในร.พ. ท่านจะได้รับยาฉีดชนิดหลังนี้ก่อนการผ่าตัดประมาณ ๓ ชม.

๔. ผู้ป่วยภายนอกที่ถูกฉีดยาหรือได้รับยาสลบ จะได้รับการดูแลอยู่ในห้องพักฟื้นประมาณ ๒-๓ ชม. ก่อนอนุญาตให้กลับบ้าน

อาจมีอาการเวียนศีรษะเล็กน้อย หลังยาสงบใหม่ ๆ ไม่ควรขับรถด้วยตนเอง อาจเกิดอุบัติเหตุได้

๕. ท่านอาจมีอาการเจ็บคอหลังการให้ยาสงบชนิดที่ต้องใส่ท่อหายใจซึ่งโดยมากเป็นการผ่าตัดที่กินเวลานาน อาการนี้จะหายไปโดยเร็ว และส่วนมากไม่ต้องการการการรักษาพิเศษแต่อย่างใด

หลังการให้ยาระงับประสาทหลังอาจมีปวดศีรษะ ปวดเอวและก้นกบ หรือคลื่นไส้จะไม่ได้ ซึ่งอาการจะทุเลาและหายไปเองในไม่ช้า

ในปัจจุบัณนี้ วิชาการในด้านยาสงบได้ก้าวหน้าไปจนมิได้ใช้ อยู่ในวงแคบ ๆ คือในห้องผ่าตัดเท่านั้น แต่ได้มีบทบาทสำคัญในการช่วยดูแลผู้ป่วยหลังผ่าตัด โดยเฉพาะที่มีภาวะการหายใจล้ม (Respiratory Failure) ซึ่งต้องการช่วยหายใจหรือควบคุมการหายใจ และพบได้เสมอโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังการผ่าตัดหัวใจชนิดที่ต้องใช้เครื่องปอดและหัวใจเทียมเข้าช่วยด้วย มีปราชญ์ทางวิชาสาขานี้ผู้หนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “จิตวิญญาณนั้นเป็นเพื่อนของคนไข้ อยู่แต่เพียงผู้เดียวในห้องผ่าตัด” เพราะเป็นผู้รับผิดชอบในชีวิตทั้งชีวิตที่อยู่บนเตียงผ่าตัดขณะนั้น ที่กล่าวได้ว่าเป็นเพื่อนก็เป็นจริง ๆ เพราะบางทีศัลยแพทย์ก็มุ่งถึงการผ่าตัดมากเกินกว่าที่จะนึกถึงผู้ป่วย และนี่ไม่ใช่การตำหนิหรือเป็นการกล่าวมั่งร้ายต่อผู้ที่เป็นศัลยแพทย์ เพราะจุดประสงค์ของการเขียนเรื่องนี้มิใช่เช่นนั้น ตามความเป็นจริงนั้น ถ้าจิตวิญญาณเห็นว่าคนไข้ไม่เหมาะสมหรือไม่อาจทนต่อ

การผ่าตัดหรือการวางยาเสพติดหรือการใช้ยาระงับความรู้สึกได้ การ
ผ่าตัดนั้นก็จำเป็นต้องไป

ที่สุดของเรื่อง ข้าพเจ้าหวังว่าท่านคงได้สารัตถประโยชน์บ้าง
ตามควร เมื่อได้อ่านเรื่องนี้ รายละเอียดปลีกย่อยนอกจากนี้ยังมีอีก
มากมาย ซึ่งถ้าจะเขียนนั้นก็จะเป็นคำราววิชาการไป ไม่ใช่เรื่อง
อ่านสนุกนัก ข้าพเจ้าขอภัยต่อท่านผู้รู้ทั้งหลายด้วย หากจะมีข้อ
ผิดพลาดอย่างใดก็ตามเกิดขึ้น และต้องขอขอบพระคุณ คุณอำพัน
ผู้เป็นที่เคารพนับถืออย่างยิ่งของข้าพเจ้า ในการที่ช่วยกระตุ้นให้
การเขียนเรื่องนี้ขึ้นจนสำเร็จ

ทำดีแล้วอย่ากรำ
ยามคิดก็คิดด้วยใจ
กระทำสิ่งใดใด
ถึงหากควรเป็นข้า

ขามไกร
มันกล้า
เด็ดขาด
จิตนนเจ้าคน

พิมพ์ที่โรงพิมพ์แพร่การช่าง ถนนเฟื่องนคร พระนคร
นายอำพัน ฉายางกูร ผู้พิมพ์ และผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๑๑

จน มี ไช้	ให้เลิกมนุษย์	ก็สุดแต่
สุดท้ายแท้	ก็จบด้วย	ม้วยสังข
ได้ทีนอน	ถ้วนหัว	เพียงชั่วคราว
กว้างหนึ่งศอก	ยาวหนึ่งวา	เท่าเท่ากัน